

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Internetconsultatieversie

Besluit van

**houdende bepalingen over bevoegdheden met betrekking tot het lichaam uit
Boek 2 van het Wetboek van Strafvordering (Besluit strafvorderlijke
bevoegdheden met betrekking tot het lichaam) [KetenID WGK029114]**

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie en Veiligheid [datum], nr. ...;

Gelet op de artikelen 1.7.5, vijfde lid, 2.1.10, zesde lid, 2.4.4, tweede lid, 2.6.3, zevende lid, 2.6.5, eerste tot en met derde lid, 2.6.8, derde lid, 2.6.10, eerste lid, onderdeel b, 2.6.11, 2.6.14, derde lid, 2.6.17, vierde lid, 2.6.19, 2.6.20, eerste en derde lid, 2.6.24, derde lid, en 2.10.55, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering en de artikelen, 2, vierde, zesde en zevende lid, en 5, tweede en derde lid, van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van [datum], nr. ...);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Justitie en Veiligheid van, nr. ...;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1.1.1 [artikel 1, onderdelen a, b, c, d, g, j en k, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken, artikel 1, onderdelen a en c, Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden, artikel 1, onderdelen a en e, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte; artikel 1, onderdeel c, Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers; artikel 1, onderdelen a en g, Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek; nieuw]

1. In dit besluit wordt verstaan onder:

- *een bloedonderzoek*: een onderzoek naar het gebruik van geweldbevorderende middelen als bedoeld in artikel 2.6.11, tweede lid, van de wet;
- *de DNA-databank*: de DNA-databank voor strafzaken, bedoeld in artikel 7.7.1, eerste lid, van dit besluit;
- *een DNA-onderzoek*: een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.17, 2.6.18 of 2.6.19 van de wet, of artikel 2 van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden;
- *een gemeentelijke gezondheidsdienst*: een gemeentelijke gezondheidsdienst als bedoeld in artikel 14, eerste lid, van de Wet publieke gezondheid;

- *een gewezen verdachte*: een persoon die bij onherroepelijke uitspraak is vrijgesproken van een misdrijf als bedoeld in artikel 5.8.27, eerste lid, onderdeel a, van de wet, waarbij opzettelijk de dood van een ander is veroorzaakt, of daarvoor is ontslagen van alle rechtsvervolging, zonder dat daarbij een maatregel is opgelegd als bedoeld in artikel 37a in verbinding met artikel 37b of 38, 38m of 77s van het Wetboek van Strafrecht;
  - *ISO/IEC 17025*: algemene eisen voor de competentie van test- en kalibratielaboratoria, in Nederland uitgegeven door het Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut en aangeduid als NEN-EN-ISO/IEC 17025, zoals die op grond van de laatste versie van die eisen luiden;
  - *het NFI*: het Nederlands Forensisch Instituut;
  - *de wet*: het Wetboek van Strafvordering.
2. Met een veroordeelde wordt voor de toepassing van dit besluit gelijkgesteld een persoon die op grond van artikel 39 van het Wetboek van Strafrecht is ontslagen van alle rechtsvervolging en aan wie tevens een maatregel is opgelegd als voorzien in artikel 37a in verbinding met artikel 37b of 38, 38m of 77s van het Wetboek van Strafrecht, een persoon aan wie bij onherroepelijke strafbeschikking een straf is opgelegd en een persoon ten aanzien van wie met toepassing van artikel 2.3 van de Wet forensische zorg een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging is afgegeven op de gronden, genoemd in artikel 2.3, eerste lid, onderdeel 1°, 2° of 4°, van de Wet forensische zorg.
  3. Onder een omstandigheid die meebrengt dat iemand niet langer als verdachte kan worden aangemerkt, wordt voor de toepassing van dit besluit in ieder geval verstaan een beslissing tot niet-vervolging, een onherroepelijke buitenvervolginstelling, een rechterlijke verklaring dat de zaak is geëindigd in de zin van artikel 3.1.3 van de wet, een onherroepelijke vrijspraak of een onherroepelijk ontslag van alle rechtsvervolging waarbij niet een maatregel als bedoeld in artikel 37a in verbinding met artikel 37b of 38, 38m of 77s van het Wetboek van Strafrecht is opgelegd of waarbij niet met toepassing van artikel 2.3 van de Wet forensische zorg een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging is afgegeven op de gronden, genoemd in artikel 2.3, eerste lid, onderdeel 1°, 2° of 4°, van de Wet forensische zorg.

HOOFDSTUK 2

Onderzoek aan de kleding, onderzoek aan het lichaam en onderzoek in het lichaam als bedoeld in de artikelen 2.6.6, 2.6.7 en 2.6.8 van de wet

Artikel 2.1.1 [artikelen 55b, tweede lid, 56, derde lid, en 195, vierde lid, van het Wetboek van Strafvordering]

1. Een onderzoek aan het lichaam en een onderzoek in het lichaam wordt verricht op een besloten plaats en, voor zover mogelijk, door een persoon van hetzelfde geslacht als de te onderzoeken persoon.
2. Een onderzoek aan de kleding wordt, voor zover mogelijk, verricht door een persoon van hetzelfde geslacht als de te onderzoeken persoon.

Artikel 2.1.2 [nieuw]

Bij ministeriële regeling kunnen technische hulpmiddelen worden aangewezen waarvan bij het verrichten van een onderzoek aan de kleding als bedoeld in artikel 2.6.6, eerste en vijfde lid, van de wet, en een onderzoek aan het lichaam als bedoeld in artikel 2.6.7, eerste en vierde lid, van de wet kan worden gebruikgemaakt.

Artikel 2.1.3 [nieuw]

1. Als medisch deskundigen die een onderzoek in het lichaam mogen verrichten, worden aangewezen:
  - a. de verpleegkundig specialist algemene gezondheidszorg; en
  - b. de physician assistant.
2. Een arts of een medisch deskundige verricht bij de betrokkene geen onderzoek in het lichaam als hij bij zijn behandeling betrokken is of is geweest, tenzij de betrokkene daarin schriftelijk toestemt.

Artikel 2.1.4 [nieuw]

Indien in het kader van een onderzoek aan het lichaam of een onderzoek in het lichaam lichaamsmateriaal wordt veiliggesteld voor sporenonderzoek, is het bepaalde in artikel 5.6.1 van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 3

Onderzoek naar het gebruik van geweldbevorderende middelen als bedoeld in de artikelen 2.6.10 en 2.6.11 van de wet

TITEL 3.1

Aanwijzing van geweldbevorderende middelen en vaststelling van de grenswaarden van die middelen en alcohol

Artikel 3.1.1 [artikel 3 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers]

Als middelen als bedoeld in artikel 2.6.10, eerste lid, onderdeel b, van de wet die tot gewelddadig gedrag kunnen leiden, worden aangewezen: amfetamine, cocaïne en methamfetamine.

Artikel 3.1.2 [artikel 4 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers]

1. De grenswaarde voor alcohol is een alcoholpromillage van 350 microgram ethanol per liter uitgeademde lucht of van 0,8 milligram ethanol per milliliter bloed.
2. De grenswaarde voor amfetamine, cocaïne en methamfetamine is 50 microgram amfetamine, cocaïne, methamfetamine per liter bloed.

TITEL 3.2

Verrichten van voorlopig onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.10, eerste lid, van de wet

Artikel 3.2.1 [artikelen 5, eerste lid, 7, eerste lid, en 9, eerste lid, Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers]

1. Een voorlopig ademonderzoek vindt plaats door de verdachte in een voor het onderzoek bestemde ademtester die bij ministeriële regeling is aangewezen, ademlucht te laten blazen en het resultaat daarvan af te lezen.
2. Een onderzoek van de psychomotorische functies en de oog- en spraakfuncties is gericht op het vaststellen van de bij ministeriële regeling aangewezen uiterlijke kenmerken.
3. Een onderzoek van speeksel vindt plaats door met een voor het onderzoek bestemde speekseltester die bij ministeriële regeling is aangewezen, in de mondholte van de verdachte speeksel af te nemen en het resultaat daarvan af te lezen of door een bij

de speekseltester behorend apparaat uit te lezen.

Artikel 3.2.2 [artikelen 5, tweede en derde lid, 6, 7, tweede en derde lid, 8, 9, tweede en derde lid, en 10 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers]

1. Een onderzoek als bedoeld in artikel 3.2.1 wordt verricht door een opsporingsambtenaar.
2. Als het onderzoek niet heeft geleid tot een geldig resultaat, kan de opsporingsambtenaar het onderzoek met toepassing van artikel 3.2.1 eenmaal opnieuw verrichten.
3. De opsporingsambtenaar deelt het resultaat van het onderzoek direct aan de verdachte mede.

TITEL 3.3

Verrichten van nader ademonderzoek als bedoeld in artikel 2.6.11, eerste lid, van de wet

Artikel 3.3.1 [artikel 11 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers]

1. Een nader ademonderzoek vindt plaats door de verdachte, zo nodig viermaal, ademlucht te laten blazen in een voor het onderzoek bestemd ademanalyseapparaat dat bij ministeriële regeling is aangewezen en het resultaat daarvan af te lezen. Het blazen kan worden beëindigd zodra het onderzoek twee meetresultaten heeft opgeleverd.
2. Het nader ademonderzoek wordt verricht door een opsporingsambtenaar.
3. Het nader ademonderzoek wordt niet eerder verricht dan twintig minuten nadat de verdachte het bevel is gegeven zijn medewerking te verlenen aan het voorlopig ademonderzoek, bedoeld in artikel 3.2.1, eerste lid, of, als dat bevel niet is gegeven, binnen twintig minuten na het eerste contact tussen de opsporingsambtenaar en de verdachte dat aanleiding was om de verdachte te bevelen zijn medewerking aan het nader ademonderzoek te verlenen.
4. Het alcoholgehalte van de twee meetresultaten, bedoeld in het eerste lid, wordt op een bij ministeriële regeling voorgeschreven wijze vastgesteld.
5. Als het nader ademonderzoek niet heeft geleid tot een geldig resultaat, kan de opsporingsambtenaar het onderzoek met toepassing van het eerste, derde en vierde lid eenmaal opnieuw verrichten.

Artikel 3.3.2 [artikel 12, tweede en derde lid, Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers]

1. De opsporingsambtenaar deelt het resultaat van het nader ademonderzoek direct aan de verdachte mede en wijst hem, als het onderzoek het vermoeden bevestigt dat het alcoholgehalte in zijn adem hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in artikel 3.1.2, eerste lid, erop dat hij kan verzoeken om tegenonderzoek. Als de verdachte een verzoek tot tegenonderzoek wil doen, moet hij dat direct aan de opsporingsambtenaar kenbaar maken.
2. Als de verdachte verzoekt om tegenonderzoek, wordt met inachtneming van artikel 3.4.8, tweede lid, direct bloed van hem afgenomen ten behoeve van het verrichten van een bloedonderzoek.

TITEL 3.4

Bloedonderzoek

AFDELING 3.4.1 – WAARBORGEN TEN AANZIEN VAN DE BLOEDAFNAME

Artikel 3.4.1 [artikel 13, eerste tot en met derde lid, Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers]

1. Binnen anderhalf uur na aanhouding wordt van de verdachte bloed afgenomen ten behoeve van het verrichten van een bloedonderzoek, tenzij dat onderzoek is gericht op de vaststelling van het gebruik van alcohol. Alleen vanwege bijzondere omstandigheden kan van deze termijn worden afgeweken.
2. Bloed wordt afgenomen door middel van een venapunctie, of als een venapunctie vanuit medisch oogpunt niet verantwoord is, door middel van een infuus. Er worden twee buisjes bloed afgenomen, tenzij dat vanuit medisch oogpunt niet verantwoord is. In dat geval wordt één buisje afgenomen.
3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de hoeveelheid bloed die ieder buisje dient te bevatten en de hulpmiddelen waarmee de bloedafname geschiedt.

AFDELING 3.4.2 – FUNCTIONARIS DIE BLOED AFNEEMT

Artikel 3.4.2 [artikelen 55e, vierde lid, van het huidige Wetboek van Strafvordering; nieuw]

1. Als medisch deskundigen die bloed mogen afnemen voor het verrichten van een bloedonderzoek, worden aangewezen:
  - a. de verpleegkundige; en
  - b. de physician assistant.
2. Een arts of een medisch deskundige neemt van de verdachte geen bloed af als hij bij zijn behandeling betrokken is of is geweest, tenzij de verdachte daarin schriftelijk toestemt.

Artikel 3.4.3 [artikel 14, eerste lid, onderdelen a tot en met c, en tweede lid, Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers]

1. Bij de bloedafname is een opsporingsambtenaar aanwezig die een proces-verbaal opmaakt dat hij voorziet van in ieder geval de volgende gegevens:
  - a. een sporenidentificatienummer of, als het om meerdere buisjes gaat, sporenidentificatienummers;
  - b. de naam, voornamen, geboortedatum, en -plaats, het geboorteland, het burgerservicenummer van de verdachte, of, indien deze gegevens onbekend zijn, andere gegevens waarmee de identiteit kan worden vastgesteld;
  - c. het proces-verbaalnummer van de zaak en, indien aanwezig, het parketnummer.
2. De opsporingsambtenaar voegt bij het proces-verbaal een eventueel door de arts of medisch deskundige afgelegde schriftelijke verklaring over de door hem gedane waarnemingen ten aanzien van de verdachte.
3. De opsporingsambtenaar zorgt ervoor dat ieder buisje bloed wordt voorzien van het sporenidentificatienummer, bedoeld in artikel 3.4.3, eerste lid, onderdeel a.
4. De opsporingsambtenaar wijst de verdachte erop dat hij kan verzoeken om tegenonderzoek, indien het verslag van het bloedonderzoek het vermoeden bevestigt dat het alcoholgehalte of het gehalte van een of meer van de middelen, bedoeld in artikel 3.1.1, in het bloed van de verdachte hoger is dan de grenswaarde,

bedoeld in artikel 3.1.2.

AFDELING 3.4.3 – VERRICHTEN VAN BLOEDONDERZOEK

Artikel 3.4.4 [artikelen 14, eerste lid, onderdeel d, en derde lid, en 15, eerste lid, Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers]

1. De opsporingsambtenaar, bedoeld in artikel 3.4.3, eerste lid, zorgt ervoor dat het afgenomen bloed zo spoedig mogelijk op een bij ministeriële regeling voorgeschreven wijze wordt verpakt.
2. De verpakking wordt voorzien van het sporenidentificatienummer of de sporenidentificatienummers, bedoeld in artikel 3.4.3, eerste lid, onderdeel a, en een fraudebestendige afsluiting.
3. Nadat de daartoe bevoegde functionaris opdracht heeft gegeven tot het verrichten van het onderzoek aan het bloed, zorgt de opsporingsambtenaar ervoor dat de verpakking met het bloed zo spoedig mogelijk wordt bezorgd bij het laboratorium waar het onderzoek zal worden verricht.
4. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de omstandigheden waaronder de verpakking dient te worden bewaard en vervoerd.

Artikel 3.4.5 [artikel 16 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers; nieuw]

1. Het laboratorium waarvoor de onderzoeker die het bloedonderzoek verricht, werkzaam is, legt na ontvangst van de verpakking met het bloed de volgende gegevens in een bestand vast:
  - a. de datum van ontvangst van de verpakking met het bloed;
  - b. de gegevens, bedoeld in artikel 3.4.3, eerste lid;
  - c. de contactgegevens van de opdrachtgever van het onderzoek en als de opdrachtgever de hulpofficier van justitie is, tevens de contactgegevens van de officier van justitie.
2. Als het bloedonderzoek in het laboratorium van het NFI wordt verricht, is Onze Minister verwerkingsverantwoordelijke voor het bestand, bedoeld in het eerste lid.
3. Als het bloedonderzoek in een ander laboratorium wordt verricht dan het laboratorium dat het bloed heeft ontvangen, zorgt het ontvangende laboratorium ervoor dat dat bloed zo spoedig mogelijk wordt bezorgd bij het laboratorium dat het onderzoek zal verrichten. Het ontvangende laboratorium informeert de opdrachtgever van het onderzoek hierover.

Artikel 3.4.6 [artikel 17 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers]

1. De onderzoeker verricht het bloedonderzoek zo spoedig mogelijk na ontvangst van het bloed. Hij verricht het onderzoek volgens de methode die voldoet aan de bij ministeriële regeling vastgestelde eisen.
2. De onderzoeker stelt een in de Nederlandse taal gesteld verslag op van de resultaten van het bloedonderzoek en ondertekent dat verslag. Het verslag mag in de Engelse taal zijn gesteld, indien de onderzoeker die het verslag opstelt, werkzaam is voor een buitenlands laboratorium.
3. Het verslag bevat, in aanvulling op de gegevens die moeten worden vermeld op grond van artikel 3.1.3 van het Besluit deskundigenonderzoek, technisch onderzoek en ander specialistisch onderzoek in strafzaken, de gegevens, bedoeld in artikel 3.4.3, eerste lid.
4. De onderzoeker zendt het verslag zo spoedig mogelijk na dagtekening daarvan toe aan de opdrachtgever van het bloedonderzoek.

Artikel 3.4.7 [artikel 18 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers]

De opsporingsambtenaar of de ambtenaar, bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de Politiewet 2012, stelt de verdachte binnen een week na ontvangst van het verslag in kennis van het resultaat van het bloedonderzoek en van de mogelijkheid om te verzoeken om tegenonderzoek. De kennisgeving bevat de gegevens, bedoeld in artikel 3.4.3, eerste lid, onderdelen a en b.

AFDELING 3.4.4 – TEGENONDERZOEK EN DE KOSTEN VOOR DAT ONDERZOEK

Artikel 3.4.8 [artikelen 12, derde lid, aanhef, en onderdeel b, en 19 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers]

1. De verdachte vermeldt in zijn verzoek om tegenonderzoek de gegevens, bedoeld in artikel 3.4.3, eerste lid, onderdelen a en b.
2. Bloed voor een tegenonderzoek wordt pas van de verdachte afgenomen of een tegenonderzoek wordt pas verricht nadat de verdachte daarvoor een bij ministeriële regeling vastgesteld bedrag heeft betaald aan het laboratorium waarvoor de onderzoeker die het tegenonderzoek verricht werkzaam is. In dat bedrag is tevens een bedrag begrepen voor de verzendkosten die het laboratorium waarvoor de onderzoeker die het tegenonderzoek verricht werkzaam is, verrekent met het laboratorium waar het eerste onderzoek is verricht.
3. Als de verdachte de kosten van het tegenonderzoek niet binnen vier weken na de datum van dagtekening van de kennisgeving, bedoeld in artikel 3.4.7, heeft betaald, vervalt de mogelijkheid van tegenonderzoek.
4. Als het laboratorium waarvoor de onderzoeker die het eerste bloedonderzoek heeft verricht werkzaam is, beschikt over bloed waaraan het tegenonderzoek dient te worden verricht, stelt dat laboratorium dat bloed zo spoedig mogelijk ter beschikking aan het laboratorium waarvoor de onderzoeker die het tegenonderzoek verricht werkzaam is.
5. Op het tegenonderzoek zijn de artikelen 3.4.5 en 3.4.6 van overeenkomstige toepassing.
6. De verdachte ontvangt het bedrag dat bij hem in rekening is gebracht voor het tegenonderzoek terug uit de schatkist van het Rijk, als de resultaten van het tegenonderzoek geen bevestiging vormen van de resultaten van het eerste onderzoek dat het alcoholgehalte of het gehalte van een of meer van de middelen, bedoeld in artikel 3.1.1, in het bloed van de verdachte hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in artikel 3.1.2.

TITEL 3.5

Bewaren en vernietigen van bloed

Artikel 3.5.1 [artikel 20 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers]

1. Het laboratorium waarvoor de onderzoeker die het onderzoek heeft verricht werkzaam is, vernietigt het na onderzoek resterende bloed een half jaar na de datum van dagtekening van het verslag, bedoeld in artikel 3.4.6, tweede lid. Indien het recht op tegenonderzoek is vervallen, vernietigt het laboratorium dat het tegenonderzoek zou verrichten, het bloed een half jaar na de ontvangst daarvan.
2. Indien het resultaat van het onderzoek, bedoeld in het eerste lid, of het tegenonderzoek niet het vermoeden bevestigt dat het alcoholgehalte of het gehalte van een middel als bedoeld in artikel 3.1.1 in het bloed van de verdachte hoger is

dan de grenswaarde, bedoeld in artikel 3.1.2, vernietigt het laboratorium het verslag, bedoeld in artikel 3.4.6, tweede lid, en andere persoonsgegevens die het laboratorium heeft bewaard over de verdachte een half jaar na de datum van dagtekening van dat verslag.

3. Indien het resultaat van het bloedonderzoek of het tegenonderzoek het vermoeden bevestigt dat het alcoholgehalte of het gehalte van een middel als bedoeld in artikel 3.1.1 in het bloed van de verdachte hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in artikel 3.1.2, vernietigt het laboratorium het verslag, bedoeld in artikel 3.4.6, tweede lid, en andere persoonsgegevens die het laboratorium heeft bewaard over de verdachte vijf jaar na de datum van dagtekening van dat verslag.
4. Het laboratorium houdt aantekening van iedere vernietiging op grond van het eerste tot en met derde lid.

Artikel 3.5.2 [artikel 21 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers]

Indien een ander laboratorium dan het laboratorium van het NFI voornemens is zijn werkzaamheden op het terrein van het bloedonderzoek te beëindigen, zorgt dat laboratorium ervoor dat het bloed, de verslagen die bij dat laboratorium worden bewaard, de bij die verslagen behorende persoonsgegevens en andere voor aanvullend of tegenonderzoek relevante informatie, voor de beëindiging van die werkzaamheden worden overgedragen aan het NFI, tenzij het laboratorium fuseert met een ander laboratorium. In het laatste geval worden het lichaamsmateriaal, de verslagen en de bij die verslagen behorende gegevens die het laboratorium in verband daarmee bewaart, in dat andere laboratorium bewaard.

HOOFDSTUK 4

Onderzoek aan vinger- of handpalmafdrukken als bedoeld in de artikelen 2.6.9 en 2.6.13 van de wet

TITEL 4.1

Waarborgen ten aanzien van de afname van vinger- of handpalmafdrukken

Artikel 4.1.1 [nieuw]

Degene die is gevraagd toe te stemmen in het nemen van vinger- of handpalmafdrukken kan zich bij het nemen van zijn beslissing daarover door een raadsman of advocaat laten bijstaan. De opsporingsambtenaar wijst hem op deze mogelijkheid.

TITEL 4.2

Onderzoek aan vinger- of handpalmafdrukken

Artikel 4.2.1 [artikel 8a, eerste en tweede lid, Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden; artikel 4a, eerste en tweede lid, Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek]

1. Laboratoriumonderzoek op het terrein van vinger- of handpalmafdrukken en veiliggestelde vinger- of handpalmsporen wordt uitgevoerd door een medewerker van een laboratorium dat:
  - a. is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie aan de hand van de eisen, genoemd in NEN-EN-ISO/IEC 17025, en deskundig is op het terrein van het onderzoek, dan wel;
  - b. in het buitenland is gevestigd, door een met de Raad van Accreditatie vergelijkbare instantie is geaccrediteerd aan de hand van de eisen, genoemd in

ISO/IEC 17025, en deskundig is op het terrein van het onderzoek.

2. Met toepassing van artikel 28, eerste lid, laatste zinsnede, van de Dienstenwet is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing op de aanvraag om accreditatie, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a.
3. Onder laboratoriumonderzoek vallen alle activiteiten die in een laboratorium worden uitgevoerd bij het lokaliseren en veiligstellen van vinger- of handpalmsporen op voorwerpen, alsmede het ontwikkelen, analyseren, vergelijken van die veiliggestelde sporen met vinger- of handpalmafdrukken als bedoeld in artikel 2.6.9, tweede, derde en vijfde lid, en artikel 2.6.13, eerste en derde lid, en interpreteren daarvan.

Artikel 4.2.2 [nieuw]

1. Het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker die het onderzoek verricht werkzaam is, legt na ontvangst van de vinger- of handpalmafdrukken of de veiliggestelde vinger- of handpalmsporen de volgende gegevens in een bestand vast:
  - a. de datum van ontvangst van de vinger- of handpalmafdrukken of de veiliggestelde vinger- of handpalmsporen;
  - b. het sporenidentificatienummer of de sporenidentificatienummers;
  - c. de naam, voornamen, geboortedatum, en -plaats, het geboorteland en het burgerservicenummer van de verdachte, of, indien deze gegevens onbekend zijn, andere gegevens waarmee de identiteit kan worden vastgesteld;
  - d. de contactgegevens van de opdrachtgever van het onderzoek en als de opdrachtgever de hulpofficier van justitie is, tevens de contactgegevens van de officier van justitie;
  - e. het proces-verbaalnummer van de zaak en, indien aanwezig, het parketnummer.
2. Als het onderzoek in het laboratorium van het NFI wordt verricht, is Onze Minister verwerkingsverantwoordelijke voor het bestand, bedoeld in het eerste lid.
3. De opdrachtgever stelt de termijn waarbinnen de deskundige of onderzoeker het onderzoek dient te verrichten, vast na overleg met het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker werkzaam is.
4. Het verslag van de deskundige of onderzoeker bevat, in aanvulling op de gegevens die moeten worden vermeld op grond van artikel 1.7.4, tweede lid, van de wet of artikel 3.2.1 van het Besluit deskundigenonderzoek, technisch onderzoek en ander specialistisch onderzoek in strafzaken:
  - a. de gegevens, bedoeld in het eerste lid;
  - b. een aanduiding van het misdrijf in verband waarmee het onderzoek is verricht.

TITEL 4.3

Tegenonderzoek en de kosten voor dat onderzoek

Artikel 4.3.1 [nieuw]

1. Vinger- of handpalmafdrukken voor een tegenonderzoek worden pas van de verdachte genomen of een tegenonderzoek wordt pas verricht nadat de verdachte daarvoor een bij ministeriële regeling vastgesteld bedrag aan de bij ministeriële regeling aangewezen organisatie heeft betaald. In dat bedrag is tevens een bedrag begrepen voor de verzendkosten die het laboratorium waarvoor de deskundige die het tegenonderzoek verricht werkzaam is, verrekent met het laboratorium dat het eerste onderzoek heeft verricht.
2. Als het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker werkzaam is die het eerste onderzoek heeft verricht, beschikt over vinger- of handpalmafdrukken waaraan het tegenonderzoek dient te worden verricht, stelt dat laboratorium die

- afdrukken zo spoedig mogelijk ter beschikking aan het laboratorium waarvoor de deskundige werkzaam is die het tegenonderzoek verricht.
3. Op het tegenonderzoek zijn de artikelen 4.2.1 en 4.2.2 van overeenkomstige toepassing.
  4. De verdachte ontvangt het bedrag dat bij hem in rekening is gebracht voor het tegenonderzoek terug uit de schatkist van het Rijk, als de resultaten van het tegenonderzoek geen bevestiging vormen van de resultaten van het eerste onderzoek.

TITEL 4.4

Databanken met vinger- en handpalmafdrucken

Artikel 4.4.1 [artikel 9 Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden]

1. Er is een databank met vingerafdrucken die tot doel heeft de vaststelling van de identiteit van verdachten en veroordeelden te bevorderen. Deze databank bevat slechts de vingerafdrucken van:
  - a. verdachten,
  - b. veroordeelden en
  - c. gewezen verdachten.
2. Er is een databank met vingerafdrucken die tot doel heeft het voorkomen, opsporen, vervolgen en berechten van strafbare feiten en het vaststellen van de identiteit van overleden personen te bevorderen. Deze databank bevat slechts de vingerafdrucken van:
  - a. verdachten,
  - b. veroordeelden,
  - c. gewezen verdachten,
  - d. overleden slachtoffers van misdrijven,
  - e. personen die als gevolg van misdrijven vermist zijn en
  - f. veiliggestelde vingersporen van verdachten.
3. Onze Minister is verwerkingsverantwoordelijke voor de databanken, bedoeld in het eerste en tweede lid.
4. De Justitiële Informatiedienst is beheerder van de databank, bedoeld in het eerste lid. Een landelijke eenheid als bedoeld in artikel 25, eerste lid, onder b, van de Politiewet 2012 is beheerder van de databank, bedoeld in het tweede lid.
5. De vingerafdrucken die in de databanken zijn vastgelegd, kunnen met het oog op de doelen, bedoeld in het eerste en tweede lid, onderling worden vergeleken.
6. In afwijking van het vijfde lid worden de in de databanken, bedoeld in het eerste en tweede lid, vastgelegde vingerafdrucken van gewezen verdachten of van veiliggestelde vingersporen van verdachten die in de strafzaak waarin de gewezen verdachte is vrijgesproken of ontslagen van alle rechtsvervolging, met die vingerafdrucken overeenkwamen, uitsluitend onderling of met andere met die strafzaak in verband staande vingerafdrucken van veiliggestelde vingersporen van verdachten vergeleken, indien
  - a. de vergelijking plaatsvindt met het oog op de herziening ten nadele op de in artikel 5.8.27, eerste lid, onderdeel a, van de wet bedoelde grond, en
  - b. de rechter-commissaris, op vordering van de officier van justitie, opdracht tot de vergelijking heeft gegeven.
7. In geval van toepassing van het zesde lid stelt de rechter-commissaris die de opdracht tot de vergelijking heeft gegeven de gewezen verdachte, zodra het belang van het onderzoek dat toelaat, in kennis van de resultaten van het onderzoek.

Artikel 4.4.2 [artikel 4b Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek]

1. Er is een databank met handpalmafdrukken die tot doel heeft het voorkomen, opsporen, vervolgen en berechten van strafbare feiten en het vaststellen van de identiteit van overleden slachtoffers en verdachten te bevorderen. Deze databank bevat slechts de handpalmafdrukken van:
  - a. verdachten,
  - b. veroordeelden,
  - c. gewezen verdachten,
  - d. overleden slachtoffers van misdrijven,
  - e. personen die als gevolg van misdrijven vermist zijn en
  - f. veiliggestelde sporen van verdachten.
2. Artikel 4.4.1, derde lid, vierde lid, tweede zin, en vijfde tot en met zevende lid is van overeenkomstige toepassing.

TITEL 4.5

Bewaren en vernietigen van vinger- en handpalmafdrukken

Artikel 4.5.1 [artikel 9a, eerste lid, Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden; artikel 4c Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek; nieuw]

1. De vingerafdrukken van een verdachte worden zo spoedig mogelijk vernietigd, zodra zich een omstandigheid voordoet die meebrengt dat hij niet langer kan worden aangemerkt als verdachte van een strafbaar feit.
2. De handpalmafdrukken van een verdachte worden zo spoedig mogelijk vernietigd, zodra zich een omstandigheid voordoet die meebrengt dat hij niet langer kan worden aangemerkt als verdachte ter zake van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld.
3. Het eerste en tweede lid is van overeenkomstige toepassing op de vinger- of handpalmafdrukken van degene die met goed gevolg een project als bedoeld in artikel 77e, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht heeft afgerond.
4. In afwijking van het eerste en tweede lid worden de vinger- of handpalmafdrukken bewaard:
  - a. indien degene wiens gegevens het betreft, in een andere zaak als een verdachte van een strafbaar feit is aangemerkt of in een andere zaak is veroordeeld, waarbij het in het geval van handpalmafdrukken gaat om een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld.
  - b. indien degene wiens vinger- of handpalmafdrukken het betreft, een gewezen verdachte is die niet eerder voor hetzelfde feit in een herzieningsprocedure is vrijgesproken of ontslagen van alle rechtsvervolging. De vinger- of handpalmafdrukken kunnen in dat geval uitsluitend worden geraadpleegd met het oog op herziening ten nadele op de in artikel 5.8.27, eerste lid, onderdeel a, van de wet bedoelde grond en na toestemming van de rechter-commissaris of in het geval van een vergelijking als bedoeld in artikel 4.4.1, zesde lid.
5. De vinger- of handpalmafdrukken die met toestemming van een derde zijn genomen, worden zo spoedig mogelijk vernietigd indien is vastgesteld dat de afdrukken van die derde niet overeenkomen met de afdrukken die in verband met dezelfde strafzaak zijn verkregen uit een veiliggesteld spoor, tenzij de derde toestemming heeft gegeven dat zijn afdrukken worden vernietigd zodra de strafzaak in het kader waarvan deze zijn afgenomen, is geëindigd in een beslissing tot niet-vervolging, een onherroepelijke buitenvervolginstelling, een onherroepelijke

rechterlijke verklaring dat de zaak is geëindigd in de zin van artikel 3.1.3 van de wet, een einduitspraak als bedoeld in de artikelen 4.3.4, eerste lid, of 4.3.5, van de wet, of na het verstrijken van de termijnen, genoemd in artikel 4.4.3, in het geval waarin de strafzaak is geëindigd in een vrijspraak.

Artikel 4.5.2 [artikel 9a, tweede lid, Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden; artikel 4d Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek]

1. Vingerafdrukken van een verdachte of veroordeelde wegens een misdrijf en handpalmafdrukken van een verdachte of veroordeelde wegens een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld worden vernietigd:
  - a. twintig jaar nadat een uitspraak als bedoeld in de artikelen 4.3.4, eerste lid, of 4.3.5, tweede lid, van de wet is gedaan in verband met een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van minder dan zes jaar is gesteld of nadat een strafbeschikking wegens het misdrijf volledig is tenuitvoergelegd, of twaalf jaar na het overlijden van de betrokkene,
  - b. dertig jaar nadat een uitspraak als bedoeld in de artikelen 4.3.4, eerste lid, of 4.3.5, tweede lid, van de wet is gedaan in verband met een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van zes jaar of meer is gesteld of nadat een strafbeschikking wegens het misdrijf volledig is tenuitvoergelegd, of twintig jaar na het overlijden van de betrokkene, of
  - c. na het vervallen van het recht tot strafvordering door verjaring.
2. De termijn van twintig en dertig jaar, genoemd in het eerste lid, wordt verlengd indien tegen de betrokkene een uitspraak als bedoeld in de artikelen 4.3.4, eerste lid, of 4.3.5, tweede lid van de wet in verband met een ander misdrijf is gedaan of een strafbeschikking in verband met een ander misdrijf is uitgevaardigd. In dat geval worden de vinger- of handpalmafdrukken vernietigd twintig of dertig jaar nadat de uitspraak in verband met dat andere misdrijf is gedaan of de strafbeschikking in verband met dat andere misdrijf volledig is tenuitvoergelegd, al naar gelang op het misdrijf naar de wettelijke omschrijving minder dan zes jaar of zes jaar of meer gevangenisstraf is gesteld, tenzij dat leidt tot verkorting van de bewaartermijn.
3. De termijn van dertig jaar, genoemd in het eerste lid, wordt met twintig jaar verlengd indien de duur van de gevangenisstraf of vrijheidsbenemende maatregel langer is dan twintig jaar. Indien de gevangenisstraf een levenslange is of de vrijheidsbenemende maatregel de duur van veertig jaar overstijgt, worden de vinger- of handpalmafdrukken na tachtig jaar vernietigd.
4. In afwijking van het eerste tot en met derde lid worden vinger- of handpalmafdrukken van een verdachte of veroordeelde wegens een misdrijf als bedoeld in de artikelen 241, 243 en 245 tot en met 253 van het Wetboek van Strafrecht na tachtig jaar vernietigd.
5. De vingerafdrukken van een verdachte of veroordeelde wegens een overtreding worden vernietigd:
  - a. vijf jaar nadat een uitspraak als bedoeld in de artikelen 4.3.4, eerste lid, of 4.3.5, tweede lid, van de wet is gedaan in verband met een overtreding en in het kader van de overtreding de gegevens zijn verwerkt of een strafbeschikking wegens een overtreding volledig is tenuitvoergelegd,
  - b. tien jaar nadat een uitspraak als bedoeld in onderdeel a is gedaan in verband met een overtreding en in het kader van de overtreding de gegevens zijn verwerkt of een strafbeschikking wegens een overtreding volledig is tenuitvoergelegd, en daarbij een vrijheidsstraf, vervangende hechtenis

- daaronder niet begrepen, of een taakstraf is opgelegd, dan wel aan een rechtspersoon een geldboete van de derde categorie of hoger is opgelegd,
  - c. twee jaar na het overlijden van de betrokkene, of
  - d. na het vervallen van het recht tot strafvordering door verjaring.
6. De in het eerste tot en met vijfde lid genoemde termijnen worden gehalveerd indien de verdachte of veroordeelde ten tijde van het begaan van het feit waarop de uitspraak of strafbeschikking betrekking heeft de leeftijd van achttien jaar nog niet had bereikt.

Artikel 4.5.3 [artikel 9a, derde lid, Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden; artikel 4e Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek]

1. Vinger- of handpalmafdrukken van een gewezen verdachte worden vernietigd:
  - a. twaalf jaar nadat uitspraak is gedaan in verband met een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van minder dan zes jaar is gesteld, en in het kader van het misdrijf vinger- of handpalmafdrukken zijn verwerkt,
  - b. twintig jaar nadat uitspraak is gedaan in verband met een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van zes jaar of meer is gesteld, en in het kader van het misdrijf vinger- of handpalmafdrukken zijn verwerkt,
  - c. tachtig jaar nadat uitspraak is gedaan in verband met een misdrijf dat op grond van artikel 70, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht niet aan verjaring onderhevig is, en in het kader van het misdrijf de vinger- of handpalmafdrukken zijn verwerkt,
  - d. wanneer naar het oordeel van de officier van justitie vaststaat dat herziening ten nadele op grond van artikel 5.8.27, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de wet uitgesloten is, of
  - e. direct na het overlijden van de gewezen verdachte.
2. De in het eerste lid, onderdelen a, b en c, genoemde termijnen belopen zes, tien, respectievelijk twintig jaar als de gewezen verdachte ten tijde van het begaan van het feit waarop de rechterlijke uitspraak betrekking heeft de leeftijd van achttien jaar nog niet had bereikt.

Artikel 4.5.4 [artikel 9a, vierde en vijfde lid, Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden; artikel 4f Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek]

1. Vinger- of handpalmafdrukken van een overleden slachtoffer worden vernietigd:
  - a. twaalf jaar na vastlegging in de databank, bedoeld in artikel 4.4.1, tweede lid, en artikel 4.4.2, eerste lid, indien de betrokkene is overleden als gevolg van of is betrokken bij een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van minder dan zes jaar is gesteld,
  - b. twintig jaar na vastlegging in de databank, bedoeld in onderdeel a, indien de betrokkene is overleden als gevolg van of is betrokken bij een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van zes jaar of meer is gesteld, of
  - c. tachtig jaar na vastlegging in de databank, bedoeld in onderdeel a, indien de betrokkene is overleden als gevolg van of betrokken is bij een misdrijf dat op grond van artikel 70, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht niet aan verjaring onderhevig is.
2. Veiliggestelde vinger- of handpalmsporen van een verdachte worden vernietigd overeenkomstig de termijnen, genoemd in het eerste lid.

Artikel 4.5.5 [artikel 9a, zesde tot en met achtste lid, Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden; artikelen 4g en 4h Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek; nieuw]

1. Met de vinger- of handpalmafdrukken worden ook het verslag, bedoeld in artikel 4.2.2, vierde lid, en andere persoonsgegevens over de verdachte vernietigd.
2. Het openbaar ministerie verstrekt de Justitiële Informatiedienst de informatie die nodig is om te kunnen voldoen aan de artikelen 4.5.1 tot en met 4.5.3.
3. De Justitiële Informatiedienst verstrekt de informatie aan het NFI en de landelijke eenheid, bedoeld in artikel 4.4.1, vierde lid, voor zover die informatie nodig is om te kunnen voldoen aan de artikelen 4.5.1 tot en met 4.5.3.
4. Het openbaar ministerie verstrekt het NFI en de landelijke eenheid, bedoeld in artikel 4.4.1, vierde lid, de informatie die nodig is om te kunnen voldoen aan artikel 4.5.4.
5. De Justitiële Informatiedienst houdt aantekening van iedere vernietiging op grond van de artikelen 4.5.1 tot en met 4.5.3.

HOOFDSTUK 5

Onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.14 van de wet

TITEL 5.1

Aanwijzing van de af te nemen typen lichaamsmateriaal

Artikel 5.1.1 [nieuw]

1. Als lichaamsmateriaal waaraan een onderzoek kan worden verricht, wordt aangewezen: adem, bloed, feces, haar, huidepitheel, moedermelk, nagels, oorsmeer, slijm of slijmvlies, speeksel, sperma, sputum, traanvocht, urine en zweet.
2. Met toestemming van de verdachte kan ook ander lichaamsmateriaal worden afgenomen dan het lichaamsmateriaal, bedoeld in het eerste lid, mits de inbreuk die wordt gemaakt op de lichamelijke integriteit niet groter is dan de inbreuk die wordt gemaakt met de afname van in het eerste lid aangewezen lichaamsmateriaal.

TITEL 5.2

Waarborgen ten aanzien van de afname van het lichaamsmateriaal

Artikel 5.2.1 [nieuw]

1. Bij het afnemen van het lichaamsmateriaal kiest de bevoegde functionaris de minst ingrijpende en minst risicovolle methode van afname, tenzij vanwege bijzondere geneeskundige redenen of in het belang van het onderzoek een andere methode noodzakelijk is, of de verdachte toestemming geeft voor het gebruik van een andere methode.
2. Bij de afname van het lichaamsmateriaal worden maatregelen getroffen die de integriteit en betrouwbaarheid van de afname en het verkregen lichaamsmateriaal waarborgen. Er wordt zoveel mogelijk voor gezorgd dat aanvullend of tegenonderzoek kan worden verricht met het afgenomen lichaamsmateriaal.
3. Lichaamsmaterialen die de verdachte actief moet produceren mogen alleen worden afgenomen met medewerking van de verdachte. Alleen als de verdachte bewusteloos is, mag de functionaris die bevoegd is het lichaamsmateriaal af te nemen, het afnemen zonder medewerking, tenzij het gaat om feces, moedermelk, sperma of urine.

TITEL 5.3

Functionaris die lichaamsmateriaal afneemt

Artikel 5.3.1 [nieuw]

1. Een opsporingsambtenaar kan bij de betrokkene adem, feces, haar, huidepitheel, moedermelk, nagels, oorsmeer, speeksel, sperma, sputum, wangsljm of wangsljmvlies, urine of zweet afnemen of laten afnemen, mits daarvoor geen medicatie hoeft te worden toegediend. In andere gevallen neemt een arts of een medisch deskundige het lichaamsmateriaal af. Bij de afname van lichaamsmateriaal door een arts of een medisch deskundige is een opsporingsambtenaar aanwezig.
2. De opsporingsambtenaar maakt van de afname van het lichaamsmateriaal een proces-verbaal op dat hij voorziet van de volgende gegevens:
  - a. een sporenidentificatienummer;
  - b. de naam, voornamen, geboortedatum, en -plaats, het geboorteland en het burgerservicenummer van de verdachte, of, indien deze gegevens onbekend zijn, andere gegevens waarmee de identiteit van deze persoon kan worden vastgesteld;
  - c. het proces-verbaalnummer van de zaak en, indien aanwezig, het parketnummer.

Artikel 5.3.2 [nieuw]

1. Als medisch deskundigen die lichaamsmateriaal mogen afnemen voor het verrichten van onderzoek worden aangewezen:
  - a. de verpleegkundige; en
  - b. de physician assistant.
2. Een arts of een medisch deskundige neemt van de verdachte geen lichaamsmateriaal af als hij bij zijn behandeling betrokken is of is geweest, tenzij de verdachte daarin schriftelijk toestemt.

TITEL 5.4

Verrichten van onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.14 van de wet

Artikel 5.4.1 [nieuw]

1. De opsporingsambtenaar zorgt ervoor dat het afgenomen lichaamsmateriaal zo spoedig mogelijk op een fraudebestendige wijze wordt verpakt.
2. De verpakking met het afgenomen lichaamsmateriaal wordt voorzien van een sporenidentificatienummer en een fraudebestendige afsluiting.
3. Nadat de daartoe bevoegde functionaris opdracht tot het verrichten van het onderzoek heeft gegeven of een deskundige heeft benoemd, zorgt de opsporingsambtenaar ervoor dat de verpakking met het lichaamsmateriaal zo spoedig mogelijk wordt bezorgd bij het laboratorium waar het onderzoek zal worden verricht.

Artikel 5.4.2 [nieuw]

1. Het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker die het onderzoek verricht werkzaam is, legt na ontvangst van het lichaamsmateriaal de volgende gegevens vast in een bestand:
  - a. de datum van ontvangst van het lichaamsmateriaal;
  - b. de gegevens, bedoeld in artikel 5.3.1, tweede lid; en

- c. de contactgegevens van de opdrachtgever van het onderzoek.
2. Als het onderzoek in het laboratorium van het NFI wordt verricht, is Onze Minister verwerkingsverantwoordelijke voor het bestand, bedoeld in het eerste lid.
3. Als het onderzoek in een ander laboratorium wordt verricht dan het laboratorium dat het lichaamsmateriaal heeft ontvangen, zorgt het ontvangende laboratorium ervoor dat het lichaamsmateriaal zo spoedig mogelijk wordt bezorgd bij het andere laboratorium. Het ontvangende laboratorium informeert de opdrachtgever van het onderzoek hierover.

Artikel 5.4.3 [nieuw]

1. De opdrachtgever stelt de termijn waarbinnen de deskundige of onderzoeker het onderzoek verricht, vast na overleg met het laboratorium waarvoor de deskundige of de onderzoeker werkzaam is.
2. De deskundige of onderzoeker die het onderzoek verricht is werkzaam voor een laboratorium dat:
  - a. is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie aan de hand van de eisen, genoemd in NEN-EN-ISO/IEC 17025, en deskundig is op het terrein van het onderzoek, dan wel;
  - b. in het buitenland is gevestigd, door een met de Raad van Accreditatie vergelijkbare instantie is geaccrediteerd aan de hand van de eisen, genoemd in ISO/IEC 17025, en deskundig is op het terrein van het onderzoek.
3. Met toepassing van artikel 28, eerste lid, laatste zinsnede, van de Dienstenwet is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing op de aanvraag om accreditatie, bedoeld in het tweede lid, onderdeel a.

Artikel 5.4.4 [nieuw]

Het verslag van de deskundige of onderzoeker bevat, in aanvulling op de gegevens die moeten worden vermeld op grond van artikel 1.7.4, tweede lid, van de wet of artikel 3.1.3 van het Besluit deskundigenonderzoek, technisch onderzoek en ander specialistisch onderzoek in strafzaken, de gegevens, bedoeld in artikel 5.4.2, eerste lid.

TITEL 5.5

Tegenonderzoek en de kosten voor dat onderzoek

Artikel 5.5.1 [nieuw]

1. Lichaamsmateriaal voor een tegenonderzoek wordt pas van de verdachte afgenomen of een tegenonderzoek wordt pas verricht nadat de verdachte daarvoor een bij ministeriële regeling vastgesteld bedrag aan de bij ministeriële regeling aangewezen organisatie heeft betaald. In dat bedrag is tevens een bedrag begrepen voor de verzendkosten dat het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker die het tegenonderzoek verricht werkzaam is, verrekent met het laboratorium dat het eerste onderzoek heeft verricht.
2. Als het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker die het eerste onderzoek heeft verricht werkzaam is, beschikt over lichaamsmateriaal waaraan het tegenonderzoek dient te worden verricht, stelt dat laboratorium dat lichaamsmateriaal zo spoedig mogelijk ter beschikking aan het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker die het tegenonderzoek verricht werkzaam is.
3. Op het tegenonderzoek zijn de artikelen 5.4.2 tot en met 5.4.4 van overeenkomstige toepassing.

4. De verdachte ontvangt het bedrag dat bij hem in rekening is gebracht voor het tegenonderzoek terug uit de schatkist van het Rijk, als de resultaten van het tegenonderzoek geen bevestiging vormen van de resultaten van het eerste onderzoek.

TITEL 5.6

Bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal

Artikel 5.6.1 [nieuw]

1. Het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker die het onderzoek heeft verricht, werkzaam is, vernietigt het na onderzoek resterende lichaamsmateriaal vijf jaar na de datum van dagtekening van het verslag, bedoeld in artikel 5.4.4. De bewaartermijn kan op bevel van de officier van justitie telkens worden verlengd met een periode van ten hoogste vijf jaar.
2. Het lichaamsmateriaal wordt eerder dan na het verstrijken van de bewaartermijn zo spoedig mogelijk vernietigd zodra:
  - a. dat lichaamsmateriaal redelijkerwijs niet meer geschikt is voor aanvullend onderzoek of tegenonderzoek; of
  - b. zich een omstandigheid voordoet die meebrengt dat de verdachte niet langer kan worden aangemerkt als verdachte ter zake van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld.
3. Met het lichaamsmateriaal worden ook vernietigd het verslag, bedoeld in artikel 5.4.4, en andere persoonsgegevens die het laboratorium heeft bewaard over de verdachte.
4. Het openbaar ministerie verstrekt aan het laboratorium de informatie, die nodig is om te kunnen voldoen aan de verplichting, bedoeld in het tweede lid, aanhef en onderdeel b.
5. Het laboratorium houdt aantekening van iedere vernietiging op grond van het eerste tot en met derde lid.

HOOFDSTUK 6

Onderzoek als bedoeld in de artikelen 2.6.15 en 2.6.16 van de wet

TITEL 6.1

Het houden van een confrontatie als bedoeld in artikel 2.6.15, eerste lid, onderdeel d, van de wet

Artikel 6.1.1 [artikel 1, onderdelen b en c, Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek]

In deze titel wordt verstaan onder:

confrontatie: een onderzoek waarbij het uiterlijk van een verdachte door een getuige in persoon wordt geobserveerd om vast te stellen of de getuige de verdachte herkent als betrokkene bij een strafbaar feit;

meervoudige confrontatie: een confrontatie waarbij de verdachte en minimaal vijf andere personen die uiterlijk gelijkkenis vertonen met de verdachte, worden getoond.

Artikel 6.1.2 [artikel 6 Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek]

Een confrontatie wordt geleid door een opsporingsambtenaar.

Artikel 6.1.3 [artikelen 7, eerste lid, en 8, tweede lid, Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek]

1. Bij een meervoudige confrontatie worden de geselecteerde personen getoond door een opsporingsambtenaar die niet weet wie van die personen de verdachte is.
2. Van de getoonde personen wordt een beeldopname gemaakt.

Artikel 6.1.4 [artikel 8, eerste en derde lid, Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek]

1. De opsporingsambtenaar die de confrontatie leidt, beschrijft de voorbereiding, de gevolgde werkwijze en de procedure en maakt hiervan proces-verbaal op.
2. De opsporingsambtenaar die de verdachte of de te observeren personen toont, legt in het proces-verbaal van de confrontatie in elk geval de volgende zaken vast:
  - a. de tijdsduur tot het moment waarop een persoon wel of niet als betrokkene bij het strafbare feit wordt herkend;
  - b. de verbale en non-verbale reacties van de getuige;
  - c. de woordelijke verklaring van de getuige over het wel of niet herkennen van een persoon als betrokkene bij het strafbare feit; en
  - d. het antwoord van de getuige op de vraag of hij een van de getoonde personen heeft herkend vanuit een andere situatie.

Artikel 6.1.5 [artikel 9 Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek]

De officier van justitie en de raadsman van de verdachte worden in de gelegenheid gesteld de uitvoering van een meervoudige confrontatie te volgen en voorafgaand daaraan opmerkingen te maken over de te tonen personen, een en ander zonder dat de meervoudige confrontatie daardoor wordt opgehouden. De gemaakte opmerkingen worden opgenomen in het proces-verbaal.

TITEL 6.2

Onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.16 van de wet

Artikel 6.2.1 [nieuw]

Afgeschoren of afgeknipt hoofdhaar, snorhaar of baardhaar wordt zo spoedig mogelijk vernietigd.

HOOFDSTUK 7

DNA-onderzoek

TITEL 7.1

Aanwijzing van de af te nemen typen lichaamsmateriaal

Artikel 7.1.1 [artikelen 151b, derde lid, en 195d, derde lid, van het huidige Wetboek van Strafvordering in verbinding met artikelen 2, derde lid, en 3, eerste lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]

Als lichaamsmateriaal waaraan een DNA-onderzoek kan worden verricht, wordt aangewezen: wangslim, haarwortels of bloed.

TITEL 7.2

Waarborgen ten aanzien van de afname van het lichaamsmateriaal

Artikel 7.2.1 [artikelen 2, vierde tot en met zesde en achtste lid, en 3, eerste lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]

1. Bij het afnemen van het lichaamsmateriaal kiest de bevoegde functionaris de minst ingrijpende en minst risicovolle methode van afname, tenzij vanwege bijzondere geneeskundige redenen of in het belang van het onderzoek een andere methode noodzakelijk is, of de betrokkene toestemming geeft voor het gebruik van een andere methode.
2. Bij de afname van het lichaamsmateriaal worden maatregelen getroffen die de integriteit en betrouwbaarheid van de afname en het verkregen lichaamsmateriaal waarborgen. Er wordt zoveel mogelijk voor gezorgd dat aanvullend of tegenonderzoek kan worden verricht met het afgenomen lichaamsmateriaal.
3. Indien dat noodzakelijk is voor het te verrichten DNA-onderzoek, kunnen meerdere typen lichaamsmateriaal worden afgenomen.

Artikel 7.2.2 [artikel 2, eerste lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]

Degene die is gevraagd toe te stemmen in het afnemen van zijn lichaamsmateriaal kan zich bij het nemen van zijn beslissing daarover door een raadsman of advocaat laten bijstaan. De opsporingsambtenaar wijst hem op deze mogelijkheid.

TITEL 7.3

Functionaris die het lichaamsmateriaal afneemt

Artikel 7.3.1 [artikelen 151b, derde lid, en 195d, derde lid, van het huidige Wetboek van Strafvordering, artikelen 2, zevende en negende lid, en 3, vierde lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken; nieuw]

1. Als medisch deskundigen die bloed mogen afnemen worden aangewezen:
  - a. de verpleegkundige; en
  - b. de physician assistant.
2. Een arts of een medisch deskundige neemt van de betrokkene geen bloed af als hij bij zijn behandeling betrokken is of is geweest, tenzij de betrokkene daarin schriftelijk toestemt.

Artikel 7.3.2 [artikelen 2, zevende lid, en 3, tweede en derde lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]

1. Een opsporingsambtenaar die voldoet aan de bij ministeriële regeling vastgestelde eisen, kan bij de betrokkene wangslim of haarwortels afnemen.
2. Als het gaat om de uitvoering van een bevel als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden, kan ook een daartoe door de directeur van de inrichting of instelling aangewezen persoon als bedoeld in artikel 1, onderdeel f, van de Penitentiaire beginselenwet, artikel 1, onderdeel k, van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden of artikel 1, onderdeel i, van de Beginselenwet justitiële jeuginrichtingen die voldoet aan bij ministeriële regeling vastgestelde eisen, wangslim of haarwortels afnemen van de veroordeelde die verblijft in een inrichting als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Penitentiaire beginselenwet, artikel 1, onderdeel d, van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden of

artikel 1, onderdeel b, van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen of vanuit de inrichting vrijheden geniet.

Artikel 7.3.3 [artikel 4, eerste tot en met derde lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken; nieuw]

1. Bij de afname van lichaamsmateriaal is een opsporingsambtenaar aanwezig of een persoon als bedoeld in artikel 7.3.2, tweede lid. Die opsporingsambtenaar of persoon maakt een proces-verbaal op dat of een schriftelijke verklaring die hij voorziet van de volgende gegevens:
  - a. een sporenidentificatienummer;
  - b. de naam, voornamen, geboortedatum, en -plaats en het geboorteland van de betrokkene, of, indien deze gegevens onbekend zijn, andere gegevens waarmee de identiteit kan worden vastgesteld;
  - c. het proces-verbaalnummer van de zaak en, indien aanwezig, het parketnummer; en:
  - d. indien het lichaamsmateriaal van een verdachte of veroordeelde is, het aan de verdachte of veroordeelde toegekende strafrechtsketennummer.
2. De opsporingsambtenaar of de persoon, bedoeld in 7.3.2, tweede lid, die een proces-verbaal of schriftelijke verklaring opmaakt, is een andere persoon dan de persoon die het lichaamsmateriaal afneemt.
3. De opsporingsambtenaar of de persoon, bedoeld in artikel 7.3.2, tweede lid, zorgt ervoor dat het afgenomen lichaamsmateriaal op een fraudebestendige wijze wordt verpakt en wordt voorzien van het sporenidentificatienummer, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a.
4. Het eerste en derde lid is van overeenkomstige toepassing als het gaat om lichaamsmateriaal dat op andere wijze dan door afname is verkregen en als het gaat om veiliggestelde sporen.

TITEL 7.4

Aanwijzing van uiterlijk waarneembare persoonskenmerken

Artikel 7.4.1 [artikel 1b Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]

Als uiterlijk waarneembare persoonskenmerken waarop een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.19 van de wet kan zijn gericht, worden aangewezen:

- a. het geslacht;
- b. het ras;
- c. de oogkleur;
- d. de haarkleur; en
- e. de huidskleur.

TITEL 7.5

Verrichten van DNA-onderzoek

Artikel 7.5.1 [artikel 4, eerste lid, onderdeel c, derde en vierde lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]

1. Nadat de daartoe bevoegde functionaris een deskundige heeft benoemd voor het verrichten van DNA-onderzoek aan afgenomen lichaamsmateriaal, zorgt de opsporingsambtenaar of de persoon, bedoeld in artikel 7.3.2, tweede lid, ervoor dat het lichaamsmateriaal zo spoedig mogelijk wordt bezorgd bij het laboratorium waar

- het DNA-onderzoek zal worden verricht.
2. In het benoemingsbesluit worden in ieder geval de volgende gegevens vermeld:
    - a. de gegevens, bedoeld in artikel 7.3.3, eerste lid;
    - b. een aanduiding van het misdrijf in verband waarmee het DNA-onderzoek wordt verricht, de maximale gevangenisstraf die op dat misdrijf is gesteld en andere gegevens die van belang zijn in verband met het tijdstip waarop het lichaamsmateriaal en het bijbehorende DNA-profiel dienen te worden vernietigd;
    - c. de contactgegevens van de functionaris die de opdracht tot het verrichten van het DNA-onderzoek heeft gegeven.
  3. Het eerste en tweede lid is van overeenkomstige toepassing als het gaat om lichaamsmateriaal dat op andere wijze dan door afname is verkregen.

Artikel 7.5.2 [artikelen 4a, eerste tot en met vierde lid en zesde lid, en 5, eerste lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]

1. Nadat de daartoe bevoegde functionaris een deskundige heeft benoemd voor het verrichten van DNA-onderzoek aan veiliggestelde sporen, zorgt een opsporingsambtenaar ervoor dat die sporen of het voorwerp waarop of waarin die sporen zich bevinden, zo spoedig mogelijk worden bezorgd bij het laboratorium waar het DNA-onderzoek zal worden verricht. Artikel 7.5.1, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.
2. In afwijking van het eerste lid kan een opsporingsambtenaar veiliggestelde sporen van de verdachte plaatsen in een daarvoor bestemd mobiel apparaat ten behoeve van het verrichten van DNA-onderzoek. Dat DNA-onderzoek mag alleen zijn gericht op het verkrijgen van data aan de hand waarvan een deskundige van het laboratorium waaraan het apparaat die data verzendt, het DNA-onderzoek verder verricht. In het benoemingsbesluit worden in ieder geval het sporenidentificatienummer vermeld, het proces-verbaalnummer en, indien aanwezig, het parketnummer, van de zaak waarin de sporen zijn veiliggesteld.
3. De opsporingsambtenaar kan de onderzoekshandeling, bedoeld in het tweede lid, alleen verrichten als het landelijk politiekorps, bedoeld in artikel 25, eerste lid, van de Politiewet 2012, waar hij werkzaam is, door de Raad voor Accreditatie is geaccrediteerd voor die handeling aan de hand van de eisen, genoemd in de NEN-EN-ISO/IEC 17025.
4. De opsporingsambtenaar zorgt ervoor dat het resterende veiliggestelde sporenmateriaal wordt bezorgd bij het NFI.
5. Het landelijk politiekorps vernietigt de data die met het mobiele apparaat, bedoeld in het tweede lid, zijn verkregen, vier jaar na het jaar waarin die data zijn verkregen.

Artikel 7.5.3 [artikelen 6 en 6a Besluit DNA-onderzoek in strafzaken; nieuw]

1. Het laboratorium waarvoor de deskundige die het DNA-onderzoek verricht werkzaam is, legt na ontvangst van het afgenomen lichaamsmateriaal, het op andere wijze dan door afname verkregen lichaamsmateriaal of de veiliggestelde sporen van lichaamsmateriaal de volgende gegevens vast in een bestand:
  - a. de datum van ontvangst van het lichaamsmateriaal;
  - b. de gegevens, bedoeld in artikel 7.3.3, eerste lid;
  - c. de contactgegevens van de opdrachtgever van het onderzoek en als de opdrachtgever de hulpofficier van justitie is, tevens de contactgegevens van de officier van justitie; en
  - d. een aanduiding van het misdrijf in verband waarmee het DNA-onderzoek wordt

verricht.

2. Als het DNA-onderzoek in een ander laboratorium wordt verricht dan het laboratorium dat het lichaamsmateriaal heeft ontvangen, zorgt het ontvangende laboratorium ervoor dat het lichaamsmateriaal zo spoedig mogelijk wordt bezorgd bij het andere laboratorium. Het ontvangende laboratorium informeert de opdrachtgever van het onderzoek hierover.
3. De directeur van het NFI beheert een centraal bestand met de gegevens, bedoeld in het eerste lid. Onze Minister is verwerkingsverantwoordelijke voor het bestand.
4. Het laboratorium dat het DNA-onderzoek verricht, verstrekt na ontvangst van het lichaamsmateriaal aan het NFI de gegevens, bedoeld in het eerste lid. De directeur van het NFI legt die gegevens vast in een centraal bestand, evenals de naam van het laboratorium dat het DNA-onderzoek verricht en de datum waarop het NFI het lichaamsmateriaal heeft ontvangen.

Artikel 7.5.4 [artikelen 7, eerste, derde en vierde lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]

1. De deskundige die DNA-onderzoek verricht is werkzaam voor een laboratorium dat:
  - a. is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie aan de hand van de eisen, genoemd in NEN-EN-ISO/IEC 17025, en deskundig is op het terrein van het onderzoek, dan wel;
  - b. in het buitenland is gevestigd, door een met de Raad van Accreditatie vergelijkbare instantie is geaccrediteerd aan de hand van de eisen, genoemd in ISO/IEC 17025, en deskundig is op het terrein van het onderzoek.
2. Met toepassing van artikel 28, eerste lid, laatste zinsnede, van de Dienstenwet is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing op de aanvraag door een Nederlands laboratorium om accreditatie, bedoeld in het tweede lid, onderdeel a.

Artikel 7.5.5 [artikelen 10, tweede, derde en zesde lid, en 13, eerste lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken; nieuw]

1. Het verslag van de deskundige bevat, in aanvulling op de gegevens die moeten worden vermeld op grond van artikel 1.7.4, tweede lid, van de wet, de gegevens, bedoeld in artikel 7.3.3, eerste lid.
2. Het verslag bevat geen weergave van het DNA-profiel.
3. De deskundige kan, vooruitlopend op het uitbrengen van het verslag, de resultaten van het DNA-onderzoek aan de opdrachtgever en de betrokken opsporingsambtenaar mededelen.
4. De deskundige zorgt ervoor dat de DNA-profielen die uit het DNA-onderzoek zijn verkregen en die het NFI op grond van artikel 7.7.1, vierde lid, verplicht is in de DNA-databank vast te leggen, aan het NFI worden toegezonden, onder vermelding van de gegevens, bedoeld in artikel 7.5.3, eerste lid.
5. Het NFI bewaart na afloop van een DNA-onderzoek het resterende lichaamsmateriaal ten behoeve van een tegenonderzoek of met het oog op het opnieuw bepalen van het bijbehorende DNA-profiel.
6. Indien de deskundige werkzaam is voor een ander laboratorium dan het laboratorium van het NFI, zorgt hij ervoor dat het resterende lichaamsmateriaal binnen zes maanden na dagtekening van het verslag bij het NFI wordt bezorgd in een verpakking die is voorzien van het sporenidentificatienummer, bedoeld in artikel 7.3.3, eerste lid, onderdeel a, en een fraudebestendige afsluiting.

Artikel 7.5.6 [artikel 10, achtste en negende lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]

1. Indien het DNA-onderzoek aan de hand van het lichaamsmateriaal van een persoon als bedoeld in artikel 7.7.1, vierde lid, onderdeel g, is verricht, stelt de officier van justitie die persoon in kennis van de resultaten van het DNA-onderzoek indien zijn DNA-profiel overeenkomt met een ander in de DNA-databank verwerkt DNA-profiel en het belang van het onderzoek dat toelaat.
2. In geval van artikel 2, vijfde lid, van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden geeft de officier van justitie de functionaris, bedoeld in artikel 1, onder d, van de Penitentiaire beginselenwet, artikel 1, onder f, van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden of artikel 1, onder i, van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen schriftelijk kennis van de uitslag van het DNA-onderzoek.

TITEL 7.6

Tegenonderzoek en de kosten voor dat onderzoek

Artikel 7.6.1 [artikelen 6 tot en met 12 Besluit DNA-onderzoek in strafzaken; nieuw]

1. Lichaamsmateriaal voor een tegenonderzoek wordt pas van de verdachte afgenomen of een tegenonderzoek wordt pas verricht nadat de verdachte daarvoor een bij ministeriële regeling vastgesteld bedrag aan de bij ministeriële regeling aangewezen organisatie heeft betaald. In dat bedrag is tevens een bedrag begrepen voor de verzendkosten dat het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker die het tegenonderzoek verricht werkzaam is, verrekent met het laboratorium waar het eerste onderzoek is verricht.
2. Als het laboratorium waar het eerste onderzoek is verricht, beschikt over lichaamsmateriaal waaraan het tegenonderzoek dient te worden verricht, stelt dat laboratorium dat lichaamsmateriaal zo spoedig mogelijk ter beschikking aan het laboratorium waar het tegenonderzoek zal worden verricht.
3. Op het tegenonderzoek zijn de artikelen 7.5.3, eerste en tweede lid, 7.5.4 en 7.5.5, eerste tot en met derde lid, van overeenkomstige toepassing.
4. De verdachte ontvangt het bedrag dat bij hem in rekening is gebracht voor het tegenonderzoek terug uit de schatkist van het Rijk, als de resultaten van het tegenonderzoek geen bevestiging vormen van de resultaten van het eerste onderzoek.

TITEL 7.7

De DNA-databank in strafzaken

Artikel 7.7.1 [artikel 14 Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]

1. Er is een DNA-databank voor strafzaken die tot doel heeft het voorkomen, opsporen, vervolgen en berechten van strafbare feiten en het vaststellen van de identiteit van een overleden persoon te bevorderen.
2. Onze Minister is verwerkingsverantwoordelijke voor de DNA-databank.
3. De directeur van het NFI is beheerder van de DNA-databank.
4. Het NFI legt in de DNA-databank het sporenidentificatienummer, bedoeld in artikel 7.3.3, eerste lid, onderdeel a, vast, en ook
  - a. het bijbehorende DNA-profiel van overleden slachtoffers van misdrijven waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld;
  - b. het bijbehorende DNA-profiel van personen van wie wordt vermoed dat zij vermist zijn als gevolg van misdrijven waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld;

- c. het bijbehorende DNA-profiel van veiliggestelde sporen van verdachten en van veiliggestelde sporen van overleden slachtoffers van misdrijven waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld;
  - d. het bijbehorende DNA-profiel van verdachten van misdrijven waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld;
  - e. het bijbehorende DNA-profiel van gewezen verdachten;
  - f. het bijbehorende DNA-profiel van veroordeelden ter zake van misdrijven waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld; of
  - g. het bijbehorende DNA-profiel van personen die hun straf of maatregel volledig hebben ondergaan ter zake van misdrijven waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld en die hebben toegestemd in het afnemen van lichaamsmateriaal ten behoeve van het bepalen en verwerken van hun DNA-profiel.
5. De directeur van het NFI kan de DNA-profielen die in de DNA-databank zijn vastgelegd, opnieuw bepalen als de stand van de techniek dat noodzakelijk maakt.
  6. De directeur van het NFI kan de DNA-profielen die in de DNA-databank zijn vastgelegd, onderling vergelijken met het oog op het doel, bedoeld in het eerste lid. Als de vergelijking een positief resultaat heeft, stelt hij de officier van justitie of de rechter-commissaris van dit resultaat in kennis.
  7. Het NFI bewaart DNA-profielen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en c, die niet voldoen aan de criteria voor verwerking in de DNA-databank, in het door het NFI aangelegde dossier over de strafzaak in het kader waarvan dat DNA-profiel is bepaald. Het vijfde en zesde lid zijn van overeenkomstige toepassing.
  8. In afwijking van het zesde lid kan de directeur het DNA-profiel van een gewezen verdachte, dat in de DNA-databank is vastgelegd, of het DNA-profiel van een veiliggesteld spoor van een verdachte, dat in de strafzaak waarin de gewezen verdachte is vrijgesproken of ontslagen van alle rechtsvervolging, met dat profiel overeenkwam, uitsluitend onderling of met andere met die strafzaak in verband staande DNA-profielen van veiliggestelde sporen van verdachten vergelijken indien
    - a. de vergelijking plaatsvindt met het oog op de herziening ten nadele op de in artikel 5.8.27, eerste lid, onderdeel a, van de wet bedoelde grond, en
    - b. de rechter-commissaris, op vordering van de officier van justitie, opdracht tot de vergelijking heeft gegeven.
  9. In geval van toepassing van het achtste lid stelt de rechter-commissaris die de opdracht tot de vergelijking heeft gegeven, de gewezen verdachte in kennis van de resultaten van het onderzoek zodra het belang van het onderzoek dat toelaat.
  10. De directeur van het NFI kan de DNA-profielen van de personen die op grond van artikel 4:2, eerste lid, onderdeel k, onder 3°, van het Besluit politiegegevens aan Onze Minister worden verstrekt, vergelijken met de DNA-profielen van de personen, bedoeld in het vierde lid, onderdelen d, f en g. Indien de vergelijking een positief resultaat heeft, stelt hij de officier van justitie of de rechter-commissaris en een landelijke eenheid als bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel b, van de Politiewet 2012 van dit resultaat in kennis.

Artikel 7.7.2 [artikelen 15 Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]

1. Rechtstreekse toegang tot de DNA-databank hebben:
  - a. de directeur van het NFI, voor zover hij deze nodig heeft ten behoeve van het voeren van het beheer over de DNA-databank of het verrichten van een DNA-onderzoek;
  - b. de directeur van het laboratorium, bedoeld in artikel 23, eerste lid, van het Besluit vergelijkend onderzoek celmateriaal BES, voor zover hij deze nodig heeft ten behoeve van het verrichten van een onderzoek als bedoeld in artikel 79, eerste lid,

- van het Wetboek van Strafvordering BES en het de DNA-profielen van de personen, bedoeld in artikel 7.7.1, vierde lid, onderdelen a tot en met c, d, f en g, betreft;
- c. de directeur van het laboratorium, bedoeld in artikel 23, eerste lid, van het Landsbesluit vergelijkend onderzoek celmateriaal van Aruba, Curaçao, onderscheidenlijk Sint Maarten, voor zover hij deze nodig heeft ten behoeve van het verrichten van een onderzoek als bedoeld in artikel 79, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering van Aruba, Curaçao, onderscheidenlijk Sint Maarten en het de DNA-profielen van de personen, bedoeld in artikel 7.7.1, vierde lid, onderdelen a tot en met c, d, f en g, betreft; en
  - d. de medewerkers van de nationale contactpunten, bedoeld in artikel 30 van Verordening (EU) 2024/982 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 13 maart 2024 betreffende de geautomatiseerde gegevensbevraging en -uitwisseling ten behoeve van politie samenwerking en tot wijziging van de Besluiten 2008/615/JBZ en 2008/616/JBZ van de Raad en de Verordeningen (EU) 2018/1726, (EU) 2019/817 en (EU) 2019/818 van het Europees Parlement en de Raad, voor zover zij deze nodig hebben ter uitvoering van de artikel 6 van die verordening en het de DNA-profielen van de personen, bedoeld in artikel 7.7.1, vierde lid, onderdelen a tot en met c, d, f en g, betreft.
2. Het NFI verstrekt slechts gegevens uit de DNA-databank en het centrale bestand, bedoeld in artikel 7.5.3, derde lid, aan:
- a. deskundigen die werkzaam zijn voor een laboratorium als bedoeld in artikel 7.5.4 en, voor zover zij werkzaam zijn voor een Nederlands laboratorium, door de officier van justitie, de hulpofficier van justitie of de rechter-commissaris zijn benoemd met de opdracht een DNA-onderzoek te verrichten, of, voor zover zij werkzaam zijn voor een laboratorium dat in het buitenland is gevestigd, beschikken over een opdracht van de in dat land bevoegde autoriteit, voor zover zij deze nodig hebben voor het verrichten van een DNA-onderzoek;
  - b. het openbaar ministerie, voor zover zij deze nodig heeft voor de toepassing van het strafrecht, daarin begrepen de uitvoering van een rechtshulpverzoek, of voor de uitvoering van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden;
  - c. de rechter, voor zover hij deze nodig heeft voor de toepassing van het strafrecht;
  - d. ambtenaren van politie, bedoeld in artikel 2, onderdelen a, c en d, van de Politiewet 2012, die zijn aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, en militairen van de Koninklijke marechaussee, bedoeld in artikel 1.3.10, onderdeel c, van de wet, voor zover zij deze nodig hebben voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde;
  - e. een landelijke eenheid als bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel b, van de Politiewet 2012, voor zover zij deze nodig heeft voor:
    - 1°. de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, en ten behoeve van de vaststelling van de identiteit van de overleden slachtoffers, bedoeld in artikel 7.7.1, vierde lid, onderdelen a en c; of
    - 2°. de vaststelling van de identiteit van een overleden persoon, indien degene van wie de gegevens zijn verzoekt of de achterblijvers van een vermiste persoon verzoeken om het verrichten van DNA-onderzoek met dat doel; en
  - f. de Justitiële Informatiedienst, voor zover hij deze nodig heeft ten behoeve van het ondersteunen van de leden van de rechterlijke macht, de ambtenaren van politie en de militairen van de Koninklijke marechaussee, bedoeld onderdeel d, en ten behoeve van de uitvoering van zijn taken.
3. Het NFI beperkt de verstrekking van gegevens aan de ambtenaren van politie en de militairen van de Koninklijke Marechaussee, bedoeld in het tweede lid, onderdeel d, tot de naam van degene wiens DNA-profiel in de DNA-databank is vastgelegd, alsmede zijn geboortedatum, -plaats en -land of, indien deze gegevens onbekend

- zijn, andere gegevens waarmee de identiteit kan worden vastgesteld, alsmede het parketnummer dat bij het DNA-profiel hoort.
4. Het NFI verstrekt aan de landelijke eenheid, bedoeld in het tweede lid, onderdeel e, ten behoeve van de vaststelling van de identiteit van overleden slachtoffers, bedoeld in artikel 7.7.1, vierde lid, onderdeel a, hun DNA-profielen, voor zover de identiteit van deze personen onbekend is, en beperkt de verstrekking van gegevens, voor zover het deze nodig heeft voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, tot de strafzaken die nog niet zijn opgelost en in het kader waarvan een opdracht tot DNA-onderzoek is gegeven, waarbij vermelding plaatsvindt
    - a. van het feit dat in die strafzaken geen sporen zijn veiliggesteld waaruit het DNA-profiel van een verdachte is verkregen, alsmede van de bij die strafzaken behorende proces-verbaalnummers,
    - b. van het feit dat in die strafzaken sporen zijn veiliggesteld waaruit het DNA-profiel van een verdachte is verkregen, alsmede van de bij die strafzaken behorende proces-verbaalnummers en de naam, de geboortedatum en -plaats en het geboorteland van de bekende verdachte of verdachten of, indien deze gegevens onbekend zijn, andere gegevens waarmee de identiteit van de verdachte of de verdachten kan worden vastgesteld en
    - c. van het feit dat in meer van die strafzaken het DNA-profiel van een of meer dezelfde verdachten voorkomt, alsmede van de bij die strafzaken behorende proces-verbaalnummers en de naam, de geboortedatum en -plaats en het geboorteland van een bekende verdachte of bekende verdachten of, indien deze gegevens onbekend zijn, andere gegevens waarmee zijn of hun identiteit kan worden vastgesteld.
  5. Het NFI beperkt de verstrekking van gegevens aan de Justitiële Informatiedienst tot de naam van degene wiens DNA-profiel in de DNA-databank is vastgelegd, alsmede zijn geboortedatum, -plaats en -land of, indien deze gegevens onbekend zijn, andere gegevens waarmee zijn identiteit kan worden vastgesteld, het nummer waaronder zijn DNA-profiel in de DNA-databank is vastgelegd en een melding van een overeenkomst tussen zijn DNA-profiel en het DNA-profiel van een veiliggesteld spoor van een verdachte.
  6. Het NFI kan aan deskundigen, bedoeld in het tweede lid, onderdeel a, en aan het openbaar ministerie ook de aan de gegevens in de DNA-databank ten grondslag liggende brongegevens verstrekken, indien deze nodig zijn voor het verrichten van aanvullend onderzoek of tegenonderzoek of voor het voldoen aan een rechtshulpverzoek.
  7. Het NFI verstrekt gegevens slechts op schriftelijk verzoek, tenzij het een verstrekking aan een landelijke eenheid, bedoeld in het tweede lid, onderdeel e, of de Justitiële Informatiedienst betreft. In de laatste gevallen vindt de verstrekking rechtstreeks langs geautomatiseerde weg plaats.
  8. Bij iedere verstrekking van gegevens wordt aantekening gehouden van de datum van de verstrekking, de identiteit van de verzoeker en de aard van de verstrekte gegevens.
  9. Zodra zich een omstandigheid voordoet op grond waarvan het NFI een DNA-profiel dat in de DNA-databank is vastgelegd, dient te vernietigen, stelt het NFI een landelijke eenheid, bedoeld in het tweede lid, onderdeel e, daarvan in kennis. Direct nadat de landelijke eenheid deze kennisgeving heeft ontvangen, vernietigt zij de gegevens die bij haar over dat profiel zijn vastgelegd.

TITEL 7.8

Bewaren en vernietigen van DNA-profielen, lichaamsmateriaal en verslagen

Artikel 7.8.1 [artikel 13, tweede en derde lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]

1. Het NFI vernietigt het DNA-profiel van een persoon die toestemming heeft verleend voor het afnemen van lichaamsmateriaal en wiens DNA-profiel niet wordt opgeslagen in de DNA-databank, zo spoedig mogelijk nadat het verslag is gedagtekend, tenzij de betrokkene toestemming heeft gegeven dat zijn DNA-profiel wordt vernietigd zodra de strafzaak in het kader waarvan zijn lichaamsmateriaal is afgenomen, is geëindigd in een beslissing tot niet-vervolgung, een onherroepelijke buitenvervolginstelling, een onherroepelijke rechterlijke verklaring dat de zaak is geëindigd in de zin van artikel 3.1.3 van de wet, een einduitspraak als bedoeld in de artikelen 4.3.4, eerste lid, of 4.3.5, van de wet, of na het verstrijken van de termijnen, genoemd in artikel 7.8.4, in het geval waarin de strafzaak is geëindigd in een vrijspraak.
2. Indien de betrokkene toestemming heeft gegeven als bedoeld in het eerste lid, vernietigt het NFI het DNA-profiel, zodra het in kennis is gesteld van het intrekken door de derde van die toestemming.
3. In het geval, bedoeld in het eerste lid, bewaart het NFI het DNA-profiel van de betrokkene in het dossier over de strafzaak in het kader waarvan dat DNA-profiel is bepaald. Het NFI vergelijkt dat DNA-profiel alleen met in die strafzaak verkregen DNA-profielen.

Artikel 7.8.2 [artikelen 16, eerste en derde lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken; nieuw]

1. Het NFI vernietigt het DNA-profiel van een verdachte zo spoedig mogelijk, zodra zich een omstandigheid voordoet die meebrengt dat hij niet langer kan worden aangemerkt als verdachte ter zake van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld en het DNA-profiel in het kader van dat misdrijf is verwerkt.
2. In afwijking van het eerste lid bewaart het NFI het DNA-profiel:
  - a. indien dat profiel in een andere zaak overeenkomt met het DNA-profiel van een veiliggesteld spoor van een verdachte en degene wiens DNA-profiel het betreft, in die zaak als een verdachte is aangemerkt ter zake van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld;
  - b. indien zich het geval voordoet, bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden.

Artikel 7.8.3 [artikel 18 Besluit DNA-onderzoek in strafzaken; nieuw]

1. Het NFI vernietigt het DNA-profiel van een verdachte of veroordeelde als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder c, of tweede lid, van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden:
  - a. twintig jaar nadat een uitspraak als bedoeld in de artikelen 4.3.4, eerste lid, of 4.3.5, tweede lid, van de wet is gedaan in verband met een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van minder dan zes jaar is gesteld, en in het kader van het misdrijf het DNA-profiel is verwerkt of nadat een strafbeschikking wegens het misdrijf volledig is tenuitvoergelegd, of twaalf jaar na het overlijden van de betrokkene,
  - b. dertig jaar nadat een uitspraak als bedoeld in de artikelen 4.3.4, eerste lid, of 4.3.5, tweede lid, van de wet is gedaan in verband met een misdrijf waarop naar

- de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van zes jaar of meer is gesteld, en in het kader van het misdrijf het DNA-profiel is verwerkt of nadat een strafbeschikking wegens het misdrijf volledig is tenuitvoergelegd, of twintig jaar na het overlijden van betrokkene, of
- c. na het vervallen van het recht tot strafvordering door verjaring.
2. De termijn van twintig en dertig jaar, genoemd in het eerste lid, wordt verlengd indien tegen de betrokkene een uitspraak als bedoeld in de artikelen 4.3.4, eerste lid, of 4.3.5, tweede lid, van de wet is gedaan in verband met een ander misdrijf of een strafbeschikking in verband met een ander misdrijf is uitgevaardigd. In dat geval wordt het DNA-profiel vernietigd twintig of dertig jaar nadat de uitspraak in verband met dat andere misdrijf is gedaan of de strafbeschikking in verband met dat andere misdrijf volledig is tenuitvoergelegd, al naar gelang op het misdrijf naar de wettelijke omschrijving minder dan zes jaar of zes jaar of meer gevangenisstraf is gesteld, tenzij dat leidt tot verkorting van de bewaartermijn.
  3. De termijn van dertig jaar, genoemd in het eerste lid, wordt met twintig jaar verlengd indien de duur van de gevangenisstraf of vrijheidsbenemende maatregel langer is dan twintig jaar. Indien de gevangenisstraf een levenslange is of de vrijheidsbenemende maatregel de duur van veertig jaar overstijgt, wordt het DNA-profiel na tachtig jaar vernietigd.
  4. In afwijking van het eerste tot en met derde lid wordt het DNA-profiel van een verdachte of veroordeelde wegens een misdrijf als bedoeld in de artikelen 241, 243 en 245 tot en met 253 van het Wetboek van Strafrecht na tachtig jaar vernietigd.
  5. Het NFI vernietigt het DNA-profiel van een persoon als bedoeld in artikel 7.7.1, vierde lid, onderdeel g, twintig jaar na vastlegging in de DNA-databank of zodra deze persoon het NFI heeft meegedeeld dat hij zijn toestemming tot het verwerken van zijn DNA-profiel heeft ingetrokken.
  6. De in het eerste tot en met vierde lid genoemde termijnen worden gehalveerd indien de verdachte of veroordeelde ten tijde van het begaan van het feit waarop de uitspraak of strafbeschikking betrekking heeft de leeftijd van achttien jaar nog niet had bereikt.

Artikel 7.8.4 [artikelen 17, tweede lid, en 18a Besluit DNA-onderzoek in strafzaken; nieuw]

1. Het NFI vernietigt het DNA-profiel van een gewezen verdachte:
  - a. twaalf jaar nadat uitspraak is gedaan in verband met een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van minder dan zes jaar is gesteld, en in het kader van het misdrijf het DNA-profiel is verwerkt,
  - b. twintig jaar nadat uitspraak is gedaan in verband met een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van zes jaar of meer is gesteld, en in het kader van het misdrijf het DNA-profiel is verwerkt,
  - c. tachtig jaar nadat uitspraak is gedaan in verband met een misdrijf dat op grond van artikel 70, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht niet aan verjaring onderhevig is, en in het kader van het misdrijf het DNA-profiel is verwerkt,
  - d. wanneer naar het oordeel van de officier van justitie vaststaat dat herziening ten nadele op grond van artikel 5.8.27, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de wet uitgesloten is,
  - e. direct na het overlijden van betrokkene, of
  - f. wanneer die gewezen verdachte in een herzieningsprocedure is vrijgesproken of ontslagen van alle rechtsvervolging.
2. De in het eerste lid, onder a, b en c, genoemde termijnen belopen zes, tien, respectievelijk twintig jaar indien de gewezen verdachte ten tijde van het begaan van

het feit waarop de rechterlijke uitspraak betrekking heeft de leeftijd van achttien jaar nog niet had bereikt.

Artikel 7.8.5 [artikel 18b Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]

1. Het NFI vernietigt het DNA-profiel van een overleden slachtoffer:
  - a. twaalf jaar na vastlegging in de DNA-databank indien de betrokkene is overleden als gevolg van of is betrokken bij een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van minder dan zes jaar is gesteld,
  - b. twintig jaar na vastlegging in de DNA-databank indien de betrokkene is overleden als gevolg van of is betrokken bij een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van zes jaar of meer is gesteld, of
  - c. tachtig jaar na vastlegging in de DNA-databank indien de betrokkene is overleden als gevolg van of betrokken is bij een misdrijf dat op grond van artikel 70, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht niet aan verjaring onderhevig is; of
  - d. tachtig jaar als de identiteit van de betrokkene onbekend is. Indien de betrokkene voor het verstrijken van de bewaartermijn wordt geïdentificeerd, wordt zijn DNA-profiel overeenkomstig de onderdelen a, b en c vernietigd.
2. Het NFI vernietigt het DNA-profiel van veiliggestelde sporen van verdachten overeenkomstig de termijnen, genoemd in het eerste lid.
3. Het NFI vernietigt het DNA-profiel van vermiste personen tachtig jaar na vastlegging in de DNA-databank, of zodra de persoon niet langer is vermist of hij volledig is geïdentificeerd.
4. Indien het een DNA-profiel betreft van een overleden slachtoffer of een veiliggesteld spoor van een verdachte als bedoeld in artikel 7.7.1, zevende lid, vangt het tijdstip waarop dat DNA-profiel moet worden vernietigd aan op de dag van ontvangst van de aanvraag van het DNA-onderzoek in het kader waarvan het DNA-profiel in het dossier over de strafzaak is vastgelegd.

Artikel 7.8.6 [artikelen 13, vierde tot en met zevende lid, 16, vierde en vijfde lid, 17, eerste en derde lid, en 18c Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]

1. Het NFI vernietigt met het DNA-profiel van een persoon, bedoeld in de artikelen 7.8.1 tot en met 7.8.5, tevens zo spoedig mogelijk het lichaamsmateriaal waaruit dat DNA-profiel is verkregen en de persoonsgegevens die het heeft bewaard over die persoon in het centrale bestand, bedoeld in artikel 7.5.3, derde lid.
2. Het openbaar ministerie verstrekt de Justitiële Informatiedienst de informatie die nodig is om te kunnen voldoen aan de artikelen 7.8.3 en 7.8.4.
3. De Justitiële Informatiedienst verstrekt de informatie die deze dienst van het openbaar ministerie heeft verkregen aan het NFI, voor zover die informatie nodig is om te kunnen voldoen aan de artikelen 7.8.2, eerste lid, 7.8.3, eerste tot en met vierde lid, en 7.8.4, eerste lid, onderdelen a tot en met c, e en f, en tweede lid.
4. Het openbaar ministerie verstrekt het NFI de informatie die nodig is om te kunnen voldoen aan de artikelen 7.8.1, eerste en tweede lid, 7.8.3, vijfde lid, 7.8.4, eerste lid, onderdeel d, en 7.8.5.
5. Het NFI verstrekt de informatie, bedoeld in het derde en vierde lid, aan het laboratorium, bedoeld in artikel 7.5.1, eerste lid, als een deskundige die werkzaam is voor een ander laboratorium dan het laboratorium van het NFI het verslag heeft opgesteld. Het eerste lid is op dat laboratorium van overeenkomstige toepassing, behoudens voor zover het gaat om het lichaamsmateriaal. Dat wordt zo spoedig mogelijk bij het NFI bezorgd ten behoeve van vernietiging. Het laboratorium stelt het NFI in kennis van de vernietiging.

6. Het NFI en het laboratorium, bedoeld in vijfde lid, houden aantekening van iedere vernietiging.

Artikel 7.8.7 [nieuw]

1. Het NFI maakt het verslag, bedoeld in artikel 7.5.5, eerste lid, twaalf jaar na dagtekening daarvan toegankelijk. Het verslag wordt vernietigd na het verstrijken van de bewaartermijnen van alle DNA-profielen waarover in dat verslag wordt gerapporteerd.
2. Gedurende de periode waarin het verslag toegankelijk is gemaakt, heeft de deskundige alleen toegang tot het verslag met toestemming van de officier van justitie of de rechter-commissaris. De in het verslag opgenomen persoonsgegevens van betrokkenen van wie het DNA-profiel is vernietigd, worden voorafgaand aan het toegankelijk maken zoveel mogelijk vernietigd. Zodra het niet langer noodzakelijk is het verslag te kunnen inzien, wordt het weer toegankelijk gemaakt.
3. Het eerste en tweede lid is van overeenkomstige toepassing op de bij het verslag behorende onderzoeksbevindingen.
4. Het eerste tot en met derde lid is van overeenkomstige toepassing op andere laboratoria waarvoor deskundigen werkzaam zijn die DNA-onderzoek verrichten.

Artikel 7.8.8 [artikel 15a Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]

Indien een ander laboratorium dan het laboratorium van het NFI voornemens is zijn werkzaamheden op het terrein van DNA-onderzoek te beëindigen, zorgt dat laboratorium ervoor dat het lichaamsmateriaal, de verslagen die bij dat laboratorium worden bewaard, de bij die verslagen behorende persoonsgegevens en andere voor aanvullend of tegenonderzoek relevante informatie, voor de beëindiging van die werkzaamheden worden overgedragen aan het NFI, tenzij het laboratorium fuseert met een ander laboratorium. In het laatste geval worden het lichaamsmateriaal, de verslagen en de bij die verslagen behorende gegevens die het laboratorium in verband daarmee bewaart, in dat andere laboratorium bewaard.

HOOFDSTUK 8

Onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte als bedoeld in de artikelen 2.6.20, 2.6.21 en 2.6.22 van de wet

TITEL 8.1

Aanwijzing van de af te nemen typen lichaamsmateriaal

Artikel 8.1.1 [artikel 3 Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte]

Als lichaamsmateriaal waaraan onderzoek kan worden verricht, wordt aangewezen:

- a. bloed, indien het een onderzoek betreft als bedoeld in artikel 8.4.1, onderdelen a tot en met c, en
- b. neus- en keelslijmvlies en sputum, indien het een onderzoek betreft als bedoeld in artikel 8.4.1, onderdeel d.

TITEL 8.2

Waarborgen ten aanzien van de afname van het lichaamsmateriaal

Artikel 8.2.1 [artikelen 4, tweede en derde lid, en 5, eerste lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte]

1. Bloed wordt afgenomen door middel van een venapunctie of een infuus.
2. Een deel van het afgenomen bloed is bestemd voor een onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte als bedoeld in artikel 2.6.20 van de wet, een ander deel van het bloed is bestemd voor een onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte als bedoeld in artikel 2.6.22 van de wet.
3. Neus- en keelslijm wordt afgenomen uit de neus- of keelholte.
4. Sputum wordt afgenomen door de betrokkene voldoende sputum te laten ophoesten.

TITEL 8.3

Functionaris die lichaamsmateriaal afneemt

Artikel 8.3.1 [artikel 4, vierde lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte; nieuw]

1. Als medisch deskundigen die lichaamsmateriaal mogen afnemen ten behoeve van het verrichten van een onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte worden aangewezen:
  - a. de verpleegkundige;
  - b. de physician assistant.
2. Een arts of medisch deskundige neemt van de betrokkene geen bloed af als hij bij zijn behandeling betrokken is of is geweest, tenzij betrokkene daarin schriftelijk toestemt.

Artikel 8.3.2 [artikel 6, eerste lid, onderdeel a, en artikel 7, tweede lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte]

1. Bij de afname van het lichaamsmateriaal is een opsporingsambtenaar aanwezig. De opsporingsambtenaar maakt een proces-verbaal op dat hij voorziet van de volgende gegevens:
  - a. een sporenidentificatienummer;
  - b. de naam, voornamen, geboortedatum en -plaats en het geboorteland van de betrokkene, of, indien deze gegevens bekend zijn, andere gegevens waarmee de identiteit kan worden vastgesteld;
  - c. het proces-verbaalnummer van de zaak en, indien aanwezig, het parketnummer.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing als het lichaamsmateriaal op andere wijze dan door afname is verkregen.

TITEL 8.4

Aanwijzing van ernstige besmettelijke ziekten

Artikel 8.4.1 [artikel 2 Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte]

Als ernstige besmettelijke ziekten waarnaar onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte kan worden verricht, worden aangewezen:

- a. aids;

- b. hepatitis B;
- c. hepatitis C; en
- d. COVID-19.

TITEL 8.5

Verrichten van onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte

Artikel 8.5.1 [artikelen 6, eerste lid, onderdelen b en c, tweede en derde lid, en 7, eerste en derde lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte]

1. De opsporingsambtenaar zorgt ervoor dat dat het afgenomen lichaamsmateriaal zo spoedig mogelijk op een fraudebestendige wijze wordt verpakt. De verpakking wordt voorzien van het sporendocumentnummer, bedoeld in artikel 8.3.2, eerste lid, onderdeel a, en van een fraudebestendige afsluiting. Dat geldt ook als het lichaamsmateriaal op andere wijze dan door afname is verkregen.
2. Nadat de daartoe bevoegde functionaris opdracht heeft gegeven tot het verrichten van het onderzoek of daartoe een deskundige heeft benoemd, zorgt de opsporingsambtenaar ervoor dat de verpakking met het lichaamsmateriaal zo spoedig mogelijk wordt bezorgd bij het laboratorium waar het onderzoek zal worden verricht.

Artikel 8.5.2 [nieuw; artikelen 8, tweede lid, en 12, tweede lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte]

1. Het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker die het onderzoek verricht, werkzaam is, legt na ontvangst van het lichaamsmateriaal de volgende gegevens vast in een bestand:
  - a. de datum van ontvangst van het lichaamsmateriaal;
  - b. de gegevens, bedoeld in artikel 8.3.2, eerste lid;
  - c. de contactgegevens van de opdrachtgever van het onderzoek.
2. Als het onderzoek in een ander laboratorium wordt verricht dan het laboratorium dat het lichaamsmateriaal heeft ontvangen, zorgt het ontvangende laboratorium ervoor dat het lichaamsmateriaal zo spoedig mogelijk wordt bezorgd bij het andere laboratorium. Het ontvangende laboratorium informeert de opdrachtgever van het onderzoek hierover.
3. Als het onderzoek wordt verricht in het laboratorium van het NFI, is onze Minister verwerkingsverantwoordelijke voor het bestand, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 8.5.3 [artikelen 8, eerste lid, 9, eerste en zesde lid, en 11, eerste en tweede lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte]

1. De opdrachtgever stelt de termijn waarbinnen de deskundige het onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte dient te verrichten, vast na overleg met het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker werkzaam is.
2. Een onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte als bedoeld in artikel 2.6.20 van de wet wordt verricht door een onderzoeker die werkzaam is voor het laboratorium van een gemeentelijke gezondheidsdienst of een ziekenhuis.
3. Een onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte als bedoeld in artikel 2.6.22 van de wet wordt verricht door een deskundige die werkzaam is voor het laboratorium van het Amsterdam UMC, locatie AMC, tenzij het gelet op de opdracht van belang is dat het onderzoek in een ander laboratorium wordt verricht.
4. De deskundige is werkzaam voor een laboratorium dat:
  - a. is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie aan de hand van de eisen,

- genoemd in NEN-EN-ISO/IEC 17025, en deskundig is op het terrein van het onderzoek, dan wel;
- b. in het buitenland is gevestigd, door een met de Raad van Accreditatie vergelijkbare instantie is geaccrediteerd aan de hand van de eisen, genoemd in ISO/IEC 17025, en deskundig is op het terrein van het onderzoek.
5. Met toepassing van artikel 28, vierde lid, laatste zinsnede, van de Dienstenwet is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing op de aanvraag om accreditatie, bedoeld in het vijfde lid, onderdeel a.

Artikel 8.5.4 [artikel 9, derde tot en met vijfde lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte]

Het verslag bevat, in aanvulling op de gegevens die moeten worden vermeld op grond van artikel 1.7.4, tweede lid, van de wet of artikel 3.1.3 van het Besluit deskundigenonderzoek, technisch onderzoek en ander specialistisch onderzoek in strafzaken de gegevens, bedoeld in artikel 8.5.2, eerste lid.

Artikel 8.5.5 [artikel 10, tweede lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte]

Indien het resultaat van een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.20 van de wet positief is, zorgt het laboratorium dat onderzoek heeft verricht ervoor dat het lichaamsmateriaal dat is bestemd voor een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.22 van de wet, zo spoedig mogelijk wordt bezorgd bij het Amsterdam UMC, locatie AMC in de verpakking, bedoeld in artikel 8.5.1, eerste lid.

TITEL 8.6

Tegenonderzoek en de kosten voor dat onderzoek

Artikel 8.6.1 [artikelen 9, zesde lid, 11, 12 en 14 Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte]

1. Lichaamsmateriaal voor een tegenonderzoek wordt pas van de verdachte afgenomen of een tegenonderzoek wordt pas verricht nadat de verdachte daarvoor een bij ministeriële regeling vastgesteld bedrag aan de bij ministeriële regeling aangewezen organisatie heeft betaald. In dat bedrag is tevens een bedrag begrepen voor de verzendkosten die het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker die het tegenonderzoek verricht werkzaam is, verrekent met het laboratorium dat het eerste onderzoek heeft verricht.
2. Als het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker werkzaam is die het eerste onderzoek heeft verricht, beschikt over lichaamsmateriaal waaraan het tegenonderzoek dient te worden verricht, stelt dat laboratorium dat lichaamsmateriaal zo spoedig mogelijk ter beschikking aan het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker werkzaam is die het tegenonderzoek verricht.
3. Op het tegenonderzoek zijn de artikelen 8.5.2 tot en met 8.5.4 van overeenkomstige toepassing.
4. De verdachte ontvangt het bedrag dat bij hem in rekening is gebracht voor het tegenonderzoek terug uit de schatkist van het Rijk, als de resultaten van het tegenonderzoek geen bevestiging vormen van de resultaten van het eerste onderzoek.

TITEL 8.7

Bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal

Artikel 8.7.1 [artikel 10, eerste, derde en vierde lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte; nieuw]

1. Nadat het resultaat van een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.20 of artikel 2.6.21 van de wet bekend is geworden, vernietigt het laboratorium het na het onderzoek resterende lichaamsmateriaal. Indien het resultaat van dat onderzoek negatief is, vernietigt het laboratorium tevens het lichaamsmateriaal dat is bestemd voor een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.22 van de wet.
2. In een geval als bedoeld in het eerste lid, tweede zin, vernietigt het laboratorium het verslag, bedoeld in artikel 8.5.4, en andere persoonsgegevens van de betrokkene, een half jaar na de datum van dagtekening van dat verslag.
3. Het laboratorium houdt aantekening van iedere vernietiging op grond van het eerste en tweede lid.

Artikel 8.7.2 [artikel 13 Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte]

1. Indien een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.22 van de wet of een tegenonderzoek is verricht, vernietigt het laboratorium waarvoor de deskundige die het onderzoek heeft verricht werkzaam is, het resterende lichaamsmateriaal, het verslag, bedoeld in 8.5.4 en andere persoonsgegevens van de betrokkene, zo spoedig mogelijk nadat de strafzaak in het kader waarvan het lichaamsmateriaal is afgenomen, is geëindigd in een strafbeschikking die volledig ten uitvoer is gelegd, of in een beslissing tot niet-vervolgving, een onherroepelijke buitenvervolginstelling, een onherroepelijke rechterlijke verklaring dat de zaak is geëindigd in de zin van artikel 3.1.3 van de wet of in een onherroepelijke einduitspraak als bedoeld in de artikelen 4.3.4, eerste lid, of 4.3.5 van de wet.
2. Het openbaar ministerie verstrekt aan het laboratorium de informatie, die nodig is om te kunnen voldoen aan de verplichtingen, bedoeld in het eerste lid.
3. Artikel 8.7.1, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 9

Onderzoek met betrekking tot het lichaam van een overleden verdachte of slachtoffer als bedoeld in artikel 2.6.24 van de wet

TITEL 9.1

Onderzoek bij overledenen

Artikel 9.1.1 [nieuw]

1. Het bevel tot het verrichten van het onderzoek bij overledenen kan worden uitgevoerd door een opsporingsambtenaar als daarvoor geen medische deskundigheid is vereist en het gaat om:
  - a. een onderzoek aan de kleding als bedoeld in artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet;
  - b. een onderzoek aan het lichaam als bedoeld in artikel 2.6.7, eerste lid, van de wet;
  - c. een onderzoek in het lichaam als bedoeld in artikel 2.6.8, eerste lid, van de wet, voor zover dat onderzoek het veiligstellen van sporen in de openingen of holten van het bovenlichaam inhoudt en het onderzoek geen onaanvaardbaar risico oplevert voor het verstoren van het sporenbeeld;

- d. het nemen van de maten van het lichaam of een deel van het lichaam, het wegen van het lichaam en het maken van beeldopnamen van het lichaam of de kleding;
  - e. het nemen van een of meer afdrukken van het lichaam of delen daarvan als bedoeld in artikel 2.6.13, eerste lid, van de wet;
  - f. het afnemen van haar, huidepitheel, nagels, oorsmeer, speeksel, wangslim of wangslimvlies of zweet ten behoeve van een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.14, eerste lid, van de wet;
  - g. het afnemen van wangslim of haarwortels ten behoeve van het verrichten van een DNA-onderzoek.
2. Indien het optreden van de arts niet kan worden afgewacht, kan de opsporingsambtenaar onderzoek verrichten dat is gericht op het meten van de temperatuur in de openingen of holten van het onderlichaam van de overledene.

Artikel 9.1.2 [nieuw]

1. Onverminderd artikel 9.1.1, zijn de regels over het verrichten van onderzoek uit de voorgaande titels van toepassing als onderzoek wordt verricht als bedoeld in de Titels 6.2 tot en met 6.5 van de wet.
2. In geval van sectie of een ander onderzoek dan een onderzoek als bedoeld in de Titels 6.2 tot en met 6.5 van de wet, bevat het verslag van de deskundige of onderzoeker, in aanvulling op de gegevens die moeten worden vermeld op grond van artikel 1.7.4, tweede lid, van de wet of de artikelen 3.1.3 of 3.2.1 van het Besluit deskundigenonderzoek, technisch onderzoek en ander specialistisch onderzoek in strafzaken:
  - a. de naam, voornamen, geboortedatum, en -plaats en het geboorteland van de overledene, of, indien deze gegevens onbekend zijn, andere gegevens waarmee de identiteit van deze persoon kan worden vastgesteld;
  - b. indien onderzoek wordt gedaan aan lichaamsmateriaal, het sporenidentificatienummer van dat lichaamsmateriaal; en
  - c. het proces-verbaalnummer van de zaak en, indien aanwezig, het parketnummer.

TITEL 9.2

Bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal en vinger- of handpalmafdrucken

Artikel 9.2.1 [nieuw]

1. Het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker die het onderzoek verricht, werkzaam is, vernietigt afgenomen lichaamsmateriaal dat niet nodig is voor een aanvullend onderzoek of een tegenonderzoek, zo spoedig mogelijk, in ieder geval na de datum van dagtekening van het verslag, bedoeld in artikel 9.1.2. Indien de nabestaanden van de overledene daar om hebben verzocht, draagt de opdrachtgever van het onderzoek er zorg voor dat het lichaamsmateriaal aan hen wordt overgedragen.
2. Voor lichaamsmateriaal dat is afgenomen voor het verrichten van DNA-onderzoek, gelden de regels over het bewaren en vernietigen, bedoeld in Titel 7.8, voor lichaamsmateriaal dat is afgenomen voor onderzoek naar geweldbevorderende middelen, de bewaartermijnen, bedoeld in Titel 3.5 en voor lichaamsmateriaal dat is afgenomen voor onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte, de bewaartermijnen, bedoeld in Titel 8.7. Voor vinger- of handpalmafdrucken gelden de bewaartermijnen, bedoeld in Titel 4.5.

3. Ander lichaamsmateriaal dan het lichaamsmateriaal, bedoeld in het eerste en tweede lid, wordt tien jaar na dagtekening van verslag van de afname van het lichaamsmateriaal, bedoeld in artikel 9.1.2, tweede lid, vernietigd. De bewaartermijn kan op bevel van de officier van justitie telkens worden verlengd met een periode van ten hoogste vijf jaar.
4. Het lichaamsmateriaal, bedoeld in het derde lid, wordt eerder dan na het verstrijken van de bewaartermijn zo spoedig mogelijk vernietigd zodra dat lichaamsmateriaal redelijkerwijs niet meer geschikt is voor aanvullend onderzoek of tegenonderzoek.
5. Met het lichaamsmateriaal wordt ook het verslag vernietigd, en andere persoonsgegevens die het laboratorium heeft bewaard over de overledene.
6. Het openbaar ministerie verstrekt aan het laboratorium de informatie, die nodig is om te kunnen voldoen aan de verplichting, bedoeld in het vierde lid, aanhef en onderdeel b.
7. Het laboratorium houdt aantekening van iedere vernietiging op grond van het eerste tot en met vijfde lid.

HOOFDSTUK 10

Met toestemming afgenomen lichaamsmateriaal

TITEL 10.1

Bewaren en vernietigen van met toestemming afgenomen lichaamsmateriaal

Artikel 10.1.1 [nieuw]

1. Als op grond van de Titels 6.2 tot en met 6.5 van de wet lichaamsmateriaal is afgenomen met toestemming van de betrokkene, zijn, voor zover daarvoor geen specifieke regeling is getroffen, de voor deze onderzoeken gestelde regels over het bewaren en vernietigen van afgenomen lichaamsmateriaal van verdachten van overeenkomstige toepassing.
2. Als de opdrachtgever een kennisgeving van de betrokkene ontvangt tot intrekking van diens toestemming voor het verwerken van zijn lichaamsmateriaal, wordt, in afwijking van de in voorgaande titels opgenomen bewaartermijnen, het afgenomen lichaamsmateriaal zo spoedig mogelijk vernietigd indien het lichaamsmateriaal zonder toestemming van de betrokkene niet had kunnen worden afgenomen.

HOOFDSTUK 11

Intrekking, inwerkingtreding en citeertitel

Artikel 11.1.1

Het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers, het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek, het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken en het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte worden ingetrokken.

Artikel 11.1.2

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel 11.1.3

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit strafvorderlijke bevoegdheden met betrekking tot het lichaam.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

NOTA VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Inleiding

Boek 2, Hoofdstuk 6, van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (verder: de wet) bevat een regeling van bevoegdheden met betrekking tot het lichaam. Dit ontwerpbesluit bevat de uitvoeringsregels die bij dat hoofdstuk horen. Die regels zijn voor een groot deel overgenomen uit het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers, het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek, het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden, het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken en het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte. Naast de regels uit de bestaande uitvoeringsbesluiten, zijn in dit nieuwe besluit ook regels neergelegd die afkomstig zijn uit het huidige wetboek (Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 463). De achtergrond daarvan is de volgende. Het strafvorderlijk legaliteitsbeginsel vereist dat de hoofdelementen van bevoegdheden in de wet worden bepaald – dat wil zeggen de reikwijdte van bevoegdheden en de voorwaarden waaronder en door welke functionarissen zij kunnen worden uitgeoefend – en dat het bepalen van uitvoeringsregels wordt gedelegeerd aan de lagere wetgever. Tegen die achtergrond zijn de huidige wettelijke bepalingen die betrekking hebben op lichaamsonderzoek ontdaan van de bepalingen die het karakter van uitvoeringsregels hebben. Denk hierbij aan de opsomming van het type lichaamsmateriaal dat op grond van artikel 151b, derde lid, van het huidige Wetboek van Strafvordering van de verdachte kan worden afgenomen, of voorschriften over waar en hoe het onderzoek aan de kleding, aan het lichaam en in het lichaam plaatsvindt (de artikelen 55b en 56 van het huidige Wetboek van Strafvordering). Die voorschriften worden nu bij of krachtens algemene maatregel van bestuur vastgelegd. De hiervoor genoemde regels zijn waar nodig geactualiseerd en aangevuld met nieuwe regels, bijvoorbeeld voor de nieuwe bevoegdheid tot het afnemen van lichaamsmateriaal voor onderzoek, bedoeld in artikel 2.6.14 van de wet en de bevoegdheid tot het verrichten van lichaamsonderzoek bij overleden personen (artikel 2.6.24 van de wet).

De regeling van lichaamsbevoegdheden in Boek 2, Hoofdstuk 6, van het nieuwe Wetboek van Strafvordering wordt in de eerste aanvullingswet ingrijpend herzien (Kamerstukken II 2025/26, 36913, nr. 2). Bij die gelegenheid zijn verschillende wijzigingen voorgesteld om de bepalingen van overbodige details te ontdoen, met als doel de regeling flexibeler te maken en daarmee een beter evenwicht te bereiken tussen rechtszekerheid en toekomstbestendigheid. De voorgestelde wijzigingen houden – ten opzichte van de regeling zoals deze in de eerste vaststellingswet staat – veelal een verruiming in van de doelen waarmee de verschillende bevoegdheden mogen worden uitgeoefend. Daarnaast zijn er in de eerste aanvullingswet specifieke regelingen getroffen voor lichaamsonderzoek bij minderjarigen en bij bewusteloze personen. De uitvoeringsregels zoals die in dit besluit zijn neergelegd, zijn gebaseerd op de regeling van lichaamsbevoegdheden zoals gewijzigd in de eerste aanvullingswet.

Er zijn verschillende wettelijke grondslagen aan te wijzen op basis waarvan in dit besluit nadere regels worden gegeven. De belangrijkste zijn terug te vinden in de artikelen 2.6.3, zevende lid, en 2.6.5 van de wet. Artikel 2.6.5 van de wet bevat een aantal algemene grondslagen om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen die voor meerdere bepalingen in dit hoofdstuk van belang zijn. Op grond van het eerste lid worden regels gesteld over het verrichten van de meeste onderzoeken als bedoeld in de Titels 6.2 en 6.6 en over het verwerken van de resultaten daarvan. Ook kunnen op

grond van dit lid regels worden gesteld over het doorberekenen van de kosten van tegenonderzoek aan de verdachte. Het tweede lid biedt de mogelijkheid om technische hulpmiddelen aan te wijzen waarvan bij het verrichten van een onderzoek als bedoeld in de Titels 6.2 en 6.3 (onderzoek aan de kleding en onderzoek aan het lichaam) gebruik kan worden gemaakt. En het derde lid bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur het lichaamsmateriaal wordt aangewezen waaraan een onderzoek als bedoeld in Titel 6.5 wordt verricht. Artikel 2.6.3 van de wet bevat regels over het verrichten van lichaamsonderzoek met toestemming van de betrokkene. In artikel 2.6.3, zevende lid, van de wet is neergelegd dat de regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 2.6.5, eerste en tweede lid, van de wet zijn gesteld, van overeenkomstige toepassing zijn op onderzoek dat met toestemming van de betrokkene wordt verricht. Ook is daarin bepaald dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels kunnen worden gesteld over de toestemming. Andere grondslagen zijn de artikelen 2.6.8, derde lid, 2.6.11, derde lid, 2.6.14, derde lid, 2.6.17, vierde lid, en 2.6.20, derde lid, van de wet, waarin steeds is bepaald dat een arts of een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen medisch deskundige het onderzoek verricht. Te wijzen valt verder op artikel 2.6.10, eerste lid, onderdeel b, van de wet, waarin is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur middelen worden aangewezen die tot gewelddadig gedrag kunnen leiden en op artikel 2.6.11, eerste en tweede lid, van de wet, waarin is neergelegd dat bij algemene maatregel van bestuur de grenswaardes van alcohol en andere middelen worden aangegeven waarboven een nader onderzoek naar het gebruik van geweldbevorderende middelen kan worden bevolen. Op grond van artikel 2.6.19, eerste lid, van de wet worden bij algemene maatregel van bestuur uiterlijk waarneembare persoonskenmerken aangewezen op basis waarvan DNA-onderzoek kan worden verricht. Artikel 2.6.20, eerste lid, van de wet bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur ernstige besmettelijke ziekten worden aangewezen waarop de betrokkene kan worden onderzocht. En artikel 2.6.24, derde lid, van de wet, schrijft voor dat bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld wanneer het bevel tot het verrichten van lichaamsonderzoek bij een overledene door een opsporingsambtenaar kan worden uitgevoerd.

Er zijn ook enkele grondslagen voor dit besluit terug te vinden in andere delen van het wetboek. Zo geeft dit besluit mede uitvoering aan artikel 1.7.5, vijfde lid, van de wet, waarin is bepaald dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels kunnen worden gesteld over de verslaglegging van technisch onderzoek en over de kennisgeving van de onderzoeksresultaten van deze onderzoeken. Een deel van de in dit besluit gegeven regels zijn namelijk regels over het verrichten van onderzoek dat als technisch onderzoek kan worden aangemerkt. Omdat in dit besluit ook regels worden gegeven over deskundigenonderzoek – zoals DNA-onderzoek en bepaalde vormen van onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte – geeft het besluit tevens uitvoering aan de artikelen 2.4.4, tweede lid, en 2.10.55, tweede lid, van de wet. Ten slotte kan nog worden gewezen op artikel 2.1.10, zesde lid, van de wet, waarin is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur regels kunnen worden gegeven over de verbaliseringsplicht van opsporingsambtenaren. Dit besluit geeft daar, met enkele bijzondere verbaliseringsverplichtingen, ook uitvoering aan.

Ten slotte geeft dit besluit – in navolging van het huidige Besluit DNA-onderzoek in strafzaken – uitvoering aan een aantal bepalingen uit de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden. Deze wet regelt dat op bevel van de officier van justitie van nader bepaalde veroordeelden lichaamsmateriaal wordt afgenomen voor het opstellen van een DNA-profiel, dat in de DNA-databank voor strafzaken wordt opgeslagen. Voor het afnemen van het lichaamsmateriaal, het verrichten van het DNA-onderzoek en het verder verwerken van de DNA-profielen zijn de uitvoeringsregels in dit besluit

neergelegd.

In dit besluit keert een aantal artikelen uit de eerder genoemde algemene maatregelen van bestuur niet terug. Dat is met name terug te zien in Hoofdstuk 4 van dit besluit, dat het onderzoek aan vinger- of handpalmafdrukken betreft. Dit hoofdstuk volgt delen op uit het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden en het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek, namelijk voor zover deze besluiten regels bevatten over het onderzoeken, bewaren en vernietigen van vingerafdrukken en handpalmafdrukken. Het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden bevat ook een paragraaf (paragraaf 2) over de zogenoemde strafrechtsketendatabank. De bepaling met de delegatiegrondslag voor deze regels, artikel 27b van het huidige Wetboek van Strafvordering, keert in het nieuwe wetboek niet terug, maar zal naar verwachting worden opgenomen in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens. De uitvoeringsregels over de strafrechtsketendatabank zullen daarom in een ander besluit neerslaan. Ook de in het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek opgenomen regels over plaatsing in een observatiecel keren niet terug, omdat de wet zelf de regels bevat over plaatsing van de verdachte in een observatiecel (artikel 2.6.8, vierde lid, van de wet). De bevoegdheid tot toepassing van de geuridentificatieproef heeft geen plaats in de wet gekregen en komt om die reden in dit besluit niet terug (zie Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 458 en 459). En de regels over het maken van foto's en video-opnamen (paragraaf 2 van het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek) komen in dit besluit niet terug, omdat deze een te hoge mate van detail betreffen en de uitvoering van deze bevoegdheid aan de praktijk kan worden overgelaten.

Belangrijke uitgangspunten bij het opstellen van dit besluit zijn dat de uitvoeringsregels zodanig worden vormgegeven, dat de inbreuk die met het onderzoek wordt gemaakt op de lichamelijke integriteit en de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene zo beperkt mogelijk blijft, en dat het onderzoek op een betrouwbare en verifieerbare wijze plaatsvindt. Daarvoor is niet vereist dat de mate van detail die in de huidige besluiten soms voorkomt, wordt voortgezet. Op onderdelen is ervoor gekozen om bepaalde details – bijvoorbeeld over de wijze van verpakking en vervoer van lichaamsmateriaal – weg te laten, omdat dergelijke regels, gelet op de technologische ontwikkelingen op dit terrein, al snel verouderd zullen zijn. Ook zijn op sommige plekken grondslagen voor nadere normering bij ministeriële regeling achterwege gelaten, omdat het bij nader inzien voldoende is als normering plaatsvindt door middel van veldnormen (FO-normen). Waar dat is gebeurd, is dat toegelicht in de artikelsgewijze toelichting.

In lijn met de doelen van de wet zijn de uitvoeringsregels zoveel mogelijk op dezelfde wijze vormgegeven. Terminologieën sluiten zoveel mogelijk aan op die in de wet. Wat betreft terminologie verdient daarnaast het volgende opmerking: waar de wet het mogelijk maakt om de bevoegdheid uit te oefenen tegen niet alleen de verdachte, maar ook het slachtoffer of andere derden (zie bijvoorbeeld de artikelen 2.6.6, 2.6.7, en 2.6.20 van de wet), wordt in dit besluit gesproken over de 'betrokkene'. Waar de wet de bevoegdheidsuitoefening alleen toestaat tegen de verdachte, wordt in het besluit ook de term 'verdachte' gehanteerd. De regels die in dit besluit zijn gesteld over het verrichten van lichaamsonderzoek, gelden op grond van artikel 2.6.3, zevende lid, van de wet, echter ook als het lichaamsonderzoek met toestemming wordt verricht bij een ander dan de verdachte (en bevoegdheidsuitoefening dus niet nodig is). In die gevallen moet in de daarop toepasselijke bepalingen uit dit besluit voor 'verdachte' dus (ook) 'slachtoffer' of 'andere derde' worden gelezen. In Hoofdstuk 7 wordt soms ook over de 'betrokkene' gesproken, omdat het bij de uitoefening van de bevoegdheid tot het afnemen van lichaamsmateriaal voor DNA-onderzoek zowel om de verdachte als de veroordeelde kan

gaan. Op grond van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden moeten ook bepaalde categorieën veroordeelden lichaamsmateriaal afstaan voor DNA-onderzoek.

Een ander belangrijk uitgangspunt is dat bijzondere verbaliseringsverplichtingen uit het huidige wetboek niet in het nieuwe wetboek zijn overgenomen als deze geen toegevoegde waarde hebben naast de algemene verbaliseringsplicht (Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 369). Dat uitgangspunt geldt ook voor de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen over de uitvoering van de wettelijke verbaliseringsplicht. Een en ander betekent dat bijzondere wettelijke verbaliseringsplichten uit het huidige Wetboek van Strafvordering en uit huidige uitvoeringsbesluiten die geen toegevoegde waarde hebben, niet terugkeren in de lagere regelgeving onder de wet, waaronder deze algemene maatregel van bestuur. Maar waar daartoe aanleiding is, kunnen voorschriften worden opgenomen over de inhoud van wat moet worden geverbaliseerd (vgl. artikel 2.1.10, zesde lid, van de wet).

2. Overzicht van de hoofdstukken

Hoofdstuk 1 (Algemene bepalingen) van dit besluit bevat definities. Daarna volgen de Hoofdstukken 2 tot en met 8, waarbij in elk hoofdstuk regels worden gegeven over de uitoefening van in het wetboek opgenomen bevoegdheden. De lichaamsonderzoeken zijn daarbij in dezelfde volgorde opgenomen als in het wetboek; de inhoudelijk met elkaar samenhangende bevoegdheden zijn in hetzelfde hoofdstuk opgenomen. Hoofdstuk 2 gaat over onderzoek aan de kleding, onderzoek aan het lichaam en onderzoek in het lichaam (artikelen 2.6.6, 2.6.7 en 2.6.8 van de wet), Hoofdstuk 3 over onderzoek naar het gebruik van geweldbevorderende middelen (artikelen 2.6.10 en 2.6.11 van de wet), Hoofdstuk 4 over onderzoek aan vinger- of handpalmafdrukken (artikelen 2.6.9 en 2.6.13 van de wet), Hoofdstuk 5 over onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.14 van de wet, Hoofdstuk 6 over onderzoek als bedoeld in de artikelen 2.6.15 en 2.6.16 van de wet (in het bijzonder de bewijsconfrontatie), Hoofdstuk 7 over DNA-onderzoek (artikelen 2.6.17, 2.6.18 en 2.6.19 van de wet) en Hoofdstuk 8 over onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte (artikelen 2.6.20 tot en met 2.6.22 van de wet).

Overwogen is om de uitvoeringsregels voor de bestaande onderzoeken, voor zover zij betrekking hebben op hetzelfde onderdeel in de procedure van het onderzoek, zoveel mogelijk samen te voegen. Deze opzet bleek echter lastig te doorgronden voor de functionarissen die de uitvoeringsregels in de praktijk moeten toepassen en om die reden voor hen niet goed werkbaar. Dat houdt verband met het feit dat de verschillende typen onderzoeken door verschillende onderzoekers worden verricht: van (gespecialiseerde) opsporingsambtenaren, tot onderzoekers die technisch onderzoek verrichten en door de officier van justitie of rechter-commissaris benoemde deskundigen. Het zou voor hen die expertise op een specifiek terrein bezitten, lastig werkbaar worden als zij voor het kennen van de toepasselijke regels ook de regels over andersoortige, voor hen niet direct relevante onderzoeken zouden moeten doorgronden. Daarom is van deze opzet afgezien en zijn in verschillende hoofdstukken de uitvoeringsregels per type onderzoek vastgelegd. Die regels zijn telkens volgens hetzelfde stramen opgezet en inhoudelijk zoveel mogelijk gelijk. Daarbij is er – ook met het oog op de functionaliteit van de regeling in de praktijk – voor gekozen om verwijzingen zoveel mogelijk te beperken tot verwijzingen binnen elk hoofdstuk. Weliswaar worden bepaalde artikelen of artikelonderdelen als gevolg daarvan in de verschillende hoofdstukken herhaald, maar de regeling is wel praktisch beter hanteerbaar. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan een wens van de betrokken organisaties.

Hoofdstuk 9 is nieuw en geeft nadere regels over het verrichten van lichaamsonderzoek bij een overleden verdachte of slachtoffer (artikel 2.6.24 van de wet). De wettelijke regeling over dit thema is eveneens nieuw. Naar huidig recht vloeit de bevoegdheid om onderzoek te doen aan het lichaam van overledene voort uit de algemene bevoegdheid van de officier van justitie of rechter-commissaris om deskundigen te benoemen nadat het lichaam in beslag is genomen. In de nieuwe wettelijke regeling wordt een specifieke wettelijke grondslag getroffen voor het lichaamsonderzoek bij een overledene. Op grond van artikel 2.6.24 van de wet kan de officier van justitie bevelen dat aan een in beslag genomen lichaam of lichaamsdeel van een overleden verdachte of slachtoffer een sectie of een ander onderzoek wordt verricht, waaronder een onderzoek als bedoeld in Titels 6.2 tot en met 6.5 van de wet. In Hoofdstuk 9 van dit besluit worden nadere regels gegeven over de wijze waarop dat onderzoek wordt verricht en de bewaartermijnen van lichaamsmateriaal dat bij overledenen is afgenomen.

Ook Hoofdstuk 10 is nieuw en geeft algemene regels over het bewaren en vernietigen van met toestemming afgenomen lichaamsmateriaal. Als lichaamsmateriaal met toestemming wordt afgenomen, hoeft de wettelijke bevoegdheid tot het afnemen van dat lichaamsmateriaal niet te worden uitgeoefend. Artikel 2.6.3 van de wet geeft regels over het verrichten van lichaamsonderzoek met toestemming van de betrokkene. In het zevende lid van die bepaling is geregeld dat op onderzoek dat met toestemming van de betrokkene wordt verricht, de regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 2.6.5, eerste en tweede lid, zijn gesteld, van overeenkomstige toepassing zijn. Dat betekent dat ook lichaamsonderzoek dat wordt verricht op basis van gegeven toestemming, moet voldoen aan de regels die in dit besluit zijn opgenomen. Hoofdstuk 10 van dit besluit bevat in aansluiting daarop regels over het bewaren en vernietigen van met toestemming afgenomen lichaamsmateriaal, voor zover daarover in de voorgaande hoofdstukken geen specifieke regels zijn getroffen.

In de artikelsgewijze toelichting wordt ieder artikel uit dit besluit toegelicht. Daar waar een artikel inhoudelijk ongewijzigd uit een bestaande bepaling is overgenomen, volstaat de toelichting op dat artikel met een korte aanduiding van de inhoud en de opmerking dat dat artikel ongewijzigd is overgenomen uit een bestaande bepaling met de aanduiding van die bepaling.

3. Privacy en gegevensbescherming

De uitoefening van bevoegdheden met betrekking tot het lichaam vormt een inbreuk op het in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en artikel 8 EVRM neergelegde recht op respect voor het privéleven, waaronder ook het recht op de onaantastbaarheid van het menselijk lichaam valt (in de Grondwet als *lex specialis* van artikel 10 neergelegd in artikel 11). Bij de uitoefening van verschillende bevoegdheden wordt lichaamsmateriaal afgenomen of worden biometrische of genetische gegevens verkregen om daarmee onderzoek te doen. In sommige gevallen – als het gaat om DNA-onderzoek (artikelen 2.6.17, 2.6.18 en 2.6.19 van de wet), het maken van foto's (artikelen 2.6.9 en 2.6.12) en het nemen van vingerafdrukken en handpalmafdrukken (artikelen 2.6.9 en 2.6.13 van de wet) – kan dat onderzoek uiteindelijk ook uitmonden in de opslag van verkregen (gevoelige) persoonsgegevens in databanken, met het oog op de opsporing van ook andere (toekomstige) strafbare feiten. In andere gevallen wordt lichaamsmateriaal alleen gebruikt voor het onderzoek in de voorliggende zaak, maar ook dan worden (gevoelige) persoonsgegevens gedurende een bepaalde tijd bewaard (zie de artikelen 2.6.10, 2.6.11, 2.6.14 en 2.6.20 tot en met 2.6.22 van de wet). Het gebruik voor onderzoek van afgenomen lichaamsmateriaal en het bewaren daarvan vormen inbreuken

op de hiervoor genoemde grond- en mensenrechten. In dit verband kan ook worden gewezen op de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hier: het Handvest), waarin het recht op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens is neergelegd en die van toepassing zijn als het Unierecht wordt uitgevoerd.

In dit besluit worden verschillende maatregelen genomen om de hiervoor genoemde inbreuken zo beperkt mogelijk te doen zijn. Wat betreft de artikelen 2.6.10 tot en met 2.6.13 en 2.6.17 tot en met 2.6.22 van de wet – waarin bestaande bevoegdheden zijn overgenomen – wordt aangesloten bij de bestaande bepalingen over het onderzoek aan en het bewaren van afgenomen lichaamsmateriaal dan wel verkregen biometrische en genetische gegevens. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting bij deze uitvoeringsregels, waarin ook de eerdere regelgeving over deze onderwerpen wordt genoemd.

Speciale aandacht verdient artikel 2.6.14 van de wet, dat de nieuwe bevoegdheid bevat tot het afnemen van lichaamsmateriaal voor – niet in de wet gedefinieerd – onderzoek. Ook voor de uitoefening van deze bevoegdheid worden in dit besluit uitvoeringsregels getroffen. In Hoofdstuk 5 zijn verschillende regels opgenomen om de inbreuk op grondrechten tot een minimum te beperken en de integriteit en betrouwbaarheid van het onderzoek aan afgenomen lichaamsmateriaal te waarborgen. De afname van het lichaamsmateriaal moet aan nader geconcretiseerde proportionaliteits- en subsidiariteitseisen voldoen (artikel 5.2.1), en het lichaamsmateriaal moet op fraudebestendige wijze worden verpakt voor verzending (artikel 5.4.1). Er zijn regels opgenomen over de gegevens die laboratoria moeten vastleggen als zij onderzoek verrichten aan het lichaamsmateriaal (artikel 5.4.2) en regels over het bewaren en vernietigen van het lichaamsmateriaal en bijbehorende (persoons)gegevens (Titel 5.6). Er is gekozen voor een bewaartermijn die aansluit bij de looptijd van de meeste strafzaken, terwijl het lichaamsmateriaal altijd eerder moet worden vernietigd als het niet meer geschikt is voor aanvullend onderzoek of tegenonderzoek, of als de zaak eindigt (artikel 5.6.1).

Verder wordt in de uitvoeringsregels over DNA-onderzoek (Hoofdstuk 7) een nieuwe regeling getroffen voor het bewaren van verslagen van DNA-onderzoek. In het huidige Besluit DNA-onderzoek in strafzaken moeten afschriften van verslagen gelijktijdig worden vernietigd met het DNA-profiel en het lichaamsmateriaal. Dat levert in de praktijk problemen op, omdat het verslag van DNA-onderzoek bijna nooit alleen betrekking heeft op het DNA-profiel van één persoon of van één spoor. Als uitvoering zou worden gegeven aan de vernietigingsplicht is het gevolg daarvan dat het verslag ook niet meer beschikbaar is voor de DNA-profielen die nog niet voor vernietiging in aanmerking komen. Dit is onwenselijk en leidt in de praktijk tot een regeling die niet uitvoerbaar is. Daarom wordt in artikel 7.8.7 een aparte bewaarregeling getroffen voor verslagen van DNA-onderzoek. Die regeling houdt kort gezegd in dat verslagen na twaalf jaar – de kortste termijn voor het bewaren van DNA-profielen van volwassenen – ontoegankelijk moeten worden gemaakt. Dat wil zeggen dat er maatregelen moeten worden getroffen ter voorkoming van de verdere kennisneming, gebruikmaking of verspreiding van die gegevens. Het verslag is na het ontoegankelijk maken alleen nog raadpleegbaar met toestemming van de officier van justitie of de rechter-commissaris, en voorafgaand aan de toegang moeten persoonsgegevens die behoren bij DNA-profielen die al zijn vernietigd, ook zoveel mogelijk worden vernietigd. Het verslag moet definitief worden vernietigd na het verstrijken van de langstdurende bewaartermijn van een DNA-profiel waarover in dat verslag is gerapporteerd.

Aandacht verdienen ook de ten opzichte van het huidige wetboek nieuwe uitvoeringsregels bij artikel 2.6.24 van de wet: het lichaamsonderzoek bij overledenen. Ook in dit verband zijn diverse waarborgen getroffen om ervoor te zorgen dat goed wordt omgegaan met bij overledenen afgenomen lichaamsmateriaal en dat dit lichaamsmateriaal niet langer wordt bewaard dan noodzakelijk (vgl. in het bijzonder Titel 9.2.1).

Ten slotte worden in Hoofdstuk 10 regels getroffen voor het bewaren en vernietigen van met toestemming afgenomen lichaamsmateriaal (vgl. artikel 2.6.3 van de wet). In het bijzonder wordt – aanvullend op de mogelijkheden die het gegevensbeschermingsrecht al biedt – een regeling getroffen voor het intrekken van toestemming en het, als gevolg daarvan, vernietigen van met toestemming verkregen lichaamsmateriaal.

4. Consultatie

PM

5. Uitvoeringsconsequenties

PM

ARTIKELSGEWIJS

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1.1.1

Eerste lid

Dit hoofdstuk bestaat uit één artikel waarvan het eerste lid een aantal definities bevat. Die definities zijn voor het overgrote deel inhoudelijk ongewijzigd overgenomen uit een aantal besluiten die in het algemeen deel van deze toelichting zijn genoemd en in dit besluit zijn samengevoegd. Sommige definities zijn vereenvoudigd. Zo is in het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken een definitie van de term 'het instituut' opgenomen: het instituut is het NFI (het Nederlands Forensisch Instituut). In het nieuwe besluit wordt 'het NFI' gedefinieerd. En sommige definities zijn aangepast aan de huidige stand van zaken. Zo is de maatregel van plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis (artikel 37 (oud) Sr) geschrapt uit de definitie van 'gewezen verdachte' – de gewezen verdachte was onder meer de verdachte die was ontslagen van alle rechtsvervolging zonder dat aan hem genoemde maatregel was opgelegd – omdat deze maatregel niet meer bestaat. De daarvoor in de plaats gekomen zorgmachtiging (vgl. artikel 2.3, eerste lid, van de Wet forensische zorg) wordt niet in de definitie opgenomen. Dat komt omdat de term 'gewezen verdachte' betrekking heeft op de mogelijkheid van herziening ten nadele en in het kader van de herzieningsregeling is de afgifte van een zorgmachtiging irrelevant. Dat betekent dat als de verdachte is vrijgesproken of ontslagen van alle rechtsvervolging wegens een misdrijf als bedoeld in artikel 5.8.27, eerste lid, onderdeel a, van de wet, die uitspraak in zijn nadeel kan worden herzien, ongeacht of ten aanzien van hem een zorgmachtiging is afgegeven.

Niet alle definities uit de huidige besluiten zijn overgenomen. Sommige definities uit de huidige besluiten worden in dit besluit niet meer gebruikt. Zo wordt niet meer gesproken over de 'onbekende verdachte' als het gaat om op een plaats delict aangetroffen sporen lichaamsmateriaal, maar – meer concreet – over 'veiliggestelde sporen van de verdachte'. Daarnaast zijn sommige definities niet in dit hoofdstuk terechtgekomen, maar elders, omdat zij betrekking hebben op één specifiek soort lichaamsonderzoek. Dat geldt voor de definities van 'confrontatie' en 'meervoudige confrontatie', die nu terug zijn te vinden in artikel 6.1.1.

Verder wordt erop gewezen dat in dit besluit niet alleen over NEN-EN-ISO/IEC 17025 wordt gesproken, maar ook over ISO/IEC 17025. Dit zijn normen waaraan laboratoria moeten voldoen om geaccrediteerd te kunnen worden voor het verrichten van bepaalde typen onderzoek, bijvoorbeeld DNA-onderzoek of onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte. Deze internationale ISO-normen gelden wereldwijd, daarvoor wordt de codering ISO/IEC gebruikt. Omdat ook buitenlandse volgens deze normen geaccrediteerde laboratoria de in dit besluit opgenomen onderzoeken mogen verrichten, wordt in de definitiebepaling nu de wereldwijd geldende codering gebruikt. Inhoudelijk verandert er daarmee niets; voor de Nederlandse laboratoria blijven de NEN-EN-ISO/IEC 17025 relevant, dat is de codering van de ISO-normen die wordt gebruikt als de normen in Nederland zijn overgenomen. Dat blijkt ook uit de definitie van ISO/IEC 17025, waarin is opgenomen dat deze normen in Nederland worden uitgegeven door het Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut en worden aangeduid als NEN-EN-ISO/IEC 17025.

De hiervoor genoemde ISO-normen stellen eisen aan de organisatie, aan het personeel dat het onderzoek verricht, aan de gebruikte apparaten en aan onderzoeksmethodes. Er zijn ook andere ISO-normen relevant voor forensisch onderzoek. Gewezen kan in het bijzonder worden op NEN-EN-ISO 21043, waarin onder meer bepalingen zijn neergelegd voor de interpretatie van onderzoeksresultaten en de vertaling daarvan naar het strafrecht. Accreditatie aan de hand van deze criteria wordt in dit besluit niet voorgeschreven, maar van deskundigen en onderzoekers die specialistisch onderzoek verrichten wordt verwacht dat zij naast de voorschriften uit de wet, dit besluit en eventuele andere regelgeving die van toepassing is op het desbetreffende onderzoek ook andere normen opvolgen die van toepassing zijn, zoals de hier genoemde NEN-EN-ISO 21043 over forensisch onderzoek.

Tweede lid

In dit lid wordt een aantal personen gelijkgesteld aan 'de veroordeelde'. De achtergrond van het nieuwe tweede lid is de volgende.

Het eerste lid bevat geen definitie van de term 'veroordeelde', omdat die term in de verschillende hoofdstukken – net als in het bestaande recht – anders wordt ingevuld. Het Besluit DNA-onderzoek bij veroordeelden bevat wel een definitie van 'veroordeelde': dat is een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder c, of tweede lid, van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden. In artikel 1, eerste lid, onderdeel c, van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden is een definitie van de term veroordeelde opgenomen die zich beperkt tot de veroordeling tot bepaalde straffen wegens bepaalde misdrijven. In het huidige Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden – waarin de bewaartermijnen van vingerafdrukken zijn geregeld – en het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek – dat bewaartermijnen van handpalmafdrukken bevat – wordt geen definitie van de term 'veroordeelde' gegeven. Deze besluiten bevatten wel een definitie van de term 'gewezen verdachte', conform de definitie die in het eerste lid besluit is neergelegd (zie de toelichting bij het eerste lid).

In artikel 1, tweede lid, van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden is bepaald dat met een veroordeelde als bedoeld in die wet wordt gelijkgesteld "een persoon die op grond van artikel 39 van het Wetboek van Strafrecht is ontslagen van alle rechtsvervolging en aan wie tevens een maatregel als voorzien in artikel 37a juncto 37b of 38, 38m of 77s van het Wetboek van Strafrecht is opgelegd, een persoon aan wie bij onherroepelijke strafbeschikking een taakstraf is opgelegd en een persoon ten aanzien van wie met toepassing van artikel 2.3 van de Wet forensische zorg een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging is afgegeven op de gronden, genoemd in artikel 2.3, eerste lid, onderdeel 1°, 2° of 4°, van de Wet forensische zorg". Het gaat, met andere woorden, om personen die zijn ontslagen van alle rechtsvervolging maar wel een tbs-maatregel, ISD-maatregel of PIJ-maatregel opgelegd hebben gekregen, personen aan wie bij onherroepelijke strafbeschikking een straf is opgelegd en personen ten aanzien van wie een zorgmachtiging is afgegeven. Van deze personen wordt dus, als is voldaan aan de verdere vereisten uit de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden, een DNA-profiel opgesteld en in de DNA-databank opgeslagen.

Aangenomen moet worden dat voornoemde categorieën personen ook in het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden en het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek gelijk worden gesteld aan veroordeelden. Uit de in deze besluiten opgenomen bewaartermijnen blijkt immers dat ook van personen die zijn ontslagen van alle rechtsvervolging maar een maatregel opgelegd hebben gekregen, vinger- of handpalmafdrukken worden bewaard (vgl. artikel 9a, tweede lid, in verbinding met artikel 6, van het Besluit identiteitsvaststelling verdachten

en veroordeelden en artikel 4d van het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek). Daarom worden in het tweede lid van artikel 1.1.1 van dit besluit deze categorieën personen gelijkgesteld aan een veroordeelde. De strafbeschikking wordt afzonderlijk genoemd omdat dat geen rechterlijke veroordeling is, maar daarmee wel wordt gelijkgesteld (zie ook artikel 78b van het Wetboek van Strafrecht). Opmerking verdient dat in artikel 2, tweede lid, van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden de gelijkstelling wat betreft strafbeschikkingen alleen opgaat voor zover bij strafbeschikking een taakstraf is opgelegd. Die beperking wordt hier niet gemaakt, omdat deze algemene definitie voor het gehele besluit geldt. Uiteraard geldt op grond van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden echter dat alleen ten aanzien van personen aan wie bij strafbeschikking een taakstraf is opgelegd, een bevel kan worden gegeven tot het afnemen van lichaamsmateriaal voor het opstellen van een DNA-profiel. Vervolgens worden deze personen bij de toepassing van dit besluit als veroordeelden aangemerkt (zie artikel 7.8.3).

Derde lid

In dit lid wordt voor de toepassing van dit besluit geregeld wanneer sprake is van een omstandigheid die meebrengt dat iemand niet langer als verdachte kan worden aangemerkt. Daaronder wordt in ieder geval verstaan een beslissing tot niet-vervolgung, een onherroepelijke buitenvervolginstelling, een rechterlijke verklaring dat de zaak geëindigd is in de zin van artikel 3.1.3 van de wet, een onherroepelijke vrijspraak of een onherroepelijk ontslag van alle rechtsvervolgung waarbij niet een maatregel als bedoeld in artikel 37a in verbinding met artikel 37b of 38, 38m of 77s van het Wetboek van Strafrecht is opgelegd of waarbij niet met toepassing van artikel 2.3 van de Wet forensische zorg een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging is afgegeven op de gronden, genoemd in artikel 2.3, eerste lid, onderdeel 1°, 2° of 4°, van de Wet forensische zorg. Dit is centraal geregeld, omdat in verschillende hoofdstukken van dit besluit wordt gesproken over een omstandigheid die meebrengt dat iemand niet langer als verdachte kan worden aangemerkt, en het daarbij steeds om dezelfde situaties gaat.

HOOFDSTUK 2

Onderzoek aan de kleding, onderzoek aan het lichaam en onderzoek in het lichaam als bedoeld in de artikelen 2.6.6, 2.6.7 en 2.6.8 van de wet

Artikel 2.1.1

Dit artikel bevat regels over de wijze waarop onderzoek aan de kleding, aan het lichaam en in het lichaam wordt verricht. Het eerste lid bepaalt dat een onderzoek aan het lichaam en in het lichaam wordt verricht op een besloten plaats en, voor zover mogelijk, door een persoon van hetzelfde geslacht als de te onderzoeken verdachte. Het artikel is inhoudelijk gelijk aan de artikelen 56, derde lid, en 195, vierde lid, van het huidige Wetboek van Strafvordering. Met betrekking tot het onderzoek aan de kleding bepaalt het tweede lid van dit artikel dat dit zoveel mogelijk wordt verricht door een persoon van hetzelfde geslacht. De eis dat het onderzoek plaatsvindt op een besloten plaats geldt hier niet. In artikel 55b, tweede lid, van het huidige Wetboek van Strafvordering is bepaald dat opsporingsambtenaren een onderzoek aan de kleding alleen in het openbaar mogen verrichten, als dit redelijkerwijs noodzakelijk is om wegmaking of beschadiging van voorwerpen waaruit de identiteit van die verdachte zou kunnen blijken, te voorkomen. In artikel 56, vierde lid, van het huidige Wetboek van Strafvordering is geregeld dat opsporingsambtenaren bevoegd zijn de aangehouden verdachte tegen wie ernstige bezwaren bestaan, aan zijn kleding te onderzoeken. Hier wordt niet het vereiste gesteld dat het onderzoek plaatsvindt op een besloten plaats.

In het nieuwe besluit wordt ervoor gekozen niet als vereiste te stellen dat kledingonderzoek plaatsvindt op een besloten plaats. De huidige wet laat – zoals hiervoor al aan de orde kwam – al toe dat kledingonderzoek in het openbaar plaatsvindt, maar alleen het specifieke geval waarin dit redelijkerwijs noodzakelijk is om wegmaking of beschadiging van voorwerpen waaruit de identiteit van die verdachte zou kunnen blijken (artikel 55b, tweede lid, van de wet) of als tegen de aangehouden verdachte ernstige bezwaren bestaan (artikel 56, vierde lid, van de wet). Het vereiste van ernstige bezwaren als toepassingscriterium voor het verrichten van kledingonderzoek vervalt in het nieuwe wetboek. Een verdenking is voldoende om de verdachte aan zijn kleding te mogen onderzoeken (zie daarover uitgebreid Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 474-475). Bovendien is het lang niet altijd mogelijk om de betrokkene naar een besloten plaats te geleiden voorafgaand aan het kledingonderzoek. Het zal regelmatig voorkomen dat de aangehouden verdachte direct moet worden gefouilleerd, bijvoorbeeld als een gestolen voorwerp vermoedelijk is overgedragen en potentiële medeverdachten zich uit de voeten dreigen te maken. Uiteraard gelden, zoals bij de uitoefening van alle opsporingsbevoegdheden, de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit. Dat betekent onder meer dat de voor de verdachte minst ingrijpende onderzoeksmethode moet worden gekozen. Als er een reële mogelijkheid bestaat de verdachte op een besloten plaats te fouilleren, moet daarvoor worden gekozen.

Artikel 2.1.2

Dit artikel is nieuw en betreft de aanwijzing van technische hulpmiddelen waarvan bij het verrichten van een onderzoek aan de kleding of een onderzoek aan het lichaam kan worden gebruikgemaakt. Deze technische hulpmiddelen worden op grond van artikel 2.6.5, tweede lid, van de wet bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het gaat bijvoorbeeld om lichtbronnen of UV-lampen met behulp waarvan biologische sporen kunnen worden opgelicht of om infraroodcamera's. Aanwijzing van deze hulpmiddelen gebeurt vanwege het technische karakter ervan bij ministeriële regeling. Het algemene criterium voor het bepalen of een technisch hulpmiddel voor aanwijzing in aanmerking komt, is dat het gebruik van dat hulpmiddel geen risico's voor de gezondheid kan opleveren. Dit criterium is neergelegd in de artikelen 2.6.6, tweede lid en 2.6.7, tweede lid, van de wet. Daarmee worden de mogelijkheden om bij ministeriële regeling technische hulpmiddelen aan te wijzen op een voor de hand liggende wijze begrensd.

Artikel 2.1.3

Eerste lid

Dit artikellid voorziet in de aanwijzing van medisch deskundigen die een onderzoek in het lichaam kunnen verrichten. Dit is een nieuwe bepaling die zijn grondslag vindt in artikel 2.6.8, derde lid, van de wet. Vergelijkbare regelingen komen terug in de artikelen 3.4.2, eerste lid, 5.3.2, eerste lid, 7.3.1, eerste lid en 8.3.1, eerste lid. Als medisch deskundigen worden aangewezen physician assistants en verpleegkundig specialisten algemene gezondheidszorg. Anders dan bij andere bevoegdheden wordt hier niet 'de verpleegkundige' in zijn algemeenheid als medisch deskundige aangewezen, maar de verpleegkundig specialisten algemene gezondheidszorg als bedoeld in artikel 2 van de Regeling zelfstandige bevoegdheid verpleegkundig specialisten. Deze verpleegkundigen zijn namelijk – net als physician assistants – op grond van artikel 36, derde lid, van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg zelfstandig bevoegd endoscopieën te verrichten, voor zover het handelingen betreft die worden gerekend tot hun gebied van deskundigheid. En het verrichten van een endoscopie betreft een medische handeling die onderdeel is van het onderzoek in het lichaam. De

verpleegkundig specialist algemene gezondheidszorg mag deze medische handeling alleen verrichten als die tot het gebied van zijn deskundigheid behoort, en als die handeling voldoet aan de eisen die zijn gesteld in artikel 6 van de Regeling zelfstandige bevoegdheid verpleegkundig specialisten. Die eisen houden onder meer in dat het moet gaan om handelingen van beperkte complexiteit, die routinematig zijn en overzienbare risico's kennen. Voor de overige onderzoekshandelingen blijft de arts exclusief bevoegd, mede omdat het hier om een ingrijpend onderzoek gaat dat in een strafvorderlijke context en tegen de wil van de verdachte plaatsvindt.

Het verrichten van een onderzoek in het lichaam van een overledene blijft op grond van artikel 2.6.24 van de wet voorbehouden aan een arts, gelet op zijn wettelijke betrokkenheid bij overledenen vanuit de lijkschouw. Daarnaast is het onwenselijk om naast de arts nog een andere medisch deskundige bij een onderzoek in het lichaam van de overledene te betrekken in verband met eventuele contaminatie van sporen.

Tweede lid

In dit lid is neergelegd dat een arts of een medisch deskundige bij de betrokkene geen onderzoek in het lichaam verricht als hij bij zijn behandeling betrokken is of is geweest, tenzij de betrokkene daarin schriftelijk toestemt. Een vergelijkbare regel geldt op dit moment al voor DNA-onderzoek en onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte (zie de artikelen 2, negende lid, en 3, vierde lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken en artikel 4, vierde lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekten). Zij gaat op grond van dit artikellid ook gelden voor het onderzoek in het lichaam. De reden hiervoor is dat het binnen de behandel-/vertrouwensrelatie van een zorgverlener met diens patiënt niet past om mee te werken aan een (mogelijke) strafzaak tegen die patiënt. De toestemming moet schriftelijk worden gegeven. De wettelijke terminologie van 'afzonderlijk vastleggen' wordt hier niet gebruikt, omdat het niet gaat om toestemming in reactie op een verzoek van een strafvorderlijke functionaris (vgl. artikel 2.1.13, eerste lid, van de wet), maar om toestemming in relatie tot de persoon van de arts of medisch deskundige die het onderzoek zal verrichten.

Artikel 2.1.4

Dit artikel is nieuw en regelt dat als in het kader van een onderzoek aan het lichaam of een onderzoek in het lichaam lichaamsmateriaal wordt veiliggesteld voor sporenonderzoek, de regels over het bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal die zijn gegeven voor lichaamsmateriaal dat wordt afgenomen op grond van artikel 2.6.14 van de wet, van overeenkomstige toepassing zijn. Soms kan namelijk in het kader van sporenonderzoek aan of in het lichaam, het spoor alleen goed worden veiliggesteld door ook het lichaamsmateriaal waarop dat spoor zich bevindt, veilig te stellen. In het bijzonder komt het voor dat nagels worden afgeknipt omdat zich daarop (bloed)sporen bevinden die alleen goed kunnen worden onderzocht na het afknippen van die nagels (onderzoek aan het lichaam). Daarnaast wordt soms mucus bij de geslachtsdelen verkregen (in het kader van onderzoek in het lichaam) bij slachtoffers van seksuele delicten, om dat nader te onderzoeken op sporen die zich daarin bevinden, zoals spermasporen of sporen van een condoom. Als dat gebeurt, moeten voor het bewaren van dat lichaamsmateriaal en de zich daarop bevindende sporen, de regels worden nageleefd uit artikel 5.6.1. Die laatste bepaling is nieuw en wordt op de desbetreffende plaats toegelicht. Hier wordt afgeweken van het in het algemeen deel van deze toelichting uiteengezette uitgangspunt dat verwijzingen naar andere artikelen alleen plaatsvinden binnen de hoofdstukken. Het zal namelijk om een beperkt aantal gevallen gaan, die bovendien lijken op de gevallen waarin onderzoek aan lichaamsmateriaal wordt gedaan als bedoeld in Hoofdstuk 5 (zie daarover ook de toelichting bij het gewijzigde artikel 2.6.14 van de wet in de eerste aanvullingswet).

HOOFDSTUK 3

Onderzoek naar gebruik van geweldbevorderende middelen als bedoeld in de artikelen 2.6.10 en 2.6.11 van de wet

TITEL 3.1

Aanwijzing van geweldbevorderende middelen en vaststelling van de grenswaarden van die middelen en alcohol

Artikel 3.1.1

Indien aanwijzingen bestaan dat een verdachte een geweldsmisdrijf als bedoeld in artikel 2.6.10, tweede lid, van de wet heeft begaan onder invloed van alcohol of een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middel, kan hij aan een zogenoemd middelenonderzoek worden onderworpen. Dit artikel bevat de limitatieve aanwijzing van deze middelen. Alcohol wordt in de wet zelf genoemd. De middelen zijn dezelfde als de agressieverhogende middelen die in artikel 3 van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers zijn aangewezen. De opsomming van deze middelen vormt een uitwerking van artikel 2.6.10, eerste lid, onderdeel b, van de wet.

Artikel 3.1.2

In dit artikel worden de grenswaarden van alcohol en de in artikel 3.1.1 genoemde verdovende middelen bepaald, op basis waarvan kan worden bevolen nader onderzoek of bloedonderzoek naar het gebruik van geweldbevorderende middelen te verrichten. Een nader onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.11, eerste lid, van de wet kan worden bevolen als op grond van het voorlopig onderzoek het vermoeden bestaat dat de verdachte onder invloed van alcohol verkeert en de hoeveelheid alcohol boven de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen grenswaarde uitkomt. Die grenswaarde wordt in dit artikel bepaald. Tevens wordt een grenswaarde bepaald voor de in artikel 3.1.1 aangewezen geweldbevorderende middelen. Op grond van artikel 2.6.11, tweede lid, van de wet kan namelijk een bloedonderzoek worden bevolen, onder meer als op grond van het voorlopig onderzoek het vermoeden bestaat dat de verdachte onder invloed verkeert van een of meer van de aangewezen verdovende middelen en de hoeveelheid van dat middel of die middelen uitkomt boven de bij dit besluit aangewezen grenswaarde. De grenswaarden zijn gelijk aan de grenswaarden die in artikel 4 van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers zijn neergelegd.

TITEL 3.2

Verrichten van voorlopig onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.10, eerste lid, van de wet

Artikel 3.2.1

In dit artikel zijn de artikelen 5, eerste lid, 7, eerste lid, en 9, eerste lid, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers inhoudelijk ongewijzigd samengebracht. Het bevat de regeling van de wijze waarop een voorlopig ademonderzoek als bedoeld in artikel 2.6.10, eerste lid, onderdeel a, van de wet, en een speekselonderzoek als bedoeld in artikel 2.6.10, eerste lid, onderdeel b, van de wet plaatsvindt. Daarnaast voorziet het erin dat de uiterlijke kenmerken waarop een onderzoek van de psychomotorische functies en de oog- en spraakfuncties als bedoeld in artikel 2.6.10, eerste lid, van de wet kan zijn gericht, bij ministeriële regeling worden aangewezen.

Dit artikel bevat geen aanwijzing van het lichaamsmateriaal met behulp waarvan een voorlopig ademonderzoek of een speekselonderzoek kan worden verricht, hoewel artikel 2.6.5, derde lid, bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur het lichaamsmateriaal wordt aangewezen waaraan onderzoek als bedoeld in Titel 6.5 kan worden verricht. De reden daarvoor is dat dat geen toegevoegde waarde heeft. In de omschrijving van deze twee typen onderzoek is immers al vermeld met behulp van welk lichaamsmateriaal die onderzoeken worden verricht: adem en speeksel. Het voorgaande geldt ook voor een nader ademonderzoek als bedoeld in artikel 2.6.11, eerste lid, en een bloedonderzoek als bedoeld in artikel 2.6.11, tweede lid, van de wet.

Artikel 3.2.2

Dit artikel vormt een samenvoeging van de artikelen 5, tweede en derde lid, 6, 7, tweede en derde lid, 8, 9, tweede en derde lid, en 10 van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers. Die artikelen zijn inhoudelijk ongewijzigd in dit artikel overgenomen. Het regelt welke functionaris een in de toelichting op het vorige artikel genoemd voorlopig onderzoek mag verrichten, wanneer een voorlopig onderzoek voor een tweede keer mag worden verricht en wie op welk moment het resultaat van een voorlopig onderzoek aan de verdachte mededeelt.

Er wordt niet meer voorgeschreven dat de opsporingsambtenaar het resultaat van het onderzoek vermeldt in het proces-verbaal, zoals nu is opgenomen in de artikelen 6, 8 en 10 van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers. Die verplichting volgt namelijk al uit de algemene verbaliseringsplicht (artikel 2.1.10 van de wet). In het nieuwe wetboek is ervoor gekozen om bijzondere verbaliseringsverplichtingen, zoals die in voornoemde bepalingen, niet meer terug te laten komen als deze geen toegevoegde waarde hebben naast de algemene verbaliseringsplicht van artikel 2.1.10 (Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 369). Dat is hier het geval: uit de algemene verbaliseringsplicht vloeit al voort dat het resultaat van het verrichte onderzoek in het proces-verbaal wordt opgenomen.

TITEL 3.3

Verrichten van nader ademonderzoek als bedoeld in artikel 2.6.11, eerste lid, van de wet

Artikel 3.3.1

In dit artikel zijn de uitvoeringsvoorschriften neergelegd die in acht moeten worden genomen bij een nader ademonderzoek naar het gebruik van alcohol als bedoeld in artikel 2.6.11, eerste lid, van de wet, evenals de waarborgen die in dat kader van toepassing zijn. Deze voorschriften zijn gelijk aan de voorschriften uit artikel 11 van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers.

Artikel 3.3.2

In dit artikel is de inhoud van artikel 12, tweede en derde lid, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers overgenomen. Het artikel bevat de verplichting voor de opsporingsambtenaar om het resultaat van het nader ademonderzoek aan de verdachte mede te delen. In de huidige bepaling staat daarnaast dat de opsporingsambtenaar de verdachte moet wijzen op zijn recht op tegenonderzoek. Dat is nu anders geformuleerd: de opsporingsambtenaar wijst de verdachte erop dat hij kan verzoeken om tegenonderzoek. De reden daarvoor is dat in de wet (met de eerste aanvullingswet) ten aanzien van technisch onderzoek – net als ten aanzien van

deskundigenonderzoek – de mogelijkheid van tegenonderzoek in algemene zin wordt geregeld (vgl. artikel 1.7.5, vierde lid, van de wet). Dat verzoek moet worden toegewezen voor zover dit redelijkerwijs van belang kan zijn voor de in het kader van de berechting door de rechter te nemen beslissingen. Dat zal doorgaans het geval zijn. Artikel 3.3.2 regelt tevens dat als de verdachte verzoekt om tegenonderzoek, van hem direct bloed wordt afgenomen ten behoeve van het verrichten van een bloedonderzoek als bedoeld in artikel 2.6.11, tweede lid, van de wet. De afname van bloed vindt direct plaats om de meetresultaten zo betrouwbaar mogelijk te laten zijn.

Ook ten aanzien van deze bepaling geldt dat de bijzondere verbaliseringsverplichting dat de opsporingsambtenaar het resultaat van het nader ademonderzoek vermeldt in het proces-verbaal (nu opgenomen in artikel 12, eerste lid, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers), niet is overgenomen. De verplichting om het resultaat van het nader onderzoek in een proces-verbaal op te nemen volgt immers al uit de algemene verbaliseringsplicht, bedoeld in artikel 2.1.10 van de wet (zie hierover nader de toelichting bij artikel 3.2.2).

TITEL 3.4

Bloedonderzoek

AFDELING 3.4.1 – WAARBORGEN TEN AANZIEN VAN DE BLOEDAFNAME

Artikel 3.4.1

Eerste lid

Dit artikellid bepaalt binnen welke termijn de bloedafname ten behoeve van de uitvoering van een onderzoek naar geweldbevorderende middelen (artikel 2.6.11, tweede lid, van de wet) dient plaats te vinden. Dat moet gebeuren uiterlijk binnen anderhalf uur nadat de verdachte is aangehouden, tenzij dat onderzoek alleen is gericht op het vaststellen van het gebruik van alcohol. In het laatste geval geldt de termijn van anderhalf uur niet, omdat bij aanwijzingen voor het gebruik van alcohol doorgaans eerst een voorlopig ademonderzoek volgt, dat bij een bevestiging van dat vermoeden wordt gevolgd door een nader onderzoek. Bloed wordt in dat geval pas van de verdachte afgenomen als hij na de uitvoering van een nader ademonderzoek tegenonderzoek wil laten verrichten. Van de termijn van anderhalf uur kan alleen vanwege bijzondere omstandigheden worden afgeweken. De termijn van anderhalf uur is voorgeschreven omdat de kans dat de werkzame stof van een verdovend middel niet of niet grotendeels is afgebroken, groter is als de tijd tussen het moment van gebruik van het middel en het moment van bloedafname korter is. Deze termijn is dezelfde als de termijn die in artikel 13, derde lid, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers is gesteld.

Tweede lid

In dit artikellid wordt aangegeven op welke wijze met het oog op de uitvoering van een bloedonderzoek naar geweldbevorderende middelen bloed van de verdachte dient te worden afgenomen. Overeenkomstig artikel 13, eerste lid, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers vindt de bloedafname in beginsel plaats door middel van een venapunctie. Er worden twee buisjes bloed afgenomen, tenzij het vanuit medisch oogpunt niet verantwoord is twee buisjes bloed van hem af te nemen. In dat geval wordt één buisje afgenomen.

Derde lid

Dit artikellid voorziet erin dat bij ministeriële regeling regels worden gesteld over de hoeveelheid bloed die ieder buisje dient te bevatten en de hulpmiddelen waarmee de

bloedafname geschiedt. Deze delegatiegrondslag is overgenomen uit artikel 13, eerste en tweede lid, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers. Over deze onderwerpen zijn op dit moment al regels opgenomen in de Regeling middelenonderzoek bij geweldplegers.

AFDELING 3.4.2 – FUNCTIONARIS DIE BLOED AFNEEMT

Artikel 3.4.2

Eerste lid

Artikel 2.6.11, derde lid, van de wet, bepaalt dat artsen en bij algemene maatregel van bestuur aangewezen medisch deskundigen bloed mogen afnemen ten behoeve van het verrichten van een onderzoek naar het gebruik van geweldbevorderende middelen. In dit lid worden verpleegkundigen en physician assistants aangewezen als die medisch deskundigen. Dit lid is gedeeltelijk nieuw. Artikel 55e, vierde lid, van het huidige Wetboek van Strafvordering voorziet er al in dat naast artsen, ook verpleegkundigen kunnen worden ingeschakeld voor de bloedafname. Nu zijn daaraan, ter uitwerking van artikel 2.6.11, derde lid, van de wet, physician assistants toegevoegd. Deze zorgverleners zijn op grond van artikel 36, eerste lid, in samenhang met artikel 1 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg bevoegd bloed af te nemen, voor zover die handeling wordt gerekend tot hun gebied van deskundigheid.

Tweede lid

Dit artikellid is nieuw en regelt dat de arts of de medisch deskundige geen lichaamsmateriaal van de verdachte afneemt indien hij bij zijn behandeling betrokken is of is geweest, tenzij de verdachte daarin schriftelijk toestemt. De reden hiervoor is dat het binnen de behandel-/vertrouwensrelatie van een zorgverlener met diens patiënt niet past om mee te werken aan een (mogelijke) strafzaak tegen die patiënt. Een vergelijkbare regel geldt op grond van de artikelen 2, negende lid, en 3, vierde lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken en artikel 4, vierde lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekten nu al voor het afnemen van lichaamsmateriaal voor DNA-onderzoek en een onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte. Zie nader ook de toelichting bij artikel 2.1.3, tweede lid.

De bepaling over de vergoeding van kosten voor de bloedafname (artikel 13, vierde lid, van het huidige besluit) keert in dit nieuwe artikel niet terug. Het gaat om organisatorische aspecten waarvan de regeling wordt overgelaten aan de betrokken organisaties.

Artikel 3.4.3

Eerste en tweede lid

De inhoud van dit artikellid komt vrijwel geheel overeen met artikel 14, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers en voorziet in waarborgen ten aanzien van de bloedafname. In het eerste lid wordt geregeld dat bij de bloedafname een opsporingsambtenaar aanwezig is die een proces-verbaal opmaakt dat hij in ieder geval voorziet van een sporenidentificatienummer, de personalia van de verdachte het proces-verbaalnummer van de zaak en, indien aanwezig, het parketnummer. Dat de opsporingsambtenaar het proces-verbaalnummer van de zaak en, indien aanwezig, het parketnummer vermeldt, staat nu niet in artikel 14, eerste lid, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers. Maar het ligt voor de hand dat dit gebeurt, zodat de uitslagen van het bloedonderzoek in het juiste procesdossier terecht komen.

In het tweede lid wordt bepaald dat de opsporingsambtenaar bij het proces-verbaal een eventueel door de arts of medisch deskundige afgelegde schriftelijke verklaring voegt over de door hem gedane waarnemingen ten aanzien van de verdachte. Dit lid volgt artikel 14, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers op.

Het gaat in het eerste lid om een bijzondere verbaliseringsverplichting. Eerder in deze toelichting kwam aan de orde dat er in het nieuwe wetboek voor is gekozen om bijzondere verbaliseringsverplichtingen niet meer terug te laten komen als deze geen toegevoegde waarde hebben naast de algemene verbaliseringsplicht van artikel 2.1.10 (Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 369). De hier opgenomen bijzondere verbaliseringsplicht is niet geschrapt, omdat deze toegevoegde waarde heeft ten opzichte van de algemene verbaliseringsplicht uit artikel 2.1.10 van de wet. Het is namelijk voor de bewijsbeoordeling in een strafzaak van essentieel belang dat goed is gedocumenteerd dat het afgenomen bloed afkomstig is van de verdachte en wat eventuele bijzonderheden rond de afname van het bloed zijn geweest. Dat geldt temeer omdat het bloed zal worden vervoerd naar (ten minste één) laboratorium voor verder onderzoek. Daarom blijft expliciet bepaald dat de opsporingsambtenaar de hiervoor genoemde gegevens in het proces-verbaal vermeldt en dat hij een eventuele verklaring van de arts of medisch deskundige over bijzonderheden rond de afname bijvoegt.

Derde lid

Dit lid is inhoudelijk gelijk aan artikel 14, eerste lid, onderdeel c, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers en houdt de verplichting in dat de opsporingsambtenaar elk buisje bloed voorziet van een sporenidentificatienummer. De sporenidentificatienummers komen overeen met de sporenidentificatienummers die in het proces-verbaal zijn vermeld.

Vierde lid

Op grond van het artikel 14, tweede lid, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers, heeft de verdachte recht op een tegenonderzoek, als het alcoholgehalte of het gehalte van de andere verdovende middelen in het bloed hoger is dan de gestelde grenswaarde. De zinsnede "tenzij de bloedafname in het kader van een tegenonderzoek plaatsvindt" komt te vervallen omdat het vanzelfsprekend is dat er dan geen mogelijkheid van (nieuw) tegenonderzoek meer bestaat. Zoals in de toelichting bij artikel 3.3.2 al aan de orde kwam, wordt in de wet ten aanzien van technisch onderzoek – net als ten aanzien van deskundigenonderzoek – in algemene zin geregeld dat de verdachte daar om kan verzoeken. Bij die formulering wordt in dit lid aangesloten. De opsporingsambtenaar dient de verdachte er dus op te wijzen dat hij kan verzoeken om tegenonderzoek.

AFDELING 3.4.3 – VERRICHTEN VAN BLOEDONDERZOEK

Artikel 3.4.4

Dit artikel is inhoudelijk vrijwel gelijk aan de artikelen 14, eerste lid, onderdeel d, en derde lid, en 15, eerste lid, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers, maar is iets anders opgezet. Het eerste en tweede lid schrijven voor hoe het afgenomen bloed wordt verpakt, alvorens het wordt verzonden naar het laboratorium waar het bloedonderzoek zal worden verricht. Artikel 14, derde lid, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers bepaalt dat bij ministeriële regeling regels worden gesteld over de omstandigheden waaronder de verpakking dient te worden bewaard en vervoerd. Dit komt terug in het nieuwe vierde lid. In het derde lid van het voorgestelde artikel wordt bepaald dat nadat de opdracht tot het verrichten van het bloedonderzoek is

gegeven – het gaat dan om de opdracht voor de onderzoeker die het onderzoek zal verrichten (vgl. artikel 15, eerste lid, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers) – het bloed zo spoedig mogelijk wordt bezorgd bij het laboratorium waar het onderzoek zal worden verricht. In het huidige artikel 14, eerste lid, onderdeel d, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers wordt een maximumtermijn van vier weken gehanteerd. Die termijn wordt losgelaten, om aan de praktijk meer ruimte te bieden zaken te prioriteren bij beperkte capaciteit voor onderzoek.

Het tweede tot en met vierde lid van artikel 15 van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers keren niet terug in dit besluit. De daarin opgenomen vereisten waaraan laboratoria die technisch onderzoek verrichten moeten voldoen, worden namelijk in algemene zin geregeld in artikel 3.1.2 van het Besluit deskundigenonderzoek, technisch onderzoek en ander specialistisch onderzoek in strafzaken. Inhoudelijk veranderen die vereisten overigens niet. Kort gezegd moet het gaan om een laboratorium dat door de Raad voor Accreditatie is geaccrediteerd aan de hand van de NEN-EN-ISO/IEC 17025 normen, of – als het gaat om een buitenlands laboratorium – aan de hand van de wereldwijd geldende ISO/IEC 17025 normen.

Artikel 3.4.5

Eerste lid

In dit artikellid is geregeld dat het laboratorium waaraan de onderzoeker is verbonden die het onderzoek aan het afgenomen bloed zal verrichten, na ontvangst van dat lichaamsmateriaal een aantal gegevens in een bestand vastlegt. Deze registratieplicht is niet nieuw (vgl. artikel 16 van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers). Het vastleggen van de genoemde gegevens is onder meer van belang om te voorkomen dat onduidelijkheid kan ontstaan over de verblijfplaats van het bloed en te kunnen waarborgen dat het bloed en de daarbij behorende gegevens beschikbaar zijn op het moment dat zij nodig zijn voor een tegenonderzoek. Nieuw is dat niet langer de naam van de opdrachtgever moet worden vermeld, maar diens contactgegevens. Deze meer neutrale formulering maakt het mogelijk om andere gegevens dan persoonsgegevens van de opdrachtgever in de stukken te vermelden, zolang maar duidelijk is hoe de opdrachtgever kan worden bereikt. Ook moet duidelijk zijn welke functie de opdrachtgever heeft.

Tweede lid

Het tweede lid is nieuw en komt overeen met artikel 6, derde lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken. Het regelt dat ingeval het bloedonderzoek in het laboratorium van het NFI wordt gedaan, de Minister van Justitie en Veiligheid de verwerkingsverantwoordelijke is voor het in het eerste lid bedoelde bestand.

Derde lid

Voor het derde lid – dat eveneens nieuw is – heeft artikel 6a, eerste lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken model gestaan. Het voorziet in een procedure voor de situatie waarin het bloed naar een laboratorium is gestuurd met het oog op het te verrichten onderzoek daaraan, maar het desbetreffende laboratorium geen ruimte heeft om het onderzoek binnen vier weken (vgl. artikel 3.4.6) te verrichten, bijvoorbeeld vanwege een onvoorzien tijd- of capaciteitsgebrek. Het zal om uitzonderingssituaties gaan. Doorgaans zal immers op het moment dat de opdracht wordt gegeven het onderzoek te verrichten, het laboratorium dat de opdracht ontvangt in staat zijn in schatten of het onderzoek ook binnen de gestelde termijn kan worden verricht. Niettemin kan het voorkomen dat het laboratorium bij nader inzien niet aan die termijn kan voldoen. Het ontvangende laboratorium dient in dat geval ervoor te zorgen dat het bloed zo spoedig mogelijk op de voorgeschreven wijze wordt bezorgd bij het laboratorium dat het onderzoek wel zal

verrichten. Het ontvangende laboratorium moet de opdrachtgever van het onderzoek hierover informeren. Op dat laatste laboratorium rust vervolgens ook de registratieplicht, bedoeld in het eerste lid. Zo blijft duidelijk waar het bloed van de verdachte zich bevindt.

Artikel 3.4.6

Dit artikel is inhoudelijk vrijwel gelijk aan artikel 17 van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers. Het eerste lid schrijft voor dat de onderzoeker het onderzoek zo spoedig mogelijk na ontvangst van het bloed moet verrichten en dat de onderzoeksmethode voldoet aan bij ministeriële regeling vastgestelde eisen. Artikel 17, eerste lid, van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers kent een maximumtermijn voor het verrichten van onderzoek van vier weken. Net als in artikel 3.4.4 wordt die termijn losgelaten en vervangen door "zo spoedig mogelijk", om aan de praktijk meer ruimte te bieden zaken te prioriteren bij beperkte capaciteit voor onderzoek.

Dit artikel regelt daarnaast dat de onderzoeker een verslag opstelt van de resultaten van het door hem verrichte bloedonderzoek. Het zal om technisch onderzoek gaan. Daarom is in het derde lid allereerst opgenomen dat het verslag voldoet aan de vereisten die aan een verslag van technisch onderzoek zijn gesteld in artikel 3.1.3 van het Besluit deskundigenonderzoek, technisch onderzoek en ander specialistisch onderzoek in strafzaken. Daarin is opgenomen dat in het verslag de resultaten van het onderzoek worden vermeld, evenals (a) welke methode is toegepast en welke bekwaamheid degene die het onderzoek heeft uitgevoerd heeft bij de toepassing van de methode; (b) dat het verslag naar waarheid, volledig en naar beste inzicht is opgesteld en (c) dat het een verslag van een technisch onderzoek betreft. Daarnaast moeten op grond van artikel 3.4.6, derde lid, de gegevens, bedoeld in artikel 3.4.3, eerste lid, worden vermeld. Nieuw is dat in het verslag ook het proces-verbaal of, indien aanwezig, het parketnummer van de zaak moet worden genoemd. Die informatie wordt ook in het proces-verbaal van de bloedafname opgenomen (artikel 3.4.3, eerste lid, onderdeel c) en in het bestand van het laboratorium (artikel 3.4.5, eerste lid). Dat is nu ook al voorgeschreven in het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken (zie de artikelen 6, eerste lid, onderdeel a, en 10, tweede lid).

Artikel 3.4.7

Dit artikel is vrijwel ongewijzigd overgenomen uit artikel 18 van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers. Het bepaalt dat de opsporingsambtenaar de verdachte binnen een week na ontvangst van het verslag van het bloedonderzoek in kennis stelt van de resultaten van dat onderzoek en van de mogelijkheid tot het verzoeken van tegenonderzoek. Dat doet hij schriftelijk (vgl. artikel 1.9.1 van de wet). Op die wijze komt de verdachte te weten of het alcohol- of drugsgehalte in zijn bloed hoger is dan de grenswaarde die in artikel 3.1.2 voor dat middel is vastgesteld. Nieuw is dat deze kennisgeving ook kan worden verstuurd door de ambtenaar, bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de Politiewet 2012. Dat zijn ambtenaren die zijn aangesteld voor de uitvoering van technische, administratieve en andere taken ten dienste van de politie. Deze aanpassing komt tegemoet aan een wens vanuit de praktijk en draagt bij aan een vlotte kennisgeving.

Zoals in de toelichting bij artikel 3.3.2 is uiteengezet, is in deze bepaling niet langer opgenomen dat de verdachte wordt gewezen op zijn recht op tegenonderzoek, maar dat hij wordt gewezen op de mogelijkheid om te verzoeken om tegenonderzoek. Daarnaast wordt voorgeschreven dat de kennisgeving de gegevens, bedoeld in artikel 3.4.3, eerste lid, onderdelen a en b, bevat. Die gegevens heeft de verdachte nodig als hij een verzoek

tot tegenonderzoek wil doen.

AFDELING 3.4.4 – TEGENONDERZOEK EN DE KOSTEN VOOR DAT ONDERZOEK

Artikel 3.4.8

Dit artikel bevat een regeling voor het verrichten van een tegenonderzoek en bestaat uit een samenvoeging van de artikelen 12, derde lid, aanhef, en onderdeel b, en 19 van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers.

Het eerste lid bepaalt dat de verdachte in zijn verzoek om tegenonderzoek zijn personalia vermeldt, evenals het sporenidentificatienummer of de sporenidentificatienummers van het buisje of de buisjes bloed die van de verdachte zijn afgenomen. Dat laatste is uiteraard alleen mogelijk als er al bloed van de verdachte is afgenomen. Als het eerste onderzoek een nader ademonderzoek is geweest (zie ook hierna), vermeldt de verdachte in zijn aanvraag alleen zijn personalia.

In het tweede lid is neergelegd dat bloed voor een tegenonderzoek pas van de verdachte wordt afgenomen of een tegenonderzoek pas wordt verricht nadat de verdachte daarvoor een bij ministeriële regeling vastgesteld bedrag heeft betaald aan het laboratorium waaraan de onderzoeker is verbonden die het tegenonderzoek verricht. De eerste situatie (bloed wordt pas afgenomen als de verdachte heeft betaald) doet zich voor als het eerste onderzoek een nader ademonderzoek is geweest (vgl. artikel 2.6.11, eerste lid, van de wet; een bloedonderzoek wordt niet altijd verricht als het vermoeden bestaat dat de verdachte onder invloed van alcohol is). De tweede situatie (het tegenonderzoek wordt pas verricht als de verdachte heeft betaald) is aan de orde als het eerste onderzoek een bloedonderzoek is geweest. Er zijn dan (in beginsel, vgl. artikel 3.4.1, tweede lid) twee buisjes bloed afgenomen, waarvan één is bestemd voor eventueel tegenonderzoek. Bloedafname voor tegenonderzoek is dan dus niet meer nodig als de verdachte tegenonderzoek wenst; voor het verrichten van dat tegenonderzoek is wel nodig dat de verdachte de kosten daarvoor betaalt. In beide gevallen ontvangt de verdachte het desbetreffende geldbedrag terug als het tegenonderzoek het resultaat van het eerdere onderzoek niet bevestigt (vgl. het zesde lid).

Voor het uitvoeren van het tegenonderzoek gelden dezelfde regels als de regels die aan het verrichten van het eerste onderzoek zijn gesteld. Dat komt in het zesde lid tot uitdrukking. Daarin is geregeld dat de artikelen 3.4.5 en 3.4.6 van overeenkomstige toepassing zijn op het tegenonderzoek.

TITEL 3.5

Bewaren en vernietigen van bloed

Artikel 3.5.1

Dit artikel is inhoudelijk gelijk aan artikel 20 van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers en bevat de bewaartermijnen van (resterend) bloed, het verslag en de persoonsgegevens van de verdachte. De bewaar- en vernietigingsplicht rust op het laboratorium dat het bloed heeft bewaard. Dat zal meestal het laboratorium zijn dat het oorspronkelijke bloedonderzoek heeft verricht. Maar als het eerste onderzoek een ademanalyse is geweest en met het oog op tegenonderzoek bloed is afgenomen (vgl. (de toelichting bij) artikel 3.4.8), kan dat ook het laboratorium zijn dat het tegenonderzoek zou verrichten (maar dat niet heeft gedaan, bijvoorbeeld omdat de

verdachte heeft nagelaten tijdig de kosten van dat onderzoek te betalen, vgl. Stb. 2022, 77).

Artikel 3.5.2

Dit artikel volgt artikel 21 van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers op. Het bevat een voorziening voor het geval een particulier laboratorium van plan is zijn werkzaamheden te beëindigen of beëindigt. In die situatie zorgt dat laboratorium ervoor dat het voor het onderzoek verkregen bloed, de onderzoeksverslagen die bij dat laboratorium worden bewaard, en de bij die verslagen behorende relevante onderzoeks- en persoonsgegevens, voor de beëindiging van die werkzaamheden worden overgedragen aan het NFI, tenzij het laboratorium fuseert met een ander laboratorium. In het laatste geval worden het lichaamsmateriaal, de verslagen en bijbehorende persoonsgegevens in dat andere laboratorium bewaard. Door deze voorziening wordt voorkomen dat die zaken verloren raken als gevolg waarvan bijvoorbeeld op verzoek van de rechter geen aanvullend onderzoek kan worden gedaan of een deskundige die voorheen bij dat laboratorium werkte, niet meer over de resultaten en de achtergrondinformatie van een door hem uitgevoerd onderzoek kan beschikken indien de rechter hem ter terechtzitting wil horen. Het is van belang dat het particuliere laboratorium zich aan deze verplichting houdt, omdat de genoemde gegevens voor toekomstig aanvullend of tegenonderzoek van belang kunnen zijn.

HOOFDSTUK 4

Onderzoek aan vinger- of handpalmafdrukken als bedoeld in de artikelen 2.6.9 en 2.6.13 van de wet

TITEL 4.1

Waarborgen ten aanzien van de afname van vinger- of handpalmafdrukken

Artikel 4.1.1

Dit artikel is nieuw en regelt dat degene die is gevraagd toe te stemmen in het nemen van vinger- of handpalmafdrukken, zich bij het nemen van zijn beslissing daarover door een raadsman of advocaat kan laten bijstaan. De opsporingsambtenaar moet de betrokkene op deze mogelijkheid wijzen. De mogelijkheid van rechtsbijstand voorafgaand aan het geven van toestemming was al bij de uitvoeringsregels over DNA-onderzoek opgenomen (vgl. artikel 2, eerste lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken), om de betrokkene de gelegenheid te bieden de consequenties van het verlenen van zijn toestemming door te nemen, zodat hij een weloverwogen beslissing kan nemen. Dat is van belang, omdat het met het lichaamsmateriaal opgestelde DNA-profiel in sommige gevallen in de DNA-databank kan worden opgeslagen, bijvoorbeeld als de betrokkene (naar aanleiding van het DNA-onderzoek) verdachte wordt (zie artikel 7.2.2 en de toelichting bij dit artikel). Een vergelijkbare redenering geldt als het gaat om het nemen van vinger- of handpalmafdrukken. Ook deze kunnen in een databank terecht komen bij het ontstaan van een verdenking, en daarom moet degene die vrijwillig afdrukken afstaat, deze beslissing goed geïnformeerd en weloverwogen kunnen nemen. Het zal met name gaan om het nemen van afdrukken voor opsporingsdoeleinden (artikel 2.6.13 van de wet). Vingerafdrukken kunnen ook worden genomen voor identificatiedoeleinden (artikel 2.6.9 van de wet), maar dat zal veelal gebeuren door uitoefening van de bevoegdheid.

TITEL 4.2

Onderzoek aan vinger- of handpalmafdrukken

Artikel 4.2.1

Dit artikel volgt artikel 8a, eerste en tweede lid, van het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden en artikel 4a, eerste en tweede lid, van het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek op en is iets veralgemeeniseerd. Waar de oude bepalingen alleen een accreditatieverplichting voorschrijven voor zover laboratoriumonderzoek op het gebied van vinger- of handpalmafdrukken wordt verricht in het kader van de uitwisseling van informatie met lidstaten van de Europese Unie, wordt die accreditatieverplichting nu in algemene zin voorgeschreven, net zoals dat het geval is bij bijvoorbeeld DNA-onderzoek. Gesproken wordt over laboratoriumonderzoek op het terrein van vinger- of handpalmafdrukken (ook wel: referentieafdrukken) en vinger- of handpalmsporen: van een object veiliggestelde sporen van vinger- of handpalmafdrukken. Dat blijkt ook uit het derde lid van artikel 4.2.1, dat een omschrijving bevat van wat laboratoriumonderzoek op het terrein van vinger- of handpalmafdrukken is. Het gaat om onderzoek 'in een laboratorium'. Daaronder valt de vergelijking van veiliggestelde sporen met vinger- of handpalmafdrukken die zijn genomen op grond van de wettelijke bepalingen (artikelen 2.6.9 en 2.6.13 van de wet). Het gaat hier niet om de geautomatiseerde vergelijking die plaatsvindt om een verdachte te identificeren op grond van artikel 2.6.9 van de wet. Ook gaat het niet om het nemen van vingerafdrukken van een verdachte op het politiebureau, of om maatregelen die worden genomen buiten een laboratorium, zoals het veiligstellen van dactyloscopische sporen op de plaats delict of buiten laboratoria verrichte forensische analyses. Deze vallen, net zoals nu het geval is, niet onder de reikwijdte van de accreditatieverplichting.

Het derde lid van artikel 8a van het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden en artikel 4a van het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek keert niet terug. Het spreekt namelijk vanzelf dat als de accreditatie van een laboratorium is ingetrokken, is geschorst of niet is verlengd, dat laboratorium niet langer onderzoek naar vinger- of handpalmafdrukken mag verrichten. Dat mag het dus ook niet doen in het kader van de uitwisseling van informatie over vinger- of handpalmafdrukken met lidstaten van de Europese Unie.

Artikel 4.2.2

Dit artikel is nieuw en regelt dat laboratoriumonderzoek op het terrein van vinger- of handpalmafdrukken en veiliggestelde vinger- of handpalmsporen en het daaruit voortvloeiende verslag aan een aantal basiseisen dienen te voldoen, net zoals dat voor een bloedonderzoek in het kader van een middelenonderzoek bij geweldplegers en DNA-onderzoek geldt. Zo moet het laboratorium waar het onderzoek wordt verricht, een aantal gegevens in een bestand vastleggen (eerste lid). Op die manier wordt gewaarborgd dat goed wordt bijgehouden over welke (gevoelige) persoonsgegevens een laboratorium komt te beschikken. In overleg met de opdrachtgever wordt een termijn gesteld waarbinnen het onderzoek moet worden verricht (derde lid), en er worden enkele aanvullende eisen gesteld aan het verslag dat de deskundige of onderzoeker opmaakt (vierde lid). Voor deskundigen gelden op grond van artikel 1.7.4, tweede lid, van de wet al bepaalde eisen waaraan het verslag moet voldoen, waaraan het vierde lid enkele vereisten toevoegt. Als het gaat om specialistisch onderzoek door een opsporingsambtenaar moet het verslag tevens voldoen aan de vereisten van artikel 3.2.1 van het Besluit deskundigenonderzoek, technisch onderzoek en ander

specialistisch onderzoek in strafzaken. In deze bepalingen staan regels over het verslagleggen van de gebruikte onderzoeksmethoden en de resultaten van het onderzoek, zodat die hier niet worden herhaald.

TITEL 4.3

Tegenonderzoek en de kosten voor dat onderzoek

Artikel 4.3.1

Ook dit artikel is nieuw en regelt het tegenonderzoek. Op het tegenonderzoek zijn de artikelen 4.2.1 en 4.2.2 van overeenkomstige toepassing (derde lid).

TITEL 4.4

Databanken met vinger- of handpalmafdrukken

Artikelen 4.4.1 en 4.4.2

Deze artikelen komen inhoudelijk overeen met artikel 9 van het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden en artikel 4b van het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek en hebben betrekking op de verwerking van de vinger- of handpalmafdrukken in een databank, de verwerkingsverantwoordelijke voor en de beheerder van die databank en de mogelijkheid om vinger- of handpalmafdrukken onderling met elkaar te vergelijken. Opmerking verdient dat in de huidige besluiten wordt gesproken over "onbekende verdachten"; daarmee wordt bedoeld op (van voorwerpen) veiliggestelde sporen van (vermoedelijke) verdachten. De term "onbekende verdachte" wordt in dit nieuwe besluit niet meer gebruikt. Er zal in de gevallen waarin het gaat om sporen van een onbekende verdachte, worden gesproken over "veiliggestelde sporen van de verdachte" (zie artikel 4.4.1, tweede lid, onderdeel f, en artikel 4.4.2, eerste lid, onderdeel f).

Daarnaast wordt erop gewezen dat de wettelijke regeling over het nemen van vingerafdrukken ter identificatie (artikel 2.6.9 van de wet) en het nemen van vinger- en handpalmafdrukken voor opsporingsdoeleinden (artikel 2.6.13 van de wet) in de tweede aanvullingswet wordt gewijzigd. Als gevolg van deze wijzigingen zullen ook in de uitvoeringsregels uit deze titel nog aanpassingen plaatsvinden. Die zullen te zijner tijd apart in procedure worden gebracht.

TITEL 4.5

Bewaren en vernietigen van vinger- of handpalmafdrukken

Artikel 4.5.1

Dit artikel volgt artikel 9a, eerste lid, van het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden en artikel 4c van het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek op. Daarin is geregeld dat de verwerkte vinger- of handpalmafdrukken van een verdachte moeten worden vernietigd zodra zich een omstandigheid voordoet op grond waarvan hij niet langer als verdachte van een strafbaar feit kan worden aangemerkt. In artikel 1.1.1, derde lid, is een niet-limitatieve opsomming van die omstandigheden gegeven.

Enkele aspecten zijn nieuw aan dit artikel. Allereerst wordt in het tweede lid geregeld – anders dan nu het geval is, (vgl. artikel 4c, eerste lid, van het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek) – dat handpalmafdrukken moeten worden

vernietigd zodra de verdachte niet langer kan worden aangemerkt als verdachte *ter zake van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld*. Immers; handpalmafdrukken kunnen alleen bij een verdenking van een dergelijk misdrijf worden genomen. Als die verdenking komt te vervallen, bestaat er geen grond meer voor het bewaren van de handpalmafdrukken, ook niet als er nog een verdenking blijft bestaan van een lichter strafbaar feit. Dit is hetzelfde geregeld (conform het huidige recht) voor DNA-profielen in artikel 7.8.2: DNA-profielen moeten worden vernietigd zodra geen verdenking meer bestaat van een misdrijf waarop vier jaar gevangenisstraf of meer is gesteld.

In de tweede plaats wordt in het derde lid zowel voor vinger- als voor handpalmafdrukken geregeld dat als de minderjarige verdachte met goed gevolg een HALT-traject heeft doorlopen (artikel 77e van het Wetboek van Strafrecht), zijn vinger- of handpalmafdrukken worden vernietigd. Voor handpalmafdrukken was dit nog niet geregeld, voor vingerafdrukken wel (zie artikel 5, tweede lid, in verbinding met artikel 9a, eerste lid, van het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden).

Ten derde is ook het vijfde lid nieuw. Het regelt dat de vinger- of handpalmafdrukken van niet-verdachte derden – die met toestemming zijn genomen – zo spoedig mogelijk na het onderzoek worden vernietigd, tenzij de derde toestemming heeft gegeven de afdrukken te bewaren totdat de strafzaak is geëindigd. De regeling is vormgegeven naar analogie van die bij DNA-onderzoek (vgl. artikel 7.8.1, eerste lid).

Artikel 4.5.2 tot en met 4.5.4

Deze artikelen zijn inhoudelijk vrijwel gelijklopend aan artikel 9a, tweede tot en met vijfde lid, van het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden en de artikelen 4d tot en met 4f van het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek en bevatten de bewaartermijnen van de vinger- of handpalmafdrukken van verdachten en veroordeelden (artikel 4.5.2), gewezen verdachten (artikel 4.5.3) en overleden slachtoffers en vermiste personen (artikel 4.5.4). In artikel 4.5.2 zijn enkele wijzigingen doorgevoerd.

Allereerst wordt in artikel 4.5.2, eerste lid, ten aanzien van handpalmafdrukken gespecificeerd dat het moet gaan om verdachten of veroordeelden van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld. Zoals in de toelichting bij artikel 4.5.1 al werd benoemd, kunnen handpalmafdrukken immers alleen worden genomen en bewaard bij een verdenking van een dergelijk misdrijf.

In het tweede lid keert de zin "De eerste twee zinnen zijn niet van toepassing in het geval op dat andere misdrijf naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van minder dan zes jaar is gesteld, terwijl op het eerdere misdrijf naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van zes jaar of meer was gesteld en van de termijn van dertig jaar nog niet meer dan tien jaar is verstreken" niet terug. De strekking van deze zin was – kort gezegd – te voorkomen dat als gevolg van een nieuwe veroordeling een kortere bewaartermijn zou komen te gelden dan al gold naar aanleiding van de eerste veroordeling, als gevolg waarvan de afdrukken eerder zouden moeten worden vernietigd. Het is evident dat een nieuwe veroordeling er nooit toe kan leiden dat de reeds geldende bewaartermijn, die is gekoppeld aan een eerdere veroordeling, wordt ingekort. Een nieuwe veroordeling kan er alleen toe leiden dat die bewaartermijn wordt verlengd. De voornoemde zin is daarom geschrapt en vervangen door de bijzin "tenzij dat leidt tot een verkorting van de bewaartermijn".

Nieuw is ten slotte het zesde lid van artikel 4.5.2. Daarin worden de bewaartermijnen gehalveerd als het gaat om minderjarige verdachten en veroordeelden. Hetzelfde is gebeurd bij de bewaartermijnen voor DNA-profielen. In de toelichting bij artikel 7.8.3 wordt de achtergrond van deze wijziging uitgebreider toegelicht.

Artikel 4.5.5

In dit artikel, dat inhoudelijk grotendeels overeenkomt met artikel 9a, zesde tot en met achtste lid, van het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden en de artikelen 4g en 4h van het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek, is bepaald welke gegevens na het verstrijken van de bewaartermijn van de vinger- of handpalmafdrukken van een verdachte, veroordeelde, gewezen verdachte of overleden slachtoffer met de vinger- of handpalmafdrukken moeten worden vernietigd en welke informatieverplichtingen in dat kader gelden. Toegevoegd is dat de Justitiële Informatiedienst en het openbaar ministerie ook het NFI informeren. Ook het NFI verricht namelijk onderzoek aan vinger- en handpalmafdrukken en vinger- en handpalmsporen, en moet dus op de hoogte worden gesteld van de plicht tot vernietiging daarvan (derde en vierde lid). In het vijfde lid is geregeld dat de Justitiële Informatiedienst aantekening houdt van iedere vernietiging. Dat was in het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden wel al geregeld (artikel 7b, eerste lid), maar in het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek niet.

HOOFDSTUK 5

Onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.14 van de wet

TITEL 5.1

Aanwijzing van de af te nemen typen lichaamsmateriaal

Artikel 5.1.1

Eerste lid

In dit artikel zijn de typen lichaamsmateriaal aangewezen die mogen worden afgenomen op grond van artikel 2.6.14 van de wet. Met de eerste aanvullingswet is in artikel 2.6.14 van de wet de normering van de soort onderzoeken die kunnen worden verricht aan de hand van afgenomen lichaamsmateriaal losgelaten. Alleen de afname van het lichaamsmateriaal wordt nog genormeerd. Dat betekent dat in potentie zeer verschillende onderzoeken kunnen worden gebaseerd op deze bepaling, aan de hand van zeer uiteenlopende lichaamsmaterialen. Om die reden bevat het eerste lid van dit artikel een ruime selectie aan lichaamsmaterialen waaraan onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.14 van de wet kan worden verricht.

Tweede lid

Dit lid biedt de mogelijkheid om ander lichaamsmateriaal af te nemen, dan opgenomen in de lijst van het voorgaande lid, als de verdachte daarvoor toestemming geeft, conform de regeling van artikel 2.6.3 van de wet. De inbreuk op de lichamelijke integriteit die wordt gemaakt met het afnemen van dit afwijkende lichaamsmateriaal mag niet groter zijn dan de inbreuk die zou worden gemaakt met het lichaamsmateriaal dat is aangewezen in het eerste lid. Hiermee is een concretisering gegeven van het beginsel van subsidiariteit, bedoeld in artikel 2.1.3, onderdeel a, van de wet.

TITEL 5.2

Waarborgen ten aanzien van de afname van het lichaamsmateriaal

In deze titel zijn de algemene waarborgen opgenomen die gelden wanneer lichaamsmateriaal wordt afgenomen op grond van artikel 2.6.14 van de wet. Het is namelijk vrijwel ondoenlijk om voor elke type lichaamsmateriaal, genoemd in artikel 5.1.1, eerste lid, te omschrijven op welke wijze dat moet worden afgenomen. Bovendien levert dat geen toekomstbestendige regeling op, omdat inzichten over de juiste wijze van afname snel veranderen. Daarom wordt gekozen voor enkele algemene waarborgen die in acht moeten worden genomen bij de afname van lichaamsmateriaal. Deze waarborgen gelden voor de afname van alle soorten lichaamsmateriaal, genoemd in artikel 5.1.1, eerste lid, en ook voor de afname van andere lichaamsmaterialen met toestemming (artikel 5.1.1, tweede lid). Daarnaast wordt in artikel 5.3.1 geregeld wie bevoegd is tot het afnemen van het lichaamsmateriaal.

Deze methode, waarin algemene waarborgen worden geformuleerd die in acht moeten worden genomen bij de afname van lichaamsmateriaal, maar niet per soort lichaamsmateriaal concreet wordt genormeerd *hoe* het wordt afgenomen, wordt ook toegepast bij de regeling voor DNA-onderzoek.

Artikel 5.2.1

Eerste lid

In dit lid zijn de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit, die gelden bij de uitoefening van alle opsporingsbevoegdheden (artikel 2.1.3 van de wet) geconcretiseerd in regels die in acht moeten worden genomen als lichaamsmateriaal wordt afgenomen op grond van artikel 2.6.14 van de wet. Het uitgangspunt van dit lid is dat steeds de afnamemethode wordt gehanteerd die het minst ingrijpend en het minst risicovol is voor de verdachte. Van deze regel kan in drie gevallen worden afgeweken. Allereerst wanneer dit wegens bijzondere geneeskundige redenen noodzakelijk is. Ook wanneer in het belang van het onderzoek het noodzakelijk is om een andere methode te hanteren, kan een meer ingrijpende / risicovolle methode worden gebruikt. Een voorbeeld hiervan is het doen van een venapunctie wanneer een buisje bloed nodig is en een vingerprik om bloed af te nemen dus niet volstaat. In de derde plaats kan worden afgeweken van de vooropgestelde regel, wanneer de verdachte toestemming geeft voor het gebruik van een andere methode dan de minst ingrijpende of risicovolle. De regeling over toestemming van artikel 2.6.3 van de wet is hierbij van toepassing. De verdachte zal conform die regeling op het doel van het onderzoek en de gevolgen van het geven van toestemming daartoe gewezen moeten worden. Deze toestemming wordt afzonderlijk vastgelegd.

Tweede lid

In dit lid wordt voorgeschreven dat bij de afname van lichaamsmateriaal maatregelen worden getroffen die de integriteit en betrouwbaarheid van de afname en van het verkregen lichaamsmateriaal waarborgen. Deze maatregelen kunnen per af te nemen lichaamsmateriaal verschillen. Aan de praktijk wordt overgelaten om aan deze regel aan de hand van veldnormen ('FO-normen') handen en voeten te geven. De inzichten over de meest geschikte methoden zullen elkaar immers snel opvolgen en kunnen daarom moeilijk in toekomstbestendige regelgeving worden neergelegd. Die zou al snel gaan achterlopen op de meest recente inzichten.

In dit lid is verder geregeld dat er zo veel mogelijk voor wordt gezorgd dat een aanvullend of tegenonderzoek kan worden gedaan met het afgenomen lichaamsmateriaal. Voor

tegenonderzoek geldt het vereiste dat het gelijkwaardig is aan het eerste onderzoek (vgl. artikel 2.4.3, derde lid, van de wet). Dat betekent dat het kwaliteitsniveau van het onderzoek vergelijkbaar is met of hoger is dan het kwaliteitsniveau van het eerste onderzoek. Met dat vereiste voor ogen, moet onder meer worden beoordeeld hoeveel lichaamsmateriaal moet worden afgenomen om gelijkwaardig tegenonderzoek te waarborgen. Voorstelbaar is dat als het gaat om onderzoek naar in het lichaamsmateriaal aanwezige niet-lichaamseigen (vluchtige) stoffen, er direct voldoende lichaamsmateriaal moet worden afgenomen voor eventueel tegenonderzoek, terwijl als het gaat om het onderzoeken van bepaalde eigenschappen van dat lichaamsmateriaal, ook op een later moment opnieuw lichaamsmateriaal kan worden afgenomen als om tegenonderzoek wordt verzocht.

Derde lid

In artikel 5.1.1 worden lichaamsmaterialen genoemd, waarvan enkelen alleen kunnen worden afgenomen als de verdachte actief de productie daartoe in gang zet. Concreet gaat het om feces, moedermelk, sperma, sputum en urine. 'Actief produceren' komt neer op het verrichten van een bewuste, fysieke inspanning door de verdachte, die leidt tot het produceren van lichaamsmateriaal, dat niet zou kunnen worden afgenomen zonder deze bewuste, fysieke inspanning. Het onder dwang afnemen van deze lichaamsmaterialen – voor zover dat al mogelijk is – levert een te ingrijpende inbreuk op de lichamelijke integriteit op. In dit artikellid is daarom geregeld dat deze lichaamsmaterialen alleen worden afgenomen met de medewerking van de verdachte.

In de tweede zin van dit lid is een regeling opgenomen die geldt als het gaat om bewusteloze verdachten. Regels over het verrichten van lichaamsonderzoek bij bewusteloze personen zijn opgenomen in artikel 2.6.4a van de wet. Daaruit volgt dat de bevoegdheid van artikel 2.6.14 van de wet ook ten aanzien van een bewusteloze verdachte kan worden uitgeoefend, mits het belang van het onderzoek dit dringend vereist (artikel 2.6.4a, eerste lid, van de wet). In dit artikellid wordt verduidelijkt hoe moet worden omgegaan met het uitoefenen van de bevoegdheid uit artikel 2.6.14 ten aanzien van bewusteloze verdachten als het gaat om lichaamsmateriaal dat alleen kan worden afgenomen met medewerking van de verdachte. Immers: een bewusteloze verdachte kan niet actief medewerken aan de afname van dit lichaamsmateriaal. Geëxpliciteerd wordt dat lichaamsmateriaal in het geval van een bewusteloze verdachte mag worden afgenomen zonder medewerking. Het zal dan vooral gaan om het afnemen van sputum, voor zover dat uiteraard mogelijk en medisch verantwoord is (vgl. het eerste lid). Het afnemen van feces, moedermelk, sperma en urine is niet toegestaan. Het afnemen van deze lichaamsmaterialen zonder medewerking van de verdachte, vormt, zoals hiervoor al aan de orde kwam, een dermate ingrijpende inbreuk op de lichamelijke integriteit van de verdachte dat dit wordt uitgesloten. Deze regeling geldt overigens ook als het gaat om een bewusteloos slachtoffer. Met betrekking tot bewusteloze slachtoffers gelden extra vereisten voor de uitoefening van bevoegdheden met betrekking tot het lichaam, waaronder het vereiste dat de rechter-commissaris een machtiging heeft verleend voor het geven van een bevel (artikel 2.6.4a, tweede lid, van de wet). Als aan die vereisten is voldaan, en de bevoegdheid, bedoeld in artikel 2.6.14, van de wet, ten aanzien van een bewusteloos slachtoffer wordt uitgeoefend, is het bepaalde in dit artikel van toepassing.

Opmerking verdient dat wanneer het in dit lid uitgezonderde lichaamsmateriaal zonder uitoefening van de bevoegdheid van artikel 2.6.14 van de wet en zonder actieve productie van de bewusteloze verdachte het lichaam verlaat en beschikbaar wordt voor de opsporing, bijvoorbeeld doordat urine om medische redenen wordt opgevangen in een katheter, dat lichaamsmateriaal in beslag kan worden genomen op grond van de

bestaande beslagbepalingen. Dat geldt in algemene zin waar het gaat om het om medische redenen verwijderen of afnemen van bepaald lichaamsmateriaal. Dat lichaamsmateriaal kan, eventueel na daaraan verricht medisch onderzoek, in beslag worden genomen om aan forensisch onderzoek te onderwerpen.

TITEL 5.3

Functionaris die lichaamsmateriaal afneemt

Artikel 5.3.1

Eerste lid

Het eerste lid van dit artikel maakt mogelijk dat een opsporingsambtenaar bij de verdachte, ter uitwerking van de laatste zin van artikel 2.6.14, derde lid, van de wet, ten behoeve van de uitvoering van een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.14, eerste lid, van de wet verschillende soorten lichaamsmateriaal kan afnemen. Het afnemen van de in dit lid genoemde lichaamsmaterialen vergt immers geen medische handeling en kan daarom door een opsporingsambtenaar worden gedaan, mits die ambtenaar weet op welke wijze het lichaamsmateriaal moet worden afgenomen en bewaard, zodat het bruikbaar is voor de uitvoering van het desbetreffende onderzoek.

De term 'afnemen' is generiek gekozen en het meest passend bij lichaamsmaterialen die in vaste of vloeibare vorm beschikbaar zijn. Bij 'adem' ligt dit iets anders, omdat het daar naar verwachting zal gaan om het uitademen van lucht in een apparaat waarmee die lucht nader kan worden geanalyseerd. De term 'afnemen' moet daarom ruim worden opgevat.

In de gevallen waarin lichaamsmateriaal wordt afgenomen dat is vermeld in artikel 5.1.1, eerste lid, maar niet in 5.3.1, eerste lid, is alleen een arts of medisch deskundige daartoe bevoegd. Bij deze afname is wel ook een opsporingsambtenaar aanwezig die proces-verbaal opmaakt van de afname (vgl. artikel 5.3.1, tweede lid).

Tweede lid

Dit lid schrijft voor dat de opsporingsambtenaar proces-verbaal opmaakt van de afname van het lichaamsmateriaal. Hij vermeldt daarin de gegevens die zijn opgesomd in dit artikellid. Het gaat om een bijzondere verbaliseringsplicht die toegevoegde waarde heeft ten opzichte van de algemene verbaliseringsplicht uit artikel 2.1.10 van de wet. Het is namelijk voor de bewijsbeoordeling in een strafzaak van essentieel belang dat goed is gedocumenteerd dat het afgenomen lichaamsmateriaal afkomstig is van de verdachte. Anders dan bij DNA-onderzoek is niet voorgeschreven dat de opsporingsambtenaar die het proces-verbaal opmaakt, een andere ambtenaar is dan de ambtenaar die het lichaamsmateriaal afneemt (als het een opsporingsambtenaar is die het lichaamsmateriaal afneemt). Bij DNA-onderzoek is dat voorgeschreven omdat het DNA-profiel dat met het lichaamsmateriaal wordt opgesteld, in de DNA-databank voor strafzaken wordt bewaard en daarmee dus ook beschikbaar komt voor het opsporen, vervolgen en berechten van andere strafzaken dan de zaak waarvoor het DNA-profiel wordt opgesteld. Daarom gelden extra waarborgen om ervoor te zorgen dat de afname van het lichaamsmateriaal zo zorgvuldig mogelijk gebeurt. Bij de afname van lichaamsmateriaal ten behoeve van onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.14, eerste lid, van de wet, is daarvan geen sprake. Het lichaamsmateriaal wordt alleen gebruikt voor het verrichten van onderzoek dat relevant is in de voorliggende zaak. Daarom wordt de aanwezigheid van een tweede opsporingsambtenaar niet voorgeschreven.

Opmerking verdient ten slotte dat in dit artikel generieke regels zijn getroffen voor alle soorten lichaamsmateriaal, maar dat deze niet overal even toepasselijk zijn. Ten aanzien

van adem (uitgeademde lucht) geldt dat het niet de verwachting is dat daaraan een sporenidentificatienummer wordt gekoppeld. Niettemin is het van belang dat de afname van adem wordt geverbaliseerd, in welk verband de gegevens van de verdachte, het proces-verbaalnummer van de zaak en, indien aanwezig, het parketnummer worden vermeld. Dat is informatie die logischerwijs ook al zal moeten worden gerelateerd op grond van de algemene verbaliseringsplicht (artikel 2.1.10 van de wet). Ten aanzien van adem heeft de bijzondere verbaliseringsplicht van dit lid dus beperkte toegevoegde waarde.

Artikel 5.3.2

Eerste lid

In dit artikellid zijn ter uitwerking van artikel 2.6.14, derde lid, eerste zin, van de wet verpleegkundigen en physician assistenten aangewezen als medisch deskundigen die lichaamsmateriaal kunnen afnemen ten behoeve van de uitvoering van een onderzoek als bedoeld in artikel 6.2.14, eerste lid, van de wet. Dit artikellid komt inhoudelijk overeen met de artikelen 2.1.3, eerste lid, 3.4.2, eerste lid, 7.3.1, eerste lid en 8.3.1, eerste lid.

Tweede lid

Dit artikellid regelt in de eerste plaats dat de arts of de medisch deskundige geen lichaamsmateriaal van een verdachte afneemt als hij bij de behandeling van die persoon betrokken is of is geweest, tenzij de verdachte daarin schriftelijk toestemt. Voor die regel hebben de artikelen 2, negende lid, en 3, vierde lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken (in dit besluit: artikel 7.3.1, tweede lid) en artikel 4, vierde lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte (in dit besluit: artikel 8.3.1, tweede lid) model gestaan. Reden voor de introductie daarvan is dat het binnen de behandel-/vertrouwensrelatie van een zorgverlener met diens patiënt niet past om mee te werken aan een (mogelijke) strafzaak tegen die patiënt.

TITEL 5.4

Verrichten van onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.14 van de wet

Artikel 5.4.1

Met de inhoud van dit artikel is aangesloten bij de regeling voor het verrichten van onderzoek naar het gebruik van geweldbevorderende middelen (artikel 3.4.4) en onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte (artikel 8.5.1). Ook voor de uitvoering van een onderzoek dat onder de reikwijdte van artikel 2.6.14, eerste lid, van de wet valt, is het van belang dat het afgenomen lichaamsmateriaal op een fraudebestendige wijze wordt verpakt en zo snel mogelijk bij het laboratorium wordt bezorgd dat het onderzoek zal verrichten. Het gaat hier om algemene vereisten, die afhankelijk van het soort lichaamsmateriaal anders zullen worden ingevuld. Met name met betrekking tot adem als aangewezen lichaamsmateriaal geldt dat van het 'op een fraudebestendige wijze verpakken' geen sprake zal zijn. Evenmin zal aan de uitgeademde lucht een sporenidentificatienummer worden gekoppeld. Hier zal op andere wijze ervoor moeten worden gezorgd dat het onderzoek aan de uitgeademde lucht betrouwbare resultaten oplevert.

Artikel 5.4.2

Eerste lid

In dit artikellid is geregeld dat het laboratorium waaraan de deskundige of onderzoeker die het onderzoek aan het afgenomen lichaamsmateriaal zal verrichten werkzaam is, na

ontvangst van dat lichaamsmateriaal een aantal gegevens in een bestand vastlegt. Gesproken wordt van "deskundige of onderzoeker", omdat het onderzoek zowel technisch onderzoek als deskundigenonderzoek kan behelzen. Deze registratieplicht is in overeenstemming de bestaande regeling van artikel 16 van het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers (artikel 3.4.5 in dit besluit). Het is van belang dat elk laboratorium deze gegevens bijhoudt, opdat deze op een later moment zo nodig kunnen worden geraadpleegd en er bij dat laboratorium een overzicht bestaat van wie lichaamsmateriaal is onderzocht.

Ook hier geldt weer dat het gaat om algemene vereisten, die afhankelijk van het soort lichaamsmateriaal anders zullen worden ingevuld. Met betrekking tot het lichaamsmateriaal 'adem' zal wellicht geen sprake zijn van het verzenden naar het laboratorium van de adem zelf, maar van de resultaten die zijn verkregen met het apparaat waarin de adem is uitgeblazen.

Tweede lid

Dit lid is gebaseerd op artikel 6, derde lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken. Het regelt dat ingeval het onderzoek in het laboratorium van het NFI wordt gedaan, de Minister van Justitie en Veiligheid de verwerkingsverantwoordelijke is voor het in het eerste lid bedoelde bestand. De regeling komt ook overeen met artikel 3.4.5, tweede lid van dit besluit.

Derde lid

In dit artikellid is hetzelfde geregeld als in artikel 3.4.5, derde lid (voor bloedonderzoek naar geweldbevorderende middelen), artikel 7.5.3, tweede lid (voor DNA-onderzoek) en artikel 8.5.2, tweede lid (voor onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte). Het voorziet in de procedure waarbij het onderzoek in een ander laboratorium zal worden verricht dan het laboratorium dat het lichaamsmateriaal heeft ontvangen. Het ontvangende laboratorium dient in dat geval ervoor te zorgen dat het lichaamsmateriaal zo spoedig mogelijk op de voorgeschreven wijze bij het laboratorium dat het onderzoek zal verrichten, wordt bezorgd en de opdrachtgever van het onderzoek hierover te informeren. Op dat laatste laboratorium rust vervolgens ook de in het eerste lid neergelegde registratieplicht.

Artikel 5.4.3

Eerste lid

Naar het voorbeeld van artikel 9, eerste lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte (artikel 8.5.3, eerste lid, in dit besluit) is in dit artikellid de regeling overgenomen dat de opdrachtgever van het onderzoek de termijn stelt waarbinnen de deskundige of onderzoeker het onderzoek verricht, na overleg met het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker werkzaam is.

Tweede lid

Dit artikellid komt overeen met de artikelen 4.2.1, eerste lid (voor onderzoek aan vinger- en handpalmafdrukken), 7.5.4, eerste lid (voor DNA-onderzoek) en 8.5.3, vijfde lid (voor onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte) en regelt aan welke eisen een laboratorium moet voldoen.

Derde lid

Dit lid is gelijkloidend aan de artikelen 4.2.1, tweede lid, 7.5.4, tweede lid, en 8.5.3, zesde lid, welke bepalingen afkomstig zijn uit de voorgangers van de desbetreffende besluiten. Het zorgt er kort gezegd voor dat als een bestuursorgaan de beslistermijn

voor de aanvraag om (in dit geval) accreditatie overschrijdt, de accreditatie niet van rechtswege wordt verleend. De Dienstenrichtlijn schrijft namelijk voor dat de overschrijding van een beslistermijn door een bestuursorgaan van rechtswege leidt tot een positieve beschikking op een vergunningsaanvraag (in dit geval: accreditatieaanvraag). Daarop kunnen uitzonderingen worden geformuleerd, en dat gebeurt hier. Hiervoor is gekozen omdat accreditatie de garantie biedt dat het doen van onderzoek naar lichaamsmateriaal deugdelijk en zorgvuldig wordt uitgevoerd. De betrouwbaarheid van de resultaten van een dergelijk onderzoek moet zeer groot zijn omdat deze een rol kan spelen bij het bepalen van de aard en de hoogte van de straf. Daarom wordt niet afgeweken van de eis dat er altijd een positieve beslissing tot accreditatieverlening moet zijn genomen, voordat het laboratorium onderzoek zoals hier bedoeld mag verrichten.

Artikel 5.4.4

In dit artikel zijn aanvullende eisen gesteld voor het verslag dat een deskundige of onderzoeker opstelt van de resultaten van het onderzoek. Voor deskundigen gelden op grond van artikel 1.7.4, tweede lid, van de wet al bepaalde eisen waaraan het verslag moet voldoen. Als het gaat om technisch onderzoek moet het verslag voldoen aan de vereisten van artikel 3.1.3 van het Besluit deskundigenonderzoek, technisch onderzoek en ander specialistisch onderzoek in strafzaken. In deze bepalingen staan regels over het verslagleggen van de gebruikte onderzoeksmethoden en de resultaten van het onderzoek, zodat die hier niet worden herhaald. In aanvulling op die regels wordt in artikel 5.4.4 voorgeschreven dat ook de gegevens, bedoeld in artikel 5.4.2, eerste lid, in het verslag worden opgenomen.

TITEL 5.5

Tegenonderzoek en de kosten voor dat onderzoek

Artikel 5.5.1

Dit artikel bevat een regeling voor het verrichten van een tegenonderzoek. Die regeling komt inhoudelijk overeen met de artikelen 7.6.1 en 8.6.1, waarin het tegenonderzoek na DNA-onderzoek en onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte is geregeld.

Het eerste lid regelt het betalen van kosten door de verdachte voorafgaand aan het verrichten van het tegenonderzoek. Het door de verdachte te betalen bedrag voor het tegenonderzoek wordt opgenomen in een ministeriële regeling. Ook wordt in deze ministeriële regeling bepaald aan welke organisatie het bedrag moet worden betaald.

Het tweede lid regelt dat het lichaamsmateriaal wordt opgestuurd naar het laboratorium waar het tegenonderzoek zal worden verricht.

Het derde lid bepaalt de eerdere genoemde artikelen met daarin de nodige regels en waarborgen voor het verrichten van het onderzoek van overeenkomstige toepassing.

Het vierde lid bepaalt dat de verdachte het door hem voor tegenonderzoek betaalde geldbedrag terugkrijgt als het tegenonderzoek het resultaat van het eerdere onderzoek niet bevestigt. Dat wordt voor alle lichaamsonderzoeken uniform geregeld.

TITEL 5.6

Bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal

Artikel 5.6.1

Deze bepaling is nieuw en geeft regels over het bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal dat is afgenomen op grond van artikel 2.6.14 van de wet.

Eerste lid

In dit lid is neergelegd dat het na het onderzoek resterende lichaamsmateriaal vijf jaar na de datum van dagtekening van het verslag, bedoeld in artikel 5.4.4, wordt vernietigd. De bewaartermijn kan op bevel van de officier van justitie telkens worden verlengd met een periode van ten hoogste vijf jaar.

Het onderzoek, bedoeld in artikel 2.6.14 van de wet, is niet gespecificeerd. Het kan gaan om uiteenlopende soorten onderzoek, zowel deskundigenonderzoek als technisch onderzoek. Het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker werkzaam is, is verantwoordelijk voor het tijdig vernietigen van het lichaamsmateriaal. Er is gekozen voor een bewaartermijn van vijf jaar, omdat dit een termijn is waarbinnen het gros van de strafzaken onherroepelijk zal zijn afgedaan. Gedurende deze termijn blijft het lichaamsmateriaal beschikbaar voor het doen van aanvullend en tegenonderzoek, als daartoe opdracht wordt gegeven door de officier van justitie. Als het in het belang van het onderzoek is om het lichaamsmateriaal langer te bewaren dan vijf jaar, omdat de strafzaak nog niet is geëindigd, kan de officier van justitie bevelen dat de bewaartermijn (telkens) met maximaal vijf jaar wordt verlengd. Opmerking verdient dat als het lichaamsmateriaal op grond van artikel 2.6.24 is afgenomen van een overleden verdachte of slachtoffer, de bewaartermijn van artikel 9.2.1 (over onderzoek bij overledenen) geldt, te weten een termijn van tien jaar. In dergelijke gevallen zal doorgaans sprake zijn geweest van een levensdelict en zal het vaker voorkomen dat het onderzoek langere tijd in beslag neemt. Bovendien worden in die gevallen soms meerdere onderzoeken aan hetzelfde lichaamsmateriaal verricht. Dat rechtvaardigt in dat kader een langere bewaartermijn. Zie hierover uitgebreid de toelichting bij artikel 9.2.1.

Er is voor gekozen de datum van dagtekening van het verslag als aanvangsdatum van de bewaartermijn te hanteren, omdat dit voor de betrokken organisaties in de strafrechterketen een duidelijk ijkpunt is en er bovendien geen nadere communicatie tussen ketenpartners nodig is: wanneer de datum van het verslag wordt geregistreerd in de systemen van het laboratorium waar het onderzoek wordt verricht, kan het laboratorium zelf ook in de gaten houden wanneer het lichaamsmateriaal moet worden vernietigd en hoeft daarvoor geen bericht uit te gaan vanuit de zijde van (bijvoorbeeld) het openbaar ministerie. Deze aanvangsdatum wordt om dezelfde redenen gehanteerd voor het middelenonderzoek bij geweldplegers (artikel 3.5.1). Hiermee wordt voorkomen dat een kostbaar systeem moet worden ontwikkeld met behulp waarvan het openbaar ministerie het laboratorium op de hoogte zou kunnen stellen van de afloop van een strafzaak (Stb. 2016, 450, p. 27).

Tweede lid

In dit lid worden twee uitzonderingen gegeven op de regel dat het lichaamsmateriaal na het verstrijken van een bewaartermijn van vijf jaar moeten worden vernietigd. Het moet namelijk eerder worden vernietigd in twee situaties.

De eerste is de situatie waarin het lichaamsmateriaal redelijkerwijs niet meer geschikt is voor aanvullend onderzoek of tegenonderzoek. De achtergrond van deze uitzondering is de volgende. Er zijn veel verschillende lichaamsmaterialen die op grond van artikel 2.6.14 kunnen worden afgenomen en in potentie nog meer onderzoeken die aan dat lichaamsmateriaal kunnen worden verricht. Sommige van die onderzoeken kunnen alleen in een bepaald tijdsbestek na het afnemen van het lichaamsmateriaal worden verricht, zoals toxicologisch onderzoek. Het hangt van de onderzoeksvraag en het soort materiaal af of het na verloop van tijd nog geschikt is voor forensisch onderzoek. Langdurige opslag van lichaamsmateriaal kan effect hebben op de betrouwbaarheid van onderzoeksresultaten. Stoffen kunnen gedurende deze opslagperiode bijvoorbeeld worden afgebroken, waardoor de concentraties van deze stoffen in het lichaamsmateriaal afnemen. Het omgekeerde – namelijk dat concentraties van stoffen na verloop van tijd juist toenemen – is ook mogelijk. Deze concentratieveranderingen bemoeilijken het onderzoek naar mogelijke effecten van stoffen. Het is daarom niet zinvol en bovendien onwenselijk om lichaamsmateriaal gedurende de maximale bewaartermijn te bewaren als al veel eerder duidelijk is dat het niet meer zal kunnen worden gebruikt voor aanvullend of tegenonderzoek. Zodra lichaamsmateriaal ongeschikt is geworden voor het gevraagde onderzoek, moet het daarom worden vernietigd. Het is aan het laboratorium waar het lichaamsmateriaal wordt bewaard, om te bepalen wanneer dat moment is aangebroken. Daarover kunnen werkafspraken worden gemaakt met het openbaar ministerie.

De tweede situatie waarin lichaamsmateriaal eerder dan na het verstrijken van de bewaartermijn moet worden vernietigd, is als zich een omstandigheid voordoet die meebrengt dat de verdachte niet langer kan worden aangemerkt als verdachte ter zake van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld. Deze regel wordt ook gehanteerd in de context van het bewaren van vinger- of handpalmafdrukken en DNA-profielen en onderliggend lichaamsmateriaal. Er bestaat geen onderzoeksbelang meer om het lichaamsmateriaal te bewaren als de strafzaak is geëindigd. Zodra dat het geval is, moet het lichaamsmateriaal daarom worden vernietigd. Het openbaar ministerie zal het laboratorium op de hoogte moeten brengen van het beëindigen van de strafzaak. In artikel 1.1.1, derde lid, is neergelegd welke beslissingen in ieder geval moeten worden beschouwd als een omstandigheid die meebrengt dat iemand niet langer als verdachte kan worden aangemerkt. Dat zijn een beslissing tot niet-vervolgung, een onherroepelijke buitenvervolgungstelling, een rechterlijke verklaring dat de zaak is geëindigd, een onherroepelijke vrijspraak of een onherroepelijk ontslag van alle rechtsvervolgung waarbij niet een tbs-maatregel of ISD-maatregel is opgelegd of waarbij niet een zorgmachtiging is afgegeven.

Derde, vierde en vijfde lid

Als het lichaamsmateriaal wordt vernietigd, moeten ook het verslag en de persoonsgegevens van de verdachte worden vernietigd. Het gaat om concrete gegevens over de verdachte en de strafzaak: sporenidentificatienummers, de personalia van de verdachte, de datum van ontvangst van het lichaamsmateriaal en de naam van de opdrachtgever. Deze gegevens moeten worden vernietigd, omdat ze de verdachte en zijn strafzaak betreffen en er niet langer een grond bestaat om ze te bewaren. Bedacht moet worden dat het verslag zich ook zal bevinden in het strafdossier, en dat voor het bewaren daarvan de termijnen van de Wet politiegegevens en Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens gelden. In de hier voorgestelde bepaling wordt alleen een regel gegeven voor de kopie van het verslag die zich bij het laboratorium bevindt. Onderliggende, niet-zaak specifieke maar veeleer op het verrichte onderzoek betrekking hebbende aantekeningen hoeven niet te worden vernietigd zolang die geen

persoonsgegevens van de verdachte bevatten. Dergelijke aantekeningen kunnen voor wetenschappelijke doeleinden nuttig zijn.

Het openbaar ministerie is op grond van het vierde lid verplicht het laboratorium van adequate informatie te voorzien, zodat het aan zijn plicht tot vernietiging kan voldoen die volgt uit het tweede lid, onderdeel b. Het laboratorium bepaalt – zoals hiervoor al aan de orde kwam – zelf wanneer zich de grond voor vernietiging uit het tweede lid, onderdeel a, voordoet. Ten slotte is in het vijfde lid voorgeschreven, zoals ook bij de andere bepalingen over het bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal is gebeurd, dat het laboratorium aantekening houdt van iedere vernietiging op grond van het eerste tot en met derde lid. Zo is controleerbaar of persoonsgegevens tijdig worden vernietigd.

HOOFDSTUK 6

Onderzoek als bedoeld in de artikelen 2.6.15 en 2.6.16 van de wet

TITEL 6.1

Het houden van een confrontatie als bedoeld in artikel 2.6.15, eerste lid, onderdeel d, van de wet

Artikel 6.1.1

De definities van de begrippen “confrontatie” en “meervoudige confrontatie” uit artikel 1, onderdelen b en c, van het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek, zijn in dit artikel overgenomen. Uit deze definities blijkt dat de regeling voor de confrontatie in Hoofdstuk 6 alleen betrekking heeft op de confrontatie waarbij een verdachte in persoon wordt getoond aan de getuige met het oog op het vaststellen of de getuige de verdachte herkent als betrokkene bij een strafbaar feit (zie ook artikel 2.6.15, eerste lid, onderdeel d, van de wet). Op andersoortige confrontaties, zoals de auditieve confrontatie en de confrontatie met gezichts- of beeldopnamen, is deze titel niet van toepassing.

Artikel 6.1.2

Voor dit artikel heeft artikel 6 van het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek model gestaan. In dit artikel is gewijzigd dat de leider van de confrontatie een opsporingsambtenaar is in plaats van “een daartoe door de korpschef onderscheidenlijk werkgever aangewezen terzake deskundige ambtenaar van politie als bedoeld in artikel 2 van de Politiewet 2012 of een daartoe aangewezen terzake deskundige militair van de Koninklijke marechaussee”. De reden daarvoor is dat een opsporingsambtenaar in algemene zin goed is opgeleid om een confrontatie te leiden en in staat is om ervoor te zorgen dat de procedures tijdens de confrontatie op de juiste wijze worden gevolgd.

Artikel 6.1.3

Eerste lid

In dit artikellid is de inhoud van artikel 8, tweede lid, van het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek ongewijzigd overgenomen. Daarin is vastgelegd dat bij een meervoudige confrontatie de geselecteerde personen door een opsporingsambtenaar worden getoond die niet weet wie van die personen de verdachte is. Het doel daarvan is te voorkomen dat de getuige (onbewust) door de opsporingsambtenaar wordt beïnvloed.

Tweede lid

Dit artikellid is inhoudelijk gelijk aan artikel 7, eerste lid, van het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek en bevat de verplichting om van de personen die in het kader van een meervoudige confrontatie worden getoond een beeldopname te maken.

Artikel 6.1.4

Dit artikel komt inhoudelijk overeen met artikel 8, eerste en derde lid, van het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek en regelt dat de opsporingsambtenaar die de confrontatie leidt, de voorbereiding, gevolgde werkwijze en de procedure beschrijft en daarvan proces-verbaal opmaakt. Ook verplicht het de opsporingsambtenaar die de verdachte of de te observeren personen toont, in elk geval in het proces-verbaal van een aantal zaken melding te maken, zoals de tijdsduur tot het moment waarop een persoon wel of niet als betrokkene bij het strafbare feit wordt herkend en de verbale en non-verbale reacties van de getuige. Deze bijzondere verbaliseringsplicht is, in tegenstelling tot veel bijzondere verbaliseringsplichten (zie daarover het algemeen deel van deze toelichting), niet geschrapt omdat deze toegevoegde waarde heeft ten opzichte van de algemene verbaliseringsplicht uit artikel 2.1.10 van de wet. De reden daarvoor is dat het in dit geval van belang is dat wordt voorgeschreven dat aan een aantal specifieke punten in het proces-verbaal aandacht wordt besteed. De waarde van een herkenning of niet-herkenning in een confrontatie wordt namelijk mede bepaald door de factoren die in het proces-verbaal worden opgenomen, namelijk de tijdsduur tot het moment van wel of niet herkenning, de verbale en non-verbale reacties van de getuige, de woordelijke verklaring van de getuige over het wel of niet herkennen van een persoon als betrokkene bij het strafbare feit en het antwoord van de getuige op de vraag of hij een van de getoonde personen heeft herkend vanuit een andere situatie. Het is belangrijk dat deze informatie bij het bewijs wordt gevoegd zodat de waarde van de herkenning ook kan worden getoetst.

Artikel 6.1.5

Dit artikel is ongewijzigd overgenomen uit artikel 9 van het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek. Deze bepaling strekt mede tot implementatie van richtlijn 2013/48/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013 betreffende het recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures en in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel en het recht om een derde op de hoogte te laten brengen vanaf de vrijheidsbeneming en om met derden en consulaire autoriteiten te communiceren tijdens de vrijheidsbeneming (PbEU L294). De officier van justitie en de raadsman van de verdachte worden in de gelegenheid gesteld de uitvoering van een meervoudige confrontatie te volgen en voorafgaand daaraan opmerkingen te maken over de te tonen personen, een en ander zonder dat de meervoudige confrontatie daardoor wordt opgehouden. De gemaakte opmerkingen worden opgenomen in het proces-verbaal.

TITEL 6.2

Onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.16 van de wet

Artikel 6.2.1

In dit nieuwe artikel wordt vastgelegd dat als er lichaamshaar wordt afgenomen op grond van artikel 2.6.16 van de wet, dit lichaamshaar zo spoedig mogelijk wordt vernietigd. Het is immers geen lichaamsmateriaal dat wordt afgenomen voor een bepaald onderzoek. Het

lichaamsmateriaal wordt afgeschoren of afgeknipt om – bijvoorbeeld – bepaalde uiterlijke kenmerken van de verdachte bloot te leggen.

HOOFDSTUK 7

DNA-onderzoek

TITEL 7.1

Aanwijzing van de af te nemen typen lichaamsmateriaal

Artikel 7.1.1

Dit artikel wijst aan welke typen lichaamsmateriaal voor het verrichten van een DNA-onderzoek mogen worden afgenomen. De aanwijzing van het type lichaamsmateriaal dat kan worden afgenomen, gebeurt in het huidige wetboek in de wet zelf (zie de artikelen 151b, derde lid, en 195d, derde lid): het gaat om wangslim, haarwortels of bloed. In het nieuwe wetboek is ervoor gekozen de aanwijzing van (dezelfde soorten) lichaamsmateriaal bij algemene maatregel van bestuur te regelen. In het algemeen deel van deze toelichting werd al benoemd dat het strafvorderlijk legaliteitsbeginsel vereist dat de hoofdelementen van de bevoegdheden in de wet worden neergelegd – dat wil zeggen de reikwijdte van de bevoegdheden en de voorwaarden waaronder en door welke functionarissen zij kunnen worden toegepast – en dat het bepalen van uitvoeringsregels wordt gedelegeerd aan de lagere wetgever. Tegen die achtergrond zijn de huidige wettelijke bepalingen die betrekking hebben op lichaamsonderzoek ontdaan van de bepalingen die het karakter van uitvoeringsregels hebben. De aanwijzing van lichaamsmaterialen die mogen worden afgenomen voor DNA-onderzoek, valt daar ook onder (vgl. Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 463).

In het huidige wetboek wordt een dwingende volgorde van afname voorgeschreven: de afname van wangslim wordt vooropgesteld. Alleen als dat om bijzondere geneeskundige redenen of vanwege het verzet van de verdachte onwenselijk is dan wel geen geschikt lichaamsmateriaal oplevert, wordt bloed of worden haarwortels afgenomen. In het nieuwe wetboek wordt die dwingende volgorde niet gehandhaafd. Uit de in de wet neergelegde beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit (artikel 2.1.3) volgt immers al dat bij de afname van lichaamsmateriaal de minst ingrijpende methode moet worden gekozen. Tegen die achtergrond heeft het afnemen van wangslim de voorkeur boven het afnemen van haarwortels en bloed, omdat de afname van wangslim een geringere inbreuk op de lichamelijke integriteit oplevert dan de afname van haarwortels of bloed (zie ook de toelichting bij artikel 7.2.1).

Soms zal een ander type lichaamsmateriaal dan wangslim moeten worden afgenomen, of is het nodig dat twee typen lichaamsmateriaal worden afgenomen. De wet en het besluit laten dat toe, als dat in het belang van het onderzoek is (artikel 2.1.2, tweede lid, van de wet; zie ook artikel 7.2.1). Concreet kan het in het belang van het onderzoek zijn om bloed af te nemen in plaats van wangslim, als het gaat om een verdachte die deel uitmaakt van een eenzijdige twee- of meerling in de situatie waarin DNA-onderzoek moet worden verricht om te achterhalen of het sporenmateriaal van de verdachte of van diens tweelingbroer- of zus afkomstig is. Eenzijdige twee- of meerlingen hebben namelijk vrijwel hetzelfde DNA. De minieme verschillen die er zijn in hun DNA kunnen sinds enkele jaren met een bepaalde onderzoeksmethode in kaart worden gebracht (zie hierover bijvoorbeeld ECLI:NL:RBNNE:2022:3928). Dit twee- of meerlingonderzoek kan over het algemeen het beste worden verricht met bloedmonsters. Afname van lichaamsmateriaal in de vorm van bloed en/of haarwortels (al dan niet in combinatie met wangslim) kan ook in andere gevallen noodzakelijk zijn. Er bestaan gevallen waarin de

verdachte (vermoedelijk) twee DNA-profielen draagt. Het gaat bijvoorbeeld om personen die een stamceltransplantatie hebben gehad en personen met chimerisme (meer-eiige eenlingen) of mozaïcisme (waarbij door kopieerfoutjes genetische verschillen ontstaan tussen cellen). Ook voor deze gevallen geldt dat het voor het verrichten van DNA-onderzoek nodig is om over meerdere soorten monsters lichaamsmateriaal te beschikken.

TITEL 7.2

Waarborgen ten aanzien van de afname van het lichaamsmateriaal

Artikel 7.2.1

In dit artikel worden waarborgen gegeven over de afname van lichaamsmateriaal. Net zoals in Hoofdstuk 5 – dat uitvoering geeft aan artikel 2.6.14 van de wet – wordt ervoor gekozen om niet per type lichaamsmateriaal te concretiseren hoe dat moet worden afgenomen (zoals dat nu gebeurt in het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken), maar om enkele algemene waarborgen te formuleren die in acht moeten worden genomen bij de afname van lichaamsmateriaal. Het gaat ook hier om een concretisering van de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit, die gelden bij de uitoefening van alle opsporingsbevoegdheden (artikel 2.1.3 van de wet). Verwezen wordt naar de toelichting bij artikel 5.2.1 voor een nadere uitleg van deze nieuwe bepaling. Meer specifiek ten aanzien van DNA-onderzoek geldt dat de minst ingrijpende en minst risicovolle methode van afname de afname van wangslim zal zijn. Dat is ook in verreweg de meeste gevallen de gangbare methode. Er zijn echter gevallen denkbaar waarin haar of bloedwortels nodig zijn voor het onderzoek. Ook in dat kader zal voor de minst ingrijpende methode van afname moeten worden gekozen, tenzij het belang van het onderzoek een meer ingrijpende methode noodzaakt. Een voorbeeld hiervan is het doen van een venapunctie wanneer een buisje bloed nodig is – bijvoorbeeld voor tweelingonderzoek – en een vingerprik om bloed af te nemen dus niet volstaat. In de toelichting bij artikel 7.1.1 werd er al op gewezen dat het soms in het belang van het onderzoek is om twee typen lichaamsmateriaal af te nemen. Dat wordt geëxpliciteerd in het derde lid.

Ten slotte wordt niet langer voorgeschreven dat de hulpmiddelen waarmee de afname van lichaamsmateriaal plaatsvindt, bij ministeriële regeling worden voorgeschreven. Op dit moment staan die regels in de Regeling DNA-onderzoek in strafzaken, maar het wordt aan de praktijk overgelaten om deze – snel veranderende inzichten – neer te leggen in FO-normen.

Artikel 7.2.2

DNA-onderzoek en de afname van lichaamsmateriaal met het oog daarop, kan met toestemming van de verdachte, het slachtoffer of een andere derde plaatsvinden (vgl. de artikelen 2.1.17 en 2.6.3 van de wet). Als sprake is van toestemming, hoeft de bevoegdheid niet te worden uitgeoefend, en hoeft dus ook niet te zijn voldaan aan de toepassingscriteria voor uitoefening van de bevoegdheid. Voorafgaand aan het verlenen van toestemming is op grond van artikel 2.6.3, eerste lid, van de wet vereist dat de betrokkene wordt gewezen op het doel van het onderzoek en de gevolgen van het geven van toestemming. In artikel 2.6.3, zevende lid, van de wet, is neergelegd dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels kunnen worden gesteld over de toestemming. Dit artikel geeft daaraan uitvoering. Geregeld is dat degene die is gevraagd om toestemming, zich bij het nemen van zijn beslissing kan laten bijstaan door een raadsman of advocaat en dat de opsporingsambtenaar hem dient te wijzen op deze

mogelijkheid. De mogelijkheid van rechtsbijstand voorafgaand aan het geven van toestemming biedt de betrokkene de gelegenheid de consequenties van het verlenen van zijn toestemming door te nemen, zodat hij een weloverwogen beslissing kan nemen. Dat is juist hier van belang, omdat het met het lichaamsmateriaal opgestelde DNA-profiel in sommige gevallen in de DNA-databank kan worden opgeslagen, bijvoorbeeld als de betrokkene (naar aanleiding van het DNA-onderzoek) verdachte wordt.

Dit voorschrift is overgenomen uit artikel 2, eerste lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken, met als enig verschil dat in de nieuwe regeling niet is vereist dat de officier van justitie of de rechter-commissaris de betrokkene wijst op de mogelijkheid van rechtsbijstand. Het gaat erom dát de betrokkene op de mogelijkheid van rechtsbijstand wordt gewezen. De opsporingsambtenaar is daartoe ook goed in staat. De officier van justitie zal wel op de hoogte moeten zijn van het feit dat toestemming wordt verzocht om lichaamsmateriaal af te staan. Op grond van artikel 2.6.3, vijfde lid, van de wet mag de opsporingsambtenaar namelijk alleen toestemming vragen voor het afnemen van lichaamsmateriaal voor DNA-onderzoek op verzoek van de officier van justitie.

TITEL 7.3

Functionaris die lichaamsmateriaal afneemt

Artikel 7.3.1

Eerste lid

In dit artikellid worden verpleegkundigen en physician assistants aangewezen als medisch deskundigen die bloed kunnen afnemen. Deze bepaling komt inhoudelijk gedeeltelijk overeen met de artikelen 151b, derde lid, en 195d, derde lid, van het huidige Wetboek van Strafvordering. Die artikelleden voorzien er al in dat naast artsen, ook verpleegkundigen kunnen worden ingeschakeld voor de afname van lichaamsmateriaal. In het onderhavige artikellid zijn daaraan, ter uitwerking van artikel 2.6.17, vierde lid, van de wet, physician assistants toegevoegd.

Tweede lid

Dit artikellid regelt in de eerste plaats dat in de gevallen waarin de afname van lichaamsmateriaal voor DNA-onderzoek door een arts of medisch deskundige plaatsvindt (zie de artikelen 2.6.17, vierde lid, en 2.6.18, zesde lid, van de wet), de arts of de medisch deskundige geen lichaamsmateriaal van iemand afneemt als hij bij de behandeling van die persoon betrokken is of is geweest, tenzij de betrokkene daarin schriftelijk toestemt. Die regel geldt op grond van de artikelen 2, negende lid, en 3, vierde lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken nu ook al.

Artikel 7.3.2

Eerste lid

In het eerste lid is, ter uitwerking van artikel 2.6.17, vierde lid, tweede zin, van de wet en artikel 5, tweede lid, van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden, erin voorzien dat een gekwalificeerde opsporingsambtenaar bij de betrokkene wangslim of haarwortels kan afnemen. Die regeling is inhoudelijk ongewijzigd uit de artikelen 2, zevende lid, en 3, tweede lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken overgenomen. Niet langer is vereist dat de betrokkene afzonderlijk schriftelijk toestemt in het afnemen van lichaamsmateriaal door de opsporingsambtenaar (in plaats van door de arts of medisch deskundige). Het gaat bij het afnemen van wangslim of haarwortels immers om een relatief beperkt inbreuk makende handeling, die bovendien geen medische kennis veronderstelt. In de praktijk wordt lichaamsmateriaal al in verreweg de meeste gevallen

door de opsporingsambtenaar afgenomen. De tekst van het besluit sluit daar nu bij aan. Dit sluit overigens niet uit dat de arts of medisch deskundige wangslijm of haarwortels afneemt (vgl. artikel 2.6.17, vierde lid, van de wet). Maar in praktijk zal de opsporingsambtenaar de afname van dit lichaamsmateriaal voor zijn rekening nemen.

Tweede lid

Overeenkomstig artikel 3, derde lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken bepaalt het tweede lid dat als het gaat om de afname van lichaamsmateriaal bij een veroordeelde op grond van een bevel als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden, naast de opsporingsambtenaar ook een gekwalificeerde medewerker van een penitentiare inrichting, tbs-instelling of justitiële jeugdinrichting wangslijm of haarwortels kan afnemen. Hier keert het vereiste dat de veroordeelde geen bezwaar maakt tegen de afname door de opsporingsambtenaar of hiervoor genoemde medewerker niet terug. Ook hier geldt dat die beperking wordt opgeheven omdat het afnemen van wangslijm of haarwortels door die functionaris inmiddels gemeengoed is geworden en het om een geringe beperking van de lichamelijke integriteit gaat.

Artikel 7.3.3

De inhoud van het eerste lid van dit artikel komt inhoudelijk grotendeels overeen met artikel 4, eerste en tweede lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken en voorziet in waarborgen rond de afname van lichaamsmateriaal. Van het afnemen van het lichaamsmateriaal wordt een proces-verbaal opgemaakt dat of een schriftelijke verklaring die aan bepaalde eisen dient te voldoen. Daarin moeten in ieder geval het sporenidentificatienummer en de personalia van de betrokkene worden vermeld evenals het proces-verbaalnummer van de zaak en, indien aanwezig, het parketnummer. Als het om een verdachte of veroordeelde gaat, moet ook het aan hem toegekende strafrechtscetennummer (SKN) worden vermeld.

Omdat het gaat om lichaamsmateriaal dat wordt gebruikt voor het opstellen van een DNA-profiel dat in de DNA-databank kan worden opgeslagen, is het van belang dat de afname zorgvuldig en met inachtneming van het vier-ogen-principe geschiedt. Dat is in het tweede lid bepaald: degene die een proces-verbaal of schriftelijke verklaring opmaakt, is een andere persoon dan de persoon die het lichaamsmateriaal afneemt. Het derde lid bevat vereisten voor het verpakken van het afgenomen lichaamsmateriaal. Het vierde lid bepaalt dat de voorgaande leden van overeenkomstige toepassing zijn als het lichaamsmateriaal op andere wijze dan door afname is verkregen (vgl. de artikelen 2.6.17, vijfde en zevende lid, en 2.6.19 van de wet en artikel 6 van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden) en als het gaat om veiliggestelde sporen (vgl. artikel 2.6.17, tweede lid, van de wet). Het gaat bij veiliggestelde sporen om sporen die zijn aangetroffen op (voorwerpen op) een plaats delict of op of in het lichaam van het slachtoffer (Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 502). Uiteraard kunnen de personalia van de betrokkene bij veiliggestelde sporen niet worden vermeld, omdat niet bekend zal zijn om wie het gaat.

TITEL 7.4

Aanwijzing van uiterlijk waarneembare persoonskenmerken

Artikel 7.4.1

In dit artikel zijn de vijf uiterlijk waarneembare persoonskenmerken aangewezen waarop een DNA-onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.19 van de wet kan zijn gericht. Die persoonskenmerken zijn dezelfde uiterlijk waarneembare persoonskenmerken als die in

artikel 1b van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken zijn aangewezen.

TITEL 7.5

Verrichten van DNA-onderzoek

Waar Titel 7.3 is gericht op de afname van lichaamsmateriaal en het verpakken daarvan ten behoeve van DNA-onderzoek, worden in deze titel regels gegeven over het daadwerkelijk verrichten van DNA-onderzoek. Dat begint met het benoemen van een deskundige voor het verrichten van DNA-onderzoek door (doorgaans) de officier van justitie. Het kan voorkomen dat lichaamsmateriaal is afgenomen na een bevel daartoe, maar benoeming van een deskundige voor DNA-onderzoek uitblijft, bijvoorbeeld als DNA-onderzoek (bij nader inzien) toch niet in het belang van het onderzoek en noodzakelijk is. Zo'n geval doet zich bijvoorbeeld voor als de verdachte na het afnemen van het lichaamsmateriaal een bekentenis heeft afgelegd en een getuigenverklaring die bekentenis ondersteunt.

Nadat de deskundige is benoemd, zorgt de opsporingsambtenaar of de persoon, bedoeld in artikel 7.3.2, tweede lid, ervoor dat het lichaamsmateriaal wordt bezorgd bij het laboratorium dat het DNA-onderzoek zal verrichten. Hierna wordt kort beschreven welke regels voor dit proces gelden. Daarbij verdient opmerking dat onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds bij de betrokkene afgenomen lichaamsmateriaal en lichaamsmateriaal van de betrokkene dat op andere wijze dan door afname is verkregen (zie daarover artikel 7.5.1) en anderzijds veiliggestelde sporen (zie artikel 7.5.2). De term "veiliggestelde sporen" is afkomstig uit artikel 2.6.17, tweede lid, van de wet en heeft betrekking op sporen (of voorwerpen met sporen) die op de plaats delict zijn veiliggesteld of om sporen die bijvoorbeeld op of in het lichaam van het slachtoffer zijn veiliggesteld. Het hoeft niet te gaan om dadersporen; het kan ook gaan om sporen waarvan het vermoeden bestaat dat deze van het slachtoffer of van een andere derde afkomstig zijn (Kamerstukken II 2022/23, 36327, nr. 3, p. 502). In het huidige besluit werd in dit verband – uitsluitend met betrekking tot de verdachte – gesproken over "celmateriaal van een onbekende verdachte". Die term wordt in dit nieuwe besluit niet meer gebruikt. Er zal in de gevallen waarin het gaat om sporen van een onbekende verdachte, worden gesproken over "veiliggestelde sporen van de verdachte".

Artikel 7.5.1

Dit artikel komt inhoudelijk overeen met de artikelen 4, eerste lid, onderdeel c, en derde en vierde lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken en voorziet er kort samengevat in dat het afgenomen lichaamsmateriaal of het lichaamsmateriaal dat op een andere wijze is verkregen (vgl. het derde lid) goed wordt gedocumenteerd en zo spoedig mogelijk wordt bezorgd bij het laboratorium waar het DNA-onderzoek met behulp van dat materiaal zal worden verricht. Deze regels gelden in aanvulling op wat al in de wet is bepaald over de benoeming van een deskundige (artikel 1.7.1 van de wet). Nieuw is dat in het benoemingsbesluit niet langer de naam van de opdrachtgever moet worden vermeld, maar diens contactgegevens. Deze meer neutrale formulering maakt het mogelijk om andere gegevens dan persoonsgegevens van de opdrachtgever in de stukken te vermelden, zolang maar duidelijk is hoe de opdrachtgever kan worden bereikt. Ook moet duidelijk zijn welke functie de opdrachtgever heeft, zodat voor de deskundige duidelijk is dat de benoeming plaatsvindt door iemand die daartoe bevoegd is.

Artikel 7.5.2

Het eerste lid van deze bepaling bevat dezelfde regels als artikel 7.5.1, maar dan voor veiliggestelde sporen: sporen die op de plaats delict of op of in het lichaam van het slachtoffer zijn aangetroffen (vgl. artikel 2.6.17, tweede lid, van de wet). Het is uiteraard denkbaar dat die sporen zich bevinden op een voorwerp en daarvan niet eenvoudig kunnen worden afgenomen en veiliggesteld. In dat geval wordt het voorwerp waarop die sporen zich bevinden in beslag genomen en bezorgd bij het laboratorium dat het DNA-onderzoek zal verrichten, alwaar de sporen kunnen worden veiliggesteld.

In het tweede tot en met vijfde lid wordt een enigszins afwijkende regeling getroffen voor het doen van DNA-onderzoek aan veiliggestelde sporen van de verdachte in een mobiel apparaat, ook wel DNA-onderzoek op locatie of decentraal DNA-onderzoek genoemd (Stb. 2020, 394). Deze leden volgen artikel 4a, eerste tot en met vierde lid en zesde lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken op. Hiermee is mogelijk dat een opsporingsambtenaar veiliggestelde sporen plaatst in een mobiel apparaat waarin data worden verkregen – het eerste deel van het DNA-onderzoek – aan de hand waarvan een DNA-deskundige in een laboratorium verder DNA-onderzoek kan verrichten, namelijk het analyseren van de door de mobiele apparatuur gegenereerde data. De handelingen van de opsporingsambtenaar houden niet meer in dan het plaatsen van de veiliggestelde sporen in de mobiele apparatuur en het verzenden van de door die apparatuur gegenereerde data naar een geaccrediteerd DNA-laboratorium. Het analyseren van de door de mobiele apparatuur gegenereerde data, het beoordelen van de data op geschiktheid voor vergelijking met en opname van het verkregen DNA-profiel in de DNA-databank voor strafzaken en het interpreteren van het resultaat van een zoekactie blijft voorbehouden aan een deskundige die werkzaam is bij een geaccrediteerd DNA-laboratorium.

Het resterende sporenmateriaal moet worden verzonden naar het NFI, zodat het beschikbaar blijft voor aanvullend onderzoek of tegenonderzoek. Het valt vanaf dat moment ook onder de reguliere bepalingen over de verdere opslag van lichaamsmateriaal.

Artikel 7.5.3

Eerste lid

In dit lid is geregeld dat het laboratorium waarvoor de deskundige werkzaam is die het DNA-onderzoek zal verrichten, na ontvangst van het lichaamsmateriaal een aantal gegevens vastlegt in een bestand. Op dit moment geldt er een verplichting voor het laboratorium dat het DNA-onderzoek verricht, om bepaalde gegevens door te geven aan het NFI, dat deze gegevens in een centraal bestand vastlegt (zie de artikelen 6, eerste en tweede lid, en 6a, tweede lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken). In de nieuwe regeling houdt het laboratorium zelf een bestand bij met de genoemde gegevens, en verstrekt het daarnaast die gegevens aan het NFI voor het centrale bestand, dat wordt beheerd door de directeur van het NFI (zie daarover het derde en vierde lid). Het is namelijk van belang dat elk laboratorium ook voor zichzelf registreert welke (persoons)gegevens bij het laboratorium zijn binnengekomen en worden verwerkt. Een vergelijkbare regeling wordt getroffen bij de andere bevoegdheden met betrekking tot het lichaam waarbij laboratoriumonderzoek wordt gedaan aan lichaamsmateriaal (zie de artikelen 3.4.5, eerste lid, 4.2.2, eerste lid, 5.4.2, eerste lid en 8.5.2, eerste lid).

Tweede lid

Dit lid is inhoudelijk gelijk aan artikel 6a, eerste en tweede lid. Deze regeling is bedoeld voor de situatie waarin door onvoorzien omstandigheden het laboratorium dat het lichaamsmateriaal heeft ontvangen, het DNA-onderzoek niet kan verrichten. Dit laboratorium kan het lichaamsmateriaal dan doorsturen naar een ander geaccrediteerd laboratorium. Technische details uit artikel 6a, eerste lid, van het huidige besluit – waaronder dat de verpakking voorzien van fraudebestendige sluitzegels of een fraudebestendige afsluiting wordt doorgestuurd – zijn achterwege gelaten, omdat deze voor zich spreken. Voor het laboratorium dat het lichaamsmateriaal na het doorsturen ontvangt geldt – vanzelfsprekend – ook het bepaalde in het eerste en vierde lid, omdat dit laboratorium uiteindelijk het DNA-onderzoek zal verrichten.

Terzijde wordt opgemerkt dat artikel 11 van het huidige Besluit DNA-onderzoek in strafzaken een vergelijkbare regeling bevat, maar dan toegespitst op de situatie waarin tegenonderzoek wordt verricht in een ander laboratorium dan het laboratorium van het NFI. Die regeling gaat ervan uit dat het initiële DNA-onderzoek in het laboratorium van het NFI wordt verricht. Dat is echter niet meer in de lijn met de hedendaagse praktijk, waarin verschillende laboratoria DNA-onderzoek verrichten. Deze bepaling zal daarom komen te vervallen. Voor tegenonderzoek wordt een regeling getroffen in artikel 7.6.1. Ook artikel 7, tweede lid, van het huidige besluit gaat uit van de inmiddels achterhaalde situatie dat het laboratorium van het NFI verreweg het meeste DNA-onderzoek verricht, en keert niet terug in het nieuwe besluit.

Derde en vierde lid

Het derde lid volgt artikel 6, eerste, derde en vierde lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken op en bepaalt dat de directeur van het NFI een centraal bestand beheert met de gegevens, bedoeld in het eerste lid. De minister van Justitie en Veiligheid is verwerkingsverantwoordelijke voor dit bestand. Deze gegevens worden door de laboratoria die het DNA-onderzoek verrichten aan het NFI verstrekt. Het NFI legt die gegevens vervolgens vast in het centrale bestand, evenals de naam van het laboratorium dat het DNA-onderzoek verricht en de datum waarop het NFI het lichaamsmateriaal heeft ontvangen. Niet langer wordt vereist dat het laboratorium de gegevens “terstond” aan het NFI verstrekt, omdat dat praktisch niet uitvoerbaar is. Het ligt in de rede dat de gegevens aan het NFI worden verstrekt, zodra zij in het eigen bestand van het laboratorium zijn opgenomen.

Artikel 7.5.4

In dit artikel zijn de accreditatieverplichtingen opgenomen waaraan laboratoria die DNA-onderzoek verrichten, moeten voldoen. Die verplichtingen veranderen niet ten opzichte van het huidige recht. Het gaat om bepalingen uit het huidige artikel 7 van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken. Het eerste lid bevat de accreditatieverplichtingen waaraan een laboratorium waar DNA-onderzoek wordt verricht, moet voldoen. Het tweede lid is opgenomen om te voorkomen dat aan een aanbieder van forensische diensten na niet tijdige beslissing op de accreditatie-aanvraag, deze accreditatie van rechtswege zou worden verleend. Dit strookt niet met de waarborgen die de accreditatie beoogt te bieden op het gebied van kwaliteit en betrouwbaarheid en zou afdoen aan de nodige garanties die een accreditatie biedt dat laboratoriumactiviteiten verlopen conform de toepasselijke internationale normen (zie hierover Stb. 2011, 425).

Alle stappen van het DNA-onderzoek moeten worden verricht door deskundigen die werkzaam zijn voor een geaccrediteerd laboratorium. Alleen in het specifieke geval, bedoeld in artikel 7.5.2, tweede lid, kan het eerste deel van het DNA-onderzoek worden

verricht door een opsporingsambtenaar, mits het landelijk politiekorps is geaccrediteerd (vgl. de toelichting bij artikel 7.5.2).

In artikel 9 van het huidige besluit zijn ook regels opgenomen over het bepalen van de termijn waarbinnen het DNA-onderzoek moet worden verricht en de methoden die daarbij moeten worden gehanteerd. Deze regels keren in het nieuwe besluit niet terug. Artikel 9, eerste lid, van het huidige besluit bepaalt dat de opdrachtgever de termijn bepaalt waarbinnen het DNA-onderzoek moet worden verricht. Dat vereiste wordt nu losgelaten. Het wordt aan de praktijk overgelaten om – al dan niet per zaaksoort – vaste termijnen te bepalen; dat hoeft – gelet op de grote hoeveelheid zaken waarin DNA-onderzoek wordt verricht – niet per individuele zaak te worden bepaald. Het tweede lid van artikel 9 keert ook niet terug: het is vanzelfsprekend dat de deskundige die werkzaam is bij een geaccrediteerd laboratorium het onderzoek verricht volgens een van de methoden die zijn goedgekeurd bij het verlenen van de accreditatie aan dat laboratorium. Bovendien moet de deskundige in het verslag rapporteren welke methode hij heeft gebruikt zodat altijd controleerbaar is aan de hand van welke methode de deskundige zijn onderzoek heeft verricht. In artikel 7, vijfde lid, van het huidige besluit is ten slotte bepaald dat als de accreditatie van een laboratorium is ingetrokken, geschorst of na haar vervaldatum niet verlengd, in dit laboratorium niet langer DNA-onderzoek kan worden verricht. Ook dat voorschrift keert in het nieuwe besluit niet terug, omdat uit het in het eerste lid opgenomen vereiste van accreditatie al volgt dat het laboratorium in de hiervoor genoemde gevallen geen DNA-onderzoek meer mag verrichten.

Artikel 7.5.5

Dit artikel bevat op de wet aanvullende vereisten voor het verslag dat de deskundige opstelt van de resultaten van het door hem verrichte DNA-onderzoek en enkele verplichtingen die op de deskundige rusten rond het uitbrengen van het verslag. Het komt gedeeltelijk overeen met artikel 10, tweede, derde en zesde lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken.

Eerste tot en met derde lid

Voor deskundigen gelden op grond van artikel 1.7.4, tweede lid, van de wet regels over het verslagleggen van de gebruikte onderzoeksmethoden en de resultaten van het onderzoek, zodat die hier niet worden herhaald. In aanvulling op die regels wordt in het eerste lid voorgeschreven dat ook de gegevens, bedoeld in artikel 7.3.3, eerste lid, in het verslag worden opgenomen.

Het tweede lid bepaalt dat het verslag geen weergave bevat van het DNA-profiel. Dat is al staande praktijk (vgl. Stb. 2001, 400, p. 23), en was ten aanzien van het verslag voor de opsporingsambtenaar ook in het besluit opgenomen (zie artikel 10, derde lid, onderdeel c). Het is nu in algemene zin geregeld omdat het om privacygevoelige informatie gaat die voor de opdrachtgever niet relevant is.

Artikel 10, derde lid, onderdelen b en c, van het huidige besluit – waarin de verplichting is opgenomen voor de deskundige om het verslag snel toe te sturen aan de opdrachtgever en de betrokken opsporingsambtenaar – keert niet terug in het nieuwe besluit. Het spreekt immers voor zich dat dit gebeurt; dit behoeft geen explicitering in het besluit. In de tekst van het besluit keert evenmin de verplichting terug om, in geval DNA-onderzoek is verricht met behulp van een mobiel apparaat (vgl. artikel 7.5.2, tweede lid), vooruitlopend op het uitbrengen van het verslag de resultaten van het DNA-onderzoek mede te delen aan de opdrachtgever van het DNA-onderzoek en de opsporingsambtenaar die het apparaat heeft bediend (artikel 4a, vijfde lid, van het huidige besluit). In plaats

daarvan wordt in het nieuwe derde lid van deze bepaling neergelegd dat de deskundige, vooruitlopend op het uitbrengen van het verslag, de resultaten van het DNA-onderzoek kan mededelen aan de opdrachtgever en de betrokken opsporingsambtenaar. Dat komt overeen met de huidige praktijk, waarin vaak – ongeacht of DNA-onderzoek is verricht met behulp van een mobiel apparaat – de resultaten van het DNA-onderzoek al mondeling of digitaal worden medegedeeld aan de opdrachtgever en de betrokken opsporingsambtenaar.

Ook de gevallen waarin geen verplichting bestaat tot het uitbrengen van verslag (aan de opdrachtgever en de betrokken opsporingsambtenaar) worden in het nieuwe besluit niet opgenomen (vgl. artikel 10, vijfde lid, van het huidige besluit). Volgens het huidige recht gaat het om twee situaties, te weten 1) als het een onderzoek betreft als bedoeld in de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden en het DNA-profiel niet overeenkomt met een ander in de DNA-databank vastgelegd DNA-profiel en 2) als het DNA-profiel van een veiliggesteld spoor niet overeenkomt met een ander in de DNA-databank vastgelegd DNA-profiel. Het is niet nodig en niet wenselijk om deze situaties in het besluit te expliciteren, zeker aangezien zich meer situaties kunnen voordoen waarin het niet nodig is dat via de officiële route wordt gerapporteerd over het verrichte DNA-onderzoek. Denk bijvoorbeeld aan gevallen waarin in het geheel geen vergelijking met de DNA-profielen in de DNA-databank kon plaatsvinden, omdat het ingestuurde sporen materiaal ongeschikt bleek om een DNA-profiel mee op te stellen. Het kan van belang zijn dat ook in deze gevallen een terugkoppeling wordt gegeven. Zo is het voor het opsporingsonderzoek ook relevant om te weten dat er geen match is aangetroffen tussen het DNA-profiel in een veiliggesteld spoor en de DNA-profielen in de DNA-databank. Maar het wordt aan de praktijk overgelaten om te regelen in welke gevallen de opdrachtgever anders dan door het uitbrengen van een verslag op de hoogte wordt gesteld van de onderzoeksresultaten, en op welke manier – al dan niet via automatisch gegenereerde berichten – dat dan gebeurt.

Vierde lid

In dit lid is bepaald dat de deskundige die het DNA-onderzoek heeft verricht, ervoor zorgt dat de DNA-profielen die uit het onderzoek zijn verkregen en die in de DNA-databank moeten worden opgeslagen (vgl. artikel 7.7.1, vierde lid), naar het NFI worden toegezonden. De woorden “na dagtekening van het verslag” (artikel 10, derde lid, aanhef, van het huidige besluit) keren niet terug, omdat in de praktijk de DNA-profielen niet ná rapportage naar de DNA-databank worden verstuurd, maar juist daarvoor. De resultaten van de vergelijking tussen het opgestelde DNA-profiel en DNA-profielen in de DNA-databank worden vervolgens vermeld in het verslag. Op grond van artikel 7.7.2, tweede lid, onderdeel a, mag het NFI immers gegevens uit de DNA-databank en het centrale bestand verstrekken aan deskundigen die DNA-onderzoek verrichten.

Vijfde lid

Dit lid is afkomstig uit het huidige artikel 13, eerste lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken. Het schrijft voor dat het NFI het na afloop van een DNA-onderzoek resterende lichaamsmateriaal bewaart ten behoeve van een tegenonderzoek of met het oog op het opnieuw bepalen van het bijbehorende DNA-profiel. Dit voorschrift is naar deze bepaling overgeheveld omdat het hier bij nader inzien beter past. In dit artikel wordt namelijk voorgeschreven wat er moet gebeuren rond het uitbrengen van het verslag over het verrichte DNA-onderzoek. Zo wordt ook bepaald dat resterend lichaamsmateriaal bij het NFI moet worden bezorgd (zesde lid). De opvolger van artikel 13 van de het huidige besluit (het nieuwe artikel 7.8.1) zal alleen regels gaan bevatten over het vernietigen van DNA-profielen.

Zesde lid

De deskundige moet, als hij aan een ander laboratorium is verbonden dan het laboratorium van het NFI, ervoor zorgen dat het resterende lichaamsmateriaal binnen zes maanden na dagtekening van het verslag bij het NFI wordt bezorgd in een verpakking die is voorzien van het sporenidentificatienummer, bedoeld in artikel 7.3.3, eerste lid, onderdeel a, en een fraudebestendige afsluiting.

Artikel 7.5.6

Deze bepaling is inhoudelijk vrijwel gelijk aan artikel 10, achtste en negende lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken.

In het eerste lid is aan de officier van justitie de verplichting opgelegd om na een verricht DNA-onderzoek aan de hand van het lichaamsmateriaal van een persoon die zijn straf of maatregel volledig heeft ondergaan, die persoon van de uitslag van dat onderzoek in kennis te stellen indien zijn DNA-profiel overeenkomt met een ander in de DNA-databank verwerkt DNA-profiel en het belang van het onderzoek dat toelaat. De betrokkene hoeft dan nog niet te zijn aangemerkt als verdachte in de zaak waarin een match is geconstateerd, zodat er ook niet zonder meer een informatieverplichting bestaat op grond van artikel 2.4.2 van de wet. Daarom is hier ook een informatieverplichting opgenomen.

Het tweede lid legt de officier van justitie de verplichting op om in een situatie waarin het DNA-profiel van een veroordeelde overeenkomt met een ander verwerkt DNA-profiel en hij die veroordeelde van de uitslag van het DNA-onderzoek in kennis heeft gesteld, tevens de directeur van de penitentiaire inrichting in kennis te stellen. Achtergrond van deze – bestaande – verplichting is dat de kennisgeving aan de veroordeelde van invloed kan zijn op zijn gedrag en gemoedsrust en dat het van belang is dat de directeur van de inrichting waarin de veroordeelde verblijft, als verantwoordelijke voor zijn bejegening binnen de inrichting daarmee rekening kan houden (vgl. Stb. 2002, 640).

Artikel 10, zevende lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken, keert in het nieuwe besluit niet terug. In dit lid was opgenomen dat de directeur van het NFI – kort gezegd – overeenkomsten tussen DNA-profielen aan de officier van justitie of rechter-commissaris terugkoppelt. Deze bepaling is bij nader inzien overbodig. De DNA-deskundige vermeldt immers in zijn verslag of er een overeenkomst is tussen de door hem onderzochte DNA-profielen (zie de toelichting bij artikel 7.5.5). Daarbij kan hij ook DNA-profielen uit de DNA-databank betrekken, die het NFI hem op grond van artikel 7.7.2, tweede lid, onderdeel a, kan verstrekken. En de directeur van het NFI kan op grond van artikel 7.7.1, zesde lid, de DNA-profielen die in de DNA-databank zijn vastgelegd, onderling vergelijken en de officier van justitie of de rechter-commissaris in kennis stellen van positieve resultaten. Via deze wegen is al voldoende verzekerd dat de officier van justitie en de rechter-commissaris op de hoogte worden gesteld van relevante uitkomsten van DNA-onderzoek.

TITEL 7.6

Tegenonderzoek en de kosten voor dat onderzoek

Artikel 7.6.1

Dit artikel bevat een regeling voor het verrichten van een tegenonderzoek. De artikelen 6 tot en met 12 van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken hebben model gestaan voor die regeling. Op grond van de definitie van DNA-onderzoek, bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van dat besluit, zijn deze bepalingen ook van toepassing als een tegenonderzoek wordt verricht. Het is echter overzichtelijker als een zelfstandige

regeling wordt getroffen voor tegenonderzoek, die nu in dit artikel wordt neergelegd.

In algemene zin verdient opmerking dat in het huidige Wetboek van Strafvordering een eigenstandige regeling voor tegenonderzoek in geval van DNA-onderzoek is opgenomen (artikel 151a, zesde lid). Onder het nieuwe wetboek geldt echter de algemene regeling voor tegenonderzoek na deskundigenonderzoek (artikelen 2.4.1 tot en met 2.4.5 en artikelen 2.10.52 tot en met 2.10.55 van de wet). Artikel 7.6.1 geeft mede uitvoering aan die deskundigenregeling (zie in het bijzonder artikel 2.4.4, tweede lid, en artikel 2.10.55, tweede lid, van de wet). Het zal hier dus gaan om de situatie waarin de verdachte op de hoogte wordt gesteld van de uitkomsten van het onderzoek (op grond van artikel 2.4.2, vijfde lid, en artikel 2.10.53, vijfde lid, van de wet), waarna hij om een tegenonderzoek verzoekt op grond van artikel 2.4.3, eerste lid, en artikel 2.10.54, eerste lid, van de wet. Als dat verzoek wordt toegewezen, gelden de hierna opgenomen voorwaarden.

Een tegenonderzoek wordt op grond van het eerste lid pas verricht of – voor zover dat nodig is – het lichaamsmateriaal dat voor het uitvoeren van dat onderzoek nodig is, wordt pas van de verdachte afgenomen nadat hij daarvoor een bij ministeriële regeling vastgesteld bedrag heeft betaald.

In het tweede lid is bepaald dat als het laboratorium waar het eerste DNA-onderzoek is verricht, beschikt over lichaamsmateriaal waaraan het tegenonderzoek dient te worden verricht, dat laboratorium dat lichaamsmateriaal zo spoedig mogelijk ter beschikking stelt aan het laboratorium waaraan het tegenonderzoek zal worden verricht.

Voor het verrichten van het tegenonderzoek gelden dezelfde regels als die aan het verrichten van het eerste onderzoek zijn gesteld. Dat komt in het derde lid tot uitdrukking. Daarin is geregeld dat de artikelen 7.5.3, eerste en tweede lid, 7.5.4 en 7.5.5, eerste tot en met derde lid, die voor de uitvoering van het eerste onderzoek gelden, van overeenkomstige toepassing zijn op het tegenonderzoek.

Ten slotte bepaalt het vierde lid dat de verdachte het door hem voor tegenonderzoek betaalde geldbedrag terugkrijgt als het tegenonderzoek het resultaat van het eerdere onderzoek niet bevestigt. Dat wordt voor alle lichaamsonderzoeken uniform geregeld.

TITEL 7.7

De DNA-databank in strafzaken

Artikel 7.7.1

Dit artikel is inhoudelijk gelijklopend aan artikel 14 van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken. Het regelt kort samengevat de verwerking (opslag) van DNA-profielen in de DNA-databank voor strafzaken of in het dossier over de strafzaak in het kader waarvan het DNA-profiel is bepaald, wie de verwerkingsverantwoordelijke voor en de beheerder van die databank is en de bevoegdheid van de beheerder – de directeur van het NFI – om DNA-profielen in de DNA-databank onderling met elkaar te vergelijken. In het vierde lid is erin voorzien dat de DNA-profielen van overleden slachtoffers, vermiste personen, verdachten en (ex-)veroordeelden in de DNA-databank voor strafzaken worden opgeslagen in geval van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld. Het criterium "misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar is gesteld" is in de plaats gekomen van het in artikel 14, vierde lid, neergelegde voorlopigehechteniscriterium. Uit artikel 2.1.8 van de wet volgt dat met een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving

gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld een lijst met lichtere misdrijven wordt gelijkgesteld. Dat betekent dat ook voor zo'n lichter misdrijf de DNA-profielen van overleden slachtoffers, vermiste personen, verdachten en (ex-)veroordeelden in de DNA-databank voor strafzaken worden opgeslagen.

In het vierde lid, onderdeel a, zijn de woorden "onbekende of bekende" voor "overleden slachtoffers" geschrapt. Dit onderdeel is aan de orde als van het overleden slachtoffer lichaamsmateriaal is afgenomen voor een DNA-profiel, ongeacht of de identiteit van het slachtoffer bekend is. De term "onbekende overleden slachtoffers" wordt in het huidige besluit ook gebruikt om veiliggestelde sporen van het (mogelijke) slachtoffer aan te duiden; het gaat daarbij dus niet om van het lichaam van het slachtoffer afgenomen celmateriaal (Stb. 2012, 82). In het nieuwe besluit worden dit "veiliggestelde sporen" genoemd en worden deze wat betreft verdachten enerzijds en overleden slachtoffers van misdrijven waarop gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld anderzijds, opgenomen in onderdeel c. Een inhoudelijke wijziging is niet beoogd.

In het vierde lid, onderdeel g, is het woord "schriftelijk" voor "toegestemd" geschrapt, omdat uit de wettelijke regeling over toestemming voor lichaamsonderzoek blijkt dat toestemming voor DNA-onderzoek afzonderlijk moet worden vastgelegd (vgl. artikel 2.6.3 van de wet).

Artikel 7.7.2

Dit artikel regelt limitatief wie rechtstreekse toegang tot de DNA-databank hebben en aan wie gegevens uit de DNA-databank en het centrale bestand, bedoeld in artikel 7.5.3, derde lid, mogen worden verstrekt. Het artikel is inhoudelijk grotendeels gelijklopend aan artikel 15 van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken. Wijzigingen worden hierna toegelicht.

Eerste lid

De onderdelen c, d en e, uit het huidige Besluit DNA-onderzoek in strafzaken – die regelen dat de directeuren van de laboratoria in Aruba, Curaçao onderscheidenlijk Sint Maarten toegang hebben tot de Nederlandse DNA-databank – worden samengevoegd. Inhoudelijk wijzigt er daarmee niets. De bepalingen zijn enkel redactioneel vereenvoudigd, waardoor samenvoeging ook mogelijk werd. Verder is het nieuwe onderdeel d (in het huidige besluit onderdeel f) geactualiseerd: het daar genoemde besluit is inmiddels vervangen door de zogenoemde Prüm II-verordening. Daarop is het desbetreffende onderdeel aangepast.

Tweede lid

In dit lid is geregeld aan wie het NFI gegevens mag verstrekken uit de DNA-databank en het centrale bestand, bedoeld in artikel 7.5.3, derde lid. Deze gegevens mogen onder nader bepaalde voorwaarden worden verstrekt aan deskundigen die werkzaam zijn voor geaccrediteerde laboratoria als bedoeld in artikel 7.5.4 (en dus niet aan andere deskundigen) (onderdeel a), het openbaar ministerie (onderdeel b), de rechter (onderdeel c), bepaalde ambtenaren van politie en militairen van de Koninklijke Marechaussee (onderdeel d), een landelijke eenheid van de politie (onderdeel e) en de Justitiële Informatiedienst (onderdeel f).

Ten aanzien van onderdeel b verdient opmerking dat wordt gesproken over het verstrekken van gegevens aan het openbaar ministerie ten behoeve van 'een rechtshulpverzoek'. In de context van dit besluit moet onder die term niet alleen internationale rechtshulp worden begrepen (zoals geregeld in Boek 8, Hoofdstuk 2, van

de wet), maar ook binnen de Europese Unie geldende vormen van strafrechtelijke samenwerking.

Met betrekking tot onderdeel f wordt erop gewezen dat in het huidige besluit wordt gesproken over "Onze Minister (artikel 15, tweede lid, onderdeel f), maar voorheen over de Justitiële Informatiedienst (Stb. 2017, 263). Voor dat laatste wordt nu weer gekozen. In het vijfde lid wordt immers ook over de Justitiële Informatiedienst gesproken waar het gaat om de soort gegevens die mogen worden verstrekt aan deze dienst, die opereert onder verantwoordelijkheid van Onze Minister.

Een inhoudelijke wijziging vindt plaats in onderdeel e. Aan dit onderdeel wordt een mogelijkheid tot gegevensuitwisseling toegevoegd. Op grond van het huidige onderdeel (artikel 15, tweede lid, onderdeel e, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken) mag het NFI DNA-profielen van onbekende overleden slachtoffers uit de DNA-databank in strafzaken verstrekken aan een landelijke eenheid van de politie – die beheerder is van de DNA-databank voor vermiste personen – om hun identiteit vast te stellen (vgl. Stb. 2012, 82, p. 16). Dat is op dit moment de Eenheid Landelijke Expertise en Operaties. De DNA-profielen kunnen dan worden vergeleken met DNA-profielen van vermiste personen in de DNA-databank voor vermiste personen. Deze mogelijkheid van gegevensuitwisseling wordt behouden in subonderdeel 1. Een nieuw tweede subonderdeel maakt het daarnaast mogelijk dat DNA-profielen uit de DNA-databank in strafzaken (niet alleen van slachtoffers, maar ook van de andere in artikel 7.7.1, vierde lid, opgenomen categorieën personen) worden verstrekt aan een landelijke eenheid voor zover zij deze nodig heeft voor opname in de DNA-databank vermiste personen, met het oog op het vaststellen van de identiteit van een overleden persoon. Deze toevoeging berust op het volgende.

Op dit moment wordt het DNA-profiel van een vermiste persoon of van een verwante van een vermiste persoon op verzoek van de achterblijvers opgenomen in de DNA-databank vermiste personen. De DNA-databank vermiste personen heeft als doel om vermiste personen terug te vinden, bijvoorbeeld door (stoffelijke resten van) onbekende overledenen te identificeren. Door het DNA-profiel van een vermiste persoon of diens verwante in de DNA-databank vermiste personen op te slaan, kan worden achterhaald of er een match is of komt met een tevens in deze databank opgeslagen DNA-profiel van een onbekende overledene. Nu wordt het benodigde DNA-profiel van de vermiste persoon verkregen uit lichaamsmateriaal dat is veiliggesteld van een voorwerp van de vermiste persoon, zoals een tandenborstel of haarborstel. Ook is het mogelijk dat een verwante lichaamsmateriaal afstaat, zodat DNA-verwantschapsonderzoek kan worden verricht met de DNA-profielen in de DNA-databank vermiste personen. Als van de vermiste persoon of een verwante van de vermiste persoon echter al een DNA-profiel is opgeslagen in de DNA-databank in strafzaken (in welk kader de identiteit van de persoon ook is geverifieerd), is het veel eenvoudiger en sneller om dat DNA-profiel ook op te slaan in de DNA-databank vermiste personen. Daarom wordt het mogelijk gemaakt om een in de DNA-databank in strafzaken opgeslagen DNA-profiel ook op te slaan in de DNA-databank vermiste personen. Dat mag alleen als degene van wie het DNA-profiel is (dat zal een achterblijver van de vermiste zijn, bijvoorbeeld een verdachte of veroordeelde) of de achterblijvers van de vermiste persoon verzoeken om het verrichten van DNA-onderzoek met dat doel. Het is namelijk niet toegestaan om in de DNA-databank vermiste personen een DNA-profiel van een vermiste persoon op te nemen zonder toestemming van de achterblijvers. Het gaat bij achterblijvers in de eerste plaats om (zo direct mogelijke) familie, maar bij het ontbreken daarvan kan het ook om andere bij de vermiste persoon betrokken mensen gaan.

Zesde lid

Dit lid is nieuw. Het regelt dat het NFI aan deskundigen, bedoeld in het tweede lid, onderdeel a, en aan het openbaar ministerie (tweede lid, onderdeel b), ook de aan het DNA-profiel in de DNA-databank ten grondslag liggende brongegevens kan verstrekken indien deze nodig zijn voor het verrichten van aanvullend onderzoek of tegenonderzoek of voor het voldoen aan een rechtshulpverzoek. Het gaat hier om het zogenoemde 'piekenprofiel' dat van belang is als tegenonderzoek of aanvullend onderzoek door een ander laboratorium wordt verricht, maar dat niet in de DNA-databank is opgenomen. Daarin is alleen een getallenreeks als DNA-profiel opgenomen. Ook voor het openbaar ministerie is het van belang om over het piekenprofiel te beschikken als in het kader van een rechtshulpverzoek door het buitenland wordt verzocht om een DNA-profiel. Het piekenprofiel mag alleen worden verstrekt aan de hiervoor genoemde personen in de hiervoor genoemde gevallen. Andere personen – zoals opsporingsambtenaren of de rechter – hebben geen belang bij het ontvangen van het piekenprofiel. Aan hen mag dit dus ook niet worden verstrekt, aangezien het gaat om gevoelige persoonsgegevens.

Negende lid

In de voorganger van dit lid, artikel 15, achtste lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken, is geregeld dat het NFI een landelijke eenheid en de Justitiële Informatiedienst in kennis stelt van het feit dat er een DNA-profiel uit de DNA-databank moet worden vernietigd, opdat deze organisaties ook de bij hen over dat DNA-profiel vastgelegde gegevens vernietigen. Met betrekking tot de Justitiële Informatiedienst is deze verplichting overbodig. De plicht tot in kennis stellen komt voort uit de omstandigheid dat in de door de Justitiële Informatiedienst beheerde strafrechtsketendatabank informatie is opgenomen over DNA-profielen van verdachten en veroordeelden (vgl. Stb. 2005,17, p. 18; destijds ging het nog om het door het CJIB beheerde VIP-systeem). Deze gegevens moet de Justitiële Informatiedienst vernietigen als er geen grond meer bestaat voor het bewaren van het DNA-profiel in de DNA-databank. De Justitiële Informatiedienst zal echter zelf al op de hoogte zijn van een plicht tot vernietiging van gegevens over de verdachte of veroordeelde uit de strafrechtsketendatabank: het openbaar ministerie moet deze dienst in kennis stellen van het vervallen van de verdenking (artikel 8 van het huidige Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden) en voor de in de strafrechtsketendatabank opgenomen gegevens gelden dezelfde bewaartermijnen als voor de DNA-profielen van verdachten en veroordeelden in de DNA-databank. Het is dus niet nodig dat het NFI de Justitiële Informatiedienst hier nog apart van in kennis stelt.

TITEL 7.8

Bewaren en vernietigen van DNA-profielen, lichaamsmateriaal en verslagen

In deze titel worden alle bestaande regels over het vernietigen van DNA-profielen overgenomen en geherstructureerd, zodat de regeling voor de uitvoering toegankelijker wordt. Met het oog daarop worden in de artikelen 7.8.1 tot en met 7.8.5 alle gevallen beschreven waarin het DNA-profiel moet worden vernietigd, bijvoorbeeld omdat de verdenking vervalft, of de bewaartermijn verstrijkt. Daarna, in de artikelen 7.8.6 en 7.8.7, wordt in algemene zin bepaald welke gegevens er nog meer moeten worden vernietigd als het DNA-profiel wordt vernietigd. De artikelen 7.8.1 tot en met 7.8.5 volgen het grootste deel van de regels in de bestaande artikelen 16 tot en met 18b van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken op. Artikel 7.8.6 bouwt voort op de artikelen 13, vierde tot en met zevende lid, 16, vierde en vijfde lid, 17, eerste en derde lid, en artikel 18c van het bestaande besluit. Artikel 7.8.7 is nieuw en bevat een regeling voor het bewaren en vernietigen van verslagen. Hierna worden de voorgenomen wijzigingen toegelicht.

Artikel 7.8.1

Dit artikel bevat regels over het bewaren en vernietigen van DNA-profielen van personen die toestemming hebben verleend voor het afnemen van lichaamsmateriaal voor het verrichten van DNA-onderzoek. Het volgt artikel 13, tweede en derde lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken op, maar is anders opgezet. Artikel 13, eerste lid, van het huidige besluit – dat bepaalt dat het NFI resterend lichaamsmateriaal bewaart – keert niet hier terug, maar in artikel 7.5.5. Dit voorschrift past beter in die bepaling, waarin de regels zijn opgenomen over het uitbrengen van het verslag en hetgeen daarnaast moet gebeuren met het onderzochte lichaamsmateriaal en DNA-profielen. Artikel 13, vierde tot en met zevende lid, van het huidige besluit keren terug in artikel 7.8.6.

Eerste lid

Dit lid volgt artikel 13, tweede lid, onderdeel a, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken op. In die bepaling wordt gesproken over het vernietigen van celmateriaal van een derde, niet zijnde een slachtoffer of vermiste persoon (wiens DNA-profiel in de DNA-databank wordt opgeslagen). In de nieuwe regeling gaat dit lid over personen die toestemming hebben verleend voor het afnemen van lichaamsmateriaal voor DNA-onderzoek en van wie het DNA-profiel niet wordt opgeslagen in de DNA-databank. De reikwijdte van de bepaling is daarmee iets veralgemeniseerd. Dat komt omdat zich ook de situatie kan voordoen dat de verdachte van een licht strafbaar feit (geen vierjaarsmisdrijf) toestemming geeft voor het verrichten van DNA-onderzoek. Zijn DNA-profiel zal niet in de DNA-databank worden opgenomen en ook voor zijn profiel geldt – net als bij andere personen die met toestemming lichaamsmateriaal voor DNA-onderzoek laten afnemen – dat dit zal moeten worden vernietigd. Die situatie was tot nu toe ongeregeld; dat verandert nu.

Daarnaast wordt niet gesproken over het "lichaamsmateriaal" dat moet worden vernietigd, maar over het DNA-profiel. Voor lichaamsmateriaal wordt in artikel 7.8.6 in algemene zin geregeld dat dit moet worden vernietigd zodra het DNA-profiel wordt vernietigd. Die regel geldt namelijk altijd als een DNA-profiel moet worden vernietigd. Het DNA-profiel moet "zo spoedig mogelijk" en niet langer "terstond" worden vernietigd, om de betrokken organisaties iets meer ruimte te geven om aan hun vernietigingsplicht te voldoen, gelet op de daarbij behorende administratieve processen.

Op dit moment wordt voorgeschreven dat het lichaamsmateriaal en het DNA-profiel (vgl. artikel 13, vierde lid, van het huidige besluit) moeten worden vernietigd indien is vastgesteld dat het DNA-profiel van de derde niet overeenkomt of geen verwantschap vertoont met het DNA-profiel dat in verband met dezelfde strafzaak is verkregen uit een veiliggesteld spoor van een verdachte of van een overleden slachtoffer, tenzij de derde toestemming geeft om het DNA-profiel te bewaren totdat – kort gezegd – de zaak is geëindigd. Dit voorschrift wijzigt enigszins: als de betrokkene geen toestemming geeft om het DNA-profiel te bewaren totdat de zaak is geëindigd, moet het DNA-profiel worden vernietigd na dagtekening van het verslag. Het verslag wordt pas afgerond nadat is geconstateerd of het DNA-profiel al dan niet overeenkomt met of verwantschap vertoont met een ander DNA-profiel. Het is tegen die achtergrond niet wenselijk dat het DNA-profiel al zou moeten worden vernietigd voordat het verslag daarover is opgesteld. Overigens: als er een overeenkomst of verwantschap wordt geconstateerd die ertoe leidt dat de betrokkene als verdachte wordt aangemerkt, mag het DNA-profiel en het bijbehorende lichaamsmateriaal op die grond worden bewaard.

Ten slotte wordt het woord "schriftelijk" voor "toegestemd" geschrapt, omdat uit de wettelijke regeling over toestemming voor lichaamsonderzoek blijkt dat toestemming voor DNA-onderzoek en de verdere verwerking van het opgestelde DNA-profiel afzonderlijk moet worden vastgelegd (vgl. artikel 2.6.3 van de wet). Ook wordt gesproken over "veiliggesteld spoor van een verdachte" in plaats van over "onbekende verdachte", zoals dat ook op andere plekken in dit besluit gebeurt (vgl. ook artikel 2.6.17, tweede lid, van de wet). Een inhoudelijke wijziging is daarmee niet beoogd.

Tweede lid

In dit lid wordt bepaald – in lijn met artikel 13, tweede lid, onderdeel b, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken – dat als de betrokkene toestemming heeft gegeven voor het bewaren van zijn DNA-profiel gedurende de looptijd van de strafzaak, het NFI het DNA-profiel alsnog moet vernietigen als de betrokkene die toestemming intrekt. Dat zal doorgaans via het openbaar ministerie lopen: de intrekking van de toestemming wordt gericht aan het openbaar ministerie, dat vervolgens het NFI opdracht geeft tot vernietiging van het DNA-profiel.

Derde lid

Dit lid volgt artikel 13, derde lid, van het huidige besluit op en bepaalt dat het DNA-profiel van de betrokkene wordt bewaard in het dossier over de strafzaak in het kader waarvan dat DNA-profiel is bepaald. Het DNA-profiel mag immers niet worden opgeslagen in de DNA-databank als het niet voldoet aan de criteria voor opname daarin, en dat zal vaak het geval zijn als het is opgesteld met toestemming van de betrokkene (en dus zonder dat de wettelijke bevoegdheid is uitgeoefend). Het NFI mag dit DNA-profiel alleen vergelijken met andere in die strafzaak opgestelde DNA-profielen.

Artikel 7.8.2

Dit artikel komt inhoudelijk grotendeels overeen met artikel 16, eerste en derde lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken. Een deel van de inhoud van het huidige artikel 16 is overgebracht naar de nieuwe artikelen 7.8.6 en 7.8.7. Wijzigingen ten opzichte van de huidige bepalingen in het nieuwe artikel 7.8.2 worden hierna toegelicht.

Eerste lid

In dit lid is geregeld dat het in de DNA-databank opgeslagen DNA-profiel van een verdachte in beginsel moet worden vernietigd zodra zich een van de omstandigheden voordoet op grond waarvan hij niet langer als verdachte van een strafbaar feit kan worden aangemerkt. "Terstond" is vervangen door "zo spoedig mogelijk" om het NFI iets meer ruimte te geven om aan de vernietigingsplicht te voldoen, gelet op de daarbij behorende administratieve processen. In deze bepaling wordt niet langer gedefinieerd wanneer sprake is van een omstandigheid die meebrengt dat de verdachte niet langer kan worden aangemerkt als verdachte, omdat dat centraal is bepaald in artikel 1.1.1, derde lid.

Tweede lid

Dit lid bevat twee uitzonderingen op de vernietigingsplicht van het eerste lid. Onderdeel a is afkomstig uit het huidige besluit en betreft – kort gezegd – de situatie waarin de verdachte in een andere strafzaak als verdachte is aangemerkt (mede) op basis van zijn DNA-profiel. Onderdeel b is nieuw maar expliciteert de bestaande situatie, die is neergelegd in artikel 2, tweede lid, van de Wet DNA-onderzoek in strafzaken: als de verdachte in een andere strafzaak is veroordeeld, moet het DNA-profiel immers onder de in die bepaling opgenomen voorwaarden in de DNA-databank blijven opgeslagen.

Artikel 7.8.3 tot en met 7.8.5

Deze artikelen volgen de artikelen 18, 18a en 18b van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken op. Zij bevatten de bewaartermijnen van de DNA-profielen van verdachten en veroordeelden (artikel 7.8.3), van gewezen verdachten (artikel 7.8.4) en van overleden slachtoffers, veiliggestelde sporen van verdachten en vermiste personen (artikel 7.8.5).

De bepalingen zijn grotendeels gelijklopend aan de bestaande artikelen. In artikel 7.8.3, tweede lid, heeft een vergelijkbare – niet-inhoudelijke – plaatsgevonden als in artikel 4.4.4, tweede lid, die aldaar is toegelicht.

Er heeft één belangrijke inhoudelijke wijziging plaatsgevonden in artikel 7.8.3: in het zesde lid is neergelegd dat de bewaartermijnen worden gehalveerd als de verdachte of veroordeelde ten tijde van het begaan van het feit waarop de uitspraak of strafbeschikking betrekking heeft, de leeftijd van achttien jaar nog niet had bereikt. Deze wijziging wordt in het huidige Besluit DNA-onderzoek in strafzaken al doorgevoerd in het kader van het wetsvoorstel wijziging van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden en het Wetboek van Strafvordering in verband met de introductie van conservatoire afname van celmateriaal en enkele andere wijzigingen met betrekking tot DNA-onderzoek (Kamerstukken II 2024/25, 36753, nr. 2). Eerder was aan de Tweede Kamer al toegezegd de bewaartermijnen voor biometrische, justitiële en strafvorderlijke genetische gegevens voor minderjarige verdachten en veroordeelden te halveren. Ook voor vinger- of handafdrukken en gezichtsopnamen geldt dit voornemen dus (Kamerstukken II 2018/19, 31415, nr. 22, p. 3). Daarmee wordt recht gedaan aan het doel van de opslag van deze gegevens, namelijk het leveren van een bijdrage aan het ophelderen van toekomstige en in het verleden door hen gepleegde misdrijven en het veranderen van hun gedrag door hen te weerhouden van verder crimineel gedrag. Tegelijkertijd wordt rekening gehouden met het feit dat jeugdige verdachten zich in een levensfase bevinden waarin zij niet altijd in staat zijn om dezelfde afgewogen keuzes te maken die normaal functionerende meerderjarigen maken (Kamerstukken II 2024/25, 36753, nr. 3, p. 41). In artikel 18a van het huidige besluit – waarin de bewaartermijnen van DNA-profielen van gewezen verdachten met het oog op herziening ten nadele zijn opgenomen – waren al aparte bewaartermijnen opgenomen voor minderjarige gewezen verdachten. De bewaartermijnen voor gewezen verdachten sluiten namelijk aan bij de regeling van de vervolgingsverjaring, en voor minderjarigen gelden kortere verjaringstermijnen (vgl. artikel 77d van het Wetboek van Strafrecht). In artikel 7.8.3 worden – zoals aangekondigd – de geldende bewaartermijnen gehalveerd. Het verband met vervolgingsverjaring is hier minder direct dan in de context van artikel 7.8.4, omdat het DNA-profiel wordt bewaard voor de opsporing van strafbare feiten in het algemeen, en niet alleen voor de strafzaak waarin het DNA-profiel is opgesteld. Niettemin bestaat ook in artikel 7.8.3 een verband met de regeling van vervolgingsverjaring, in die zin dat strafbare feiten, begaan door minderjarigen, eerder zullen verjaren dan feiten, begaan door volwassenen.

Er hebben enkele kleine wijzigingen plaatsgevonden in artikel 7.8.4, waarin bewaartermijnen voor DNA-profielen van gewezen verdachten zijn opgenomen. Zo wordt in artikel 7.8.4 niet opgenomen om welk soort uitspraak het gaat, omdat dat al blijkt uit de definitiebepaling van "gewezen verdachte" (artikel 1.1.1, eerste lid): het gaat om een onherroepelijke vrijspraak als bedoeld in artikel 5.8.27, eerste lid, onderdeel a, van de wet, waarbij opzettelijk de dood van een ander is veroorzaakt, of een ontslag van alle rechtsvervolging, zonder dat daarbij een maatregel is opgelegd als bedoeld in artikel 37a in verbanding met artikel 37b of 38, 38m of 77s van het Wetboek van Strafrecht. In artikel 7.8.4, eerste lid, onderdeel f, is het bestaande artikel 17, tweede lid, van het

Besluit DNA-onderzoek bij veroordeelden in een iets andere vorm gegoten: het DNA-profiel van de gewezen verdachte moet worden vernietigd als hij in een herzieningsprocedure onherroepelijk wordt vrijgesproken of ontslagen van alle rechtsvervolging. Op grond van artikel 7.8.6, vierde lid, moet de Justitiële Informatiedienst het NFI daarvan op de hoogte stellen. Een inhoudelijke wijziging is niet beoogd.

In artikel 7.8.5 zijn – ten opzichte van artikel 18b van het huidige besluit – twee zaken nieuw. Allereerst wordt in artikel 7.8.5, eerste lid, onderdeel d, bepaald dat als de identiteit van het overleden slachtoffer onbekend is, zijn DNA-profiel na tachtig jaar wordt vernietigd. Het is namelijk mogelijk dat na ommekomst van de termijnen in de onderdelen a en b een onbekend slachtoffer nog niet is geïdentificeerd, terwijl de DNA-databank in dat geval nog wel een belangrijke rol kan spelen in het alsnog vaststellen van zijn identiteit. Daarom wordt voor dit geval een langere bewaartermijn gehanteerd. Indien de betrokkene vóór het verstrijken van de bewaartermijn wordt geïdentificeerd, wordt zijn DNA-profiel overeenkomstig de termijnen in de onderdelen a, b en c vernietigd. Nieuw is in de tweede plaats dat ten aanzien van vermiste personen is bepaald dat DNA-profielen van vermiste personen worden vernietigd tachtig jaar na vastlegging in de DNA-databank, en eerder indien de persoon niet langer is vermist of volledig is geïdentificeerd. Eerder werden de termijnen van het eerste lid van toepassing verklaard, maar die termijnen zijn soms te kort om de vermissing op te lossen en bovendien is niet altijd duidelijk als gevolg van welk misdrijf iemand vermist is geraakt, zodat de bewaartermijn lastig kan worden bepaald. Daarom wordt nu gekozen voor één bewaartermijn van tachtig jaar – de langst geldende bewaartermijn – waarbij wordt voorgeschreven dat de DNA-profielen eerder wordt vernietigd als iemand niet langer is vermist of volledig is geïdentificeerd. Die laatste toevoeging houdt verband met de omstandigheid dat het in een enkel geval voorkomt dat er een lichaamsdeel wordt aangetroffen dat van de vermiste persoon afkomstig is, maar nog geen duidelijkheid bestaat over de vraag waar zich de andere lichaamsdelen van die persoon bevinden (en soms ook niet over de vraag of hij nog leeft).

Artikel 7.8.6

In dit artikel wordt in algemene zin bepaald welke gegevens moeten worden vernietigd als het DNA-profiel moet worden vernietigd. Het geeft dus aanvullende regels op het bepaalde in de artikelen 7.8.1 tot en met 7.8.5. Het volgt allereerst artikel 18c van het huidige besluit op, maar heeft een ruimere reikwijdte, omdat het ook regels bevat die voorheen waren opgenomen in de artikelen 13, 16 en 17 van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken. Met het oog op de toegankelijkheid van de regeling worden deze regels nu samengenomen. Hierna worden de verschillende leden toegelicht. Daarbij verdient in algemene zin opmerking dat dit artikel geen regels bevat over het vernietigen van bij het laboratorium opgeslagen verslagen van DNA-onderzoek. Daarover handelt artikel 7.8.7.

Eerste lid

Dit lid bepaalt dat het NFI, als het het DNA-profiel van de betrokkene moet vernietigen, ook het lichaamsmateriaal waaruit dat DNA-profiel is verkregen moet vernietigen, evenals de persoonsgegevens die het over de betrokkene heeft bewaard in het centrale bestand (artikel 7.5.3, derde lid). Dit geldt voor alle gevallen waarin het NFI een DNA-profiel moet vernietigen. Daarom wordt verwezen naar alle voorgaande artikelen – de artikelen 7.8.1 tot en met 7.8.5 – waarin voor verschillende situaties en personen is opgenomen wanneer het DNA-profiel moet worden vernietigen. Deze gegevens moeten “zo spoedig mogelijk” (in plaats van “terstond”) worden vernietigd om het NFI en andere

laboratoria iets meer ruimte te geven om aan de vernietigingsplicht te voldoen, gelet op de daarbij behorende administratieve processen.

Tweede tot en met vierde lid

In deze leden zijn de bestaande informatieverplichtingen uit de artikelen 13, 16, 17 en 18c samengevoegd en overgenomen. Een inhoudelijke wijziging is niet beoogd. De Justitiële Informatiedienst moet het NFI in de meeste gevallen op de hoogte stellen van de plicht tot vernietiging. Daarvoor heeft zij in sommige gevallen informatie van het openbaar ministerie nodig (derde en vierde lid). En in sommige gevallen – bijvoorbeeld als toestemming voor het verwerken van een DNA-profiel wordt ingetrokken – moet het openbaar ministerie het NFI daarvan rechtstreeks op de hoogte brengen, zodat het NFI aan zijn vernietigingsplicht kan voldoen.

Vijfde lid

In gevallen waarin het DNA-onderzoek is verricht bij een ander laboratorium dan het laboratorium van het NFI, moet het NFI dat laboratorium de verkregen informatie verstrekken over het vernietigen van DNA-profielen en bijbehorende gegevens. Het desbetreffende laboratorium moet ook voldoen aan de vernietigingsplicht: persoonsgegevens moeten uit het bijgehouden bestand worden verwijderd, en ook het DNA-profiel moet worden verwijderd, voor zover daarover nog gegevens bij het laboratorium beschikbaar zijn. Alleen voor het lichaamsmateriaal geldt een afwijkende regeling. In de meeste gevallen zal dat al zijn bezorgd bij het NFI (vgl. artikel 7.5.5, zesde lid). Als dat niet het geval is, moet het laboratorium dat alsnog zo spoedig mogelijk doen, zodat het NFI haar beheertaak ten aanzien van lichaamsmateriaal goed kan uitvoeren en kan bijhouden welk lichaamsmateriaal is vernietigd. Het laboratorium dat heeft voldaan aan de vernietigingsplicht moet het NFI daarvan in kennis stellen, zodat het NFI ook de vernietiging van gegevens in andere laboratoria kan bijhouden.

Zesde lid

Op grond van dit lid moeten het NFI en ook de andere laboratoria die DNA-onderzoek verrichten, aantekening houden van iedere vernietiging. Die verplichting bestaat nu ook al (vgl. de artikelen 13, vijfde en zevende lid, 16, vijfde lid, en 18c, tweede en vierde lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken).

Artikel 7.8.7

Dit artikel is nieuw en bevat een specifieke regeling voor het vernietigen van verslagen van DNA-onderzoek. In het huidige Besluit DNA-onderzoek in strafzaken is ten aanzien van het verslag hetzelfde bepaald als voor lichaamsmateriaal en andere gegevens die het laboratorium over de betrokkene heeft bewaard: het moet gelijktijdig met het DNA-profiel worden vernietigd. Dat levert in de praktijk problemen op, omdat het verslag van DNA-onderzoek bijna nooit alleen betrekking heeft op het DNA-profiel van één persoon of van één spoor. Het doel van het DNA-onderzoek is immers het onderling vergelijken van verschillende DNA-profielen. Vaak worden in een verslag DNA-profielen opgenomen van alle bij het onderzoek betrokken personen (slachtoffers, derden, verdachten en/of een in de databank gevonden overeenkomst met een persoon) en van een of meerdere sporen. Voor het bewaren van de DNA-profielen van sporen en personen gelden verschillende bewaartermijnen, en dus gelden er op grond van de huidige regeling ook verschillende termijnen waarna een en hetzelfde verslag zou moeten worden vernietigd. Als uitvoering zou worden gegeven aan deze vernietigingsplicht is het gevolg daarvan dat het verslag ook niet meer beschikbaar is voor de DNA-profielen die nog niet voor vernietiging in aanmerking komen. Dit is onwenselijk en leidt in de praktijk tot een

regeling die niet uitvoerbaar is. Voor verslagen van DNA-onderzoeken wordt daarom een apart bewaarregime getroffen, dat hierna wordt toegelicht.

Eerste tot en met derde lid

Deze leden bevat de kern van de bewaarregeling voor verslagen van DNA-onderzoek en de bijbehorende onderzoeksbevindingen. Na dagtekening van het verslag gaat een bewaartermijn van twaalf jaar – de kortste bewaartermijn voor een DNA-profiel van een volwassene (vgl. artikel 7.8.4, eerste lid, en 7.8.5, eerste lid) – lopen. Na het verstrijken van die termijn wordt het verslag (en de bijbehorende onderzoeksbevindingen, vgl. het derde lid) ontoegankelijk gemaakt; het verslag blijft bij het laboratorium beschikbaar, maar is niet zonder meer toegankelijk. Het verslag wordt ontoegankelijk gemaakt, dat wil zeggen: er worden maatregelen getroffen ter voorkoming van de verdere kennisneming, gebruikmaking of verspreiding van die gegevens (vgl. de definitie van 'ontoegankelijkmaking van gegevens' in artikel 2.1.1 van de wet). Het gaat, zo wordt ten overvloede opgemerkt, niet om ontoegankelijkmaking van gegevens zoals geregeld in artikel 2.7.56 van de wet, dat betreft een andere situatie. De deskundige heeft alleen nog toegang tot het verslag, als de officier van justitie of de rechter-commissaris daarvoor toestemming geeft. Dat kan toestemming inhouden voor het raadplegen van een specifiek verslag, maar ook toestemming voor het in meer algemene zin, bijvoorbeeld in het kader van een *cold case*, raadplegen van alle voor die zaak relevante verslagen. Het verlenen van toegang tot het verslag of verslagen kan van belang zijn omdat de deskundige aanvullend onderzoek wil doen, waarvoor hij inzicht nodig heeft in eerdere rapportages. Of omdat de deskundige een verklaring moet afleggen over hetgeen hij heeft onderzocht – bij de rechter-commissaris of tijdens het onderzoek op de terechtzitting – en daarvoor het verslag nodig heeft.

Voorafgaand aan het toegankelijk maken van het verslag, moeten de persoonsgegevens van betrokkenen van wie het DNA-profiel al is vernietigd, zoveel mogelijk worden vernietigd. Dat betekent dat deze gegevens – handmatig of met behulp van software – moeten worden 'gelakt'. Hun DNA-profielen zijn immers ook niet meer beschikbaar. Het is onwenselijk dat hun persoonsgegevens dan nog wel lange tijd raadpleegbaar zijn. Dit moet "zoveel mogelijk" gebeuren, maar kan niet voor alle gevallen worden voorgeschreven. In gevallen waarin sprake is van spoed en het gaat om een groot verslag of meerdere verslagen, kan niet altijd aan deze verplichting tot vernietiging worden voldaan. Uiteraard zal dit dan zo spoedig mogelijk alsnog moeten gebeuren. Zodra het niet langer noodzakelijk is het verslag te kunnen inzien, bijvoorbeeld omdat de deskundige zijn aanvullende onderzoek heeft afgerond, wordt het verslag opnieuw ontoegankelijk gemaakt. Het verslag wordt uiteindelijk definitief vernietigd na het verstrijken van de langstdurende bewaartermijn van een DNA-profiel waarover in dat verslag is gerapporteerd.

Als aanvangsdatum voor de termijn van twaalf jaar gedurende welke het verslag en onderzoeksbevindingen nog toegankelijk zijn, wordt gekozen voor de datum van dagtekening van het verslag. Na verloop van die twaalf jaar na dagtekening van het verslag worden het verslag en overige onderzoeksbevindingen ontoegankelijk gemaakt. Voor DNA-profielen geldt een andere aanvangsdatum van de bewaartermijn. Voor DNA-profielen van (gewezen) verdachten geldt als aanvangsdatum de dag na de datum van de einduitspraak in hun strafzaak en voor DNA-profielen van slachtoffers, veiliggestelde sporen en vermisten de dag na de datum van vastlegging in de DNA-databank (vgl. de artikelen 7.8.3, 7.8.4 en 7.8.5). Een en ander brengt mee dat het kan voorkomen dat het verslag eerder ontoegankelijk wordt gemaakt dan dat het bijbehorende DNA-profiel wordt vernietigd. Het is bijvoorbeeld denkbaar dat het verslag over DNA-profielen van twee verdachten ontoegankelijk wordt gemaakt, voordat hun DNA-profielen worden

vernietigd, omdat het verslag nu eenmaal eerder is gedagtekend dan dat er einduitspraak is gedaan tegen de verdachte. De datum van de einduitspraak kan als aanvangsdatum voor het bewaren van het verslag echter niet leidend zijn, omdat het verslag geregeld meerdere personen betreft, en er dus ook verschillende bewaartermijnen zijn. Omdat het verslag bij ontoegankelijkmaking nog niet is vernietigd, zal het verslag van het onderzoek beschikbaar zijn zolang het betreffende DNA-profiel in de DNA-databank aanwezig is.

Vierde lid

Dit lid verklaart de voorgaande leden van overeenkomstige toepassing op andere laboratoria dan die van het NFI waarvoor deskundigen werkzaam zijn die DNA-onderzoek verrichten. Omdat de plicht tot ontoegankelijkmaking geldt na een vaste termijn – twaalf jaar na dagtekening van het verslag – kunnen zij die verplichting zelfstandig naleven. Verder worden deze laboratoria op grond van artikel 7.8.6, vijfde lid, op de hoogte gesteld van de plicht tot vernietiging van DNA-profielen en persoonsgegevens die het over personen heeft bewaard. Als gevolg daarvan zijn zij dus ook op de hoogte van de plicht tot het uiteindelijk vernietigen van het verslag op grond van de tweede zin van het eerste lid.

Artikel 7.8.8

Dit artikel komt inhoudelijk overeen met artikel 15a van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken. Het bevat een voorziening voor het geval een particulier laboratorium van plan is zijn werkzaamheden te beëindigen of beëindigt. Artikel 3.5.2 bevat een vergelijkbare bepaling. Verwezen wordt naar de toelichting aldaar.

HOOFDSTUK 8

Onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte als bedoeld in de artikelen 2.6.20, 2.6.21 en 2.6.22

TITEL 8.1

Aanwijzing van de af te nemen typen lichaamsmateriaal

Artikel 8.1.1

Dit artikel wijst aan welk lichaamsmateriaal kan worden afgenomen voor het verrichten van een onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte en is inhoudelijk gelijk aan artikel 3 van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte.

TITEL 8.2

Waarborgen ten aanzien van de afname van het lichaamsmateriaal

Artikel 8.2.1

In dit artikel wordt overeenkomstig de artikelen 4, tweede en derde lid, en 5, eerste lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte aangegeven op welke wijze het in artikel 8.3.1 aangewezen lichaamsmateriaal van de betrokkene dient te worden afgenomen. De bepaling is ten opzichte van zijn voorgangers gewijzigd. In het eerste lid wordt bepaald dat bloed wordt afgenomen door middel van een venapunctie of een infuus. Dit lid is ontdaan van technische voorschriften (vgl. artikel 4, tweede lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte). Het wordt aan de praktijk overgelaten om technische

normen rond de afname van bloed te formuleren, zoals dat ook op diverse andere plekken in dit besluit gebeurt. De algemene beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit (artikel 2.1.3 van de wet) zullen daarbij in acht moeten worden genomen. Voor het afnemen van neus- en keelslijmvlies of sputum is in het derde en vierde lid de nu in artikel 4, derde lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte vereiste wijze van afnemen verplicht gesteld. Ook deze leden zijn vereenvoudigd en van onnodige details ontdaan.

Artikel 4, eerste lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte bevat de regel dat degene die is gevraagd toe te stemmen in het afnemen van lichaamsmateriaal ten behoeve van een onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte, wordt gewezen op zijn recht op rechtsbijstand bij het nemen van die beslissing. Deze verplichting keert in het nieuwe besluit alleen terug in de gevallen waarin het verrichten van het onderzoek ertoe kan leiden dat gegevens van de betrokkene worden opgeslagen in een databank met het oog op andere opsporingsonderzoeken (namelijk als de betrokkene later toch verdachte blijkt te zijn). Concreet gaat het dan om DNA-onderzoek en het nemen van handpalm- en vingerafdrukken. Bij de overige onderzoeken waarvoor deze informatieverplichting nu geldt, wordt zij geschrapt. Uit artikel 2.6.3, eerste lid, van de wet, volgt al – en dat is nieuw ten opzichte van het huidige wetboek – dat degene aan wie toestemming wordt gevraagd voor het verrichten van het onderzoek, wordt voorzien van voldoende informatie om een weloverwogen beslissing te nemen. Bovendien mag de toestemming alleen worden gevraagd door of op verzoek van de functionaris die bevoegd is om het bevel tot dat onderzoek te geven. Het is niet nodig om die persoon daarnaast ook te wijzen op de mogelijkheid hierover een advocaat te consulteren, al mag dat natuurlijk wel.

TITEL 8.3

Functionaris die lichaamsmateriaal afneemt

Artikel 8.3.1

Eerste lid

In dit artikellid worden verpleegkundigen en physician assistants aangewezen als medisch deskundigen die lichaamsmateriaal mogen afnemen ten behoeve van de uitvoering van een onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte. Dit artikel komt inhoudelijk gedeeltelijk overeen met artikel 151e, vierde lid, van het huidige Wetboek van Strafvordering, dat erin voorziet dat naast artsen verpleegkundigen kunnen worden ingeschakeld voor de afname van lichaamsmateriaal. Ter uitwerking van artikel 2.6.20, derde lid, van de wet, zijn in het onderhavige artikellid physician assistants daaraan toegevoegd.

Tweede lid

Dit artikellid regelt in de eerste plaats dat de arts of de medisch deskundige geen lichaamsmateriaal van een verdachte of derde afneemt als hij bij de behandeling van die persoon betrokken is of is geweest, tenzij de verdachte of derde daarin schriftelijk toestemt. Die regel komt overeen met de inhoud van artikel 4, vierde lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte. De wettelijke terminologie van 'afzonderlijk vastleggen' wordt hier niet gebruikt, omdat het niet gaat om toestemming in reactie op een verzoek van een strafvorderlijke functionaris (vgl. artikel 2.1.13, eerste lid, van de wet), maar om toestemming in relatie tot de persoon van de arts of medisch deskundige die het onderzoek zal verrichten.

Artikel 8.3.2

De inhoud van dit artikel komt overeen met artikel 6, eerste lid, onderdeel a, en artikel 7, tweede lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte en voorziet in waarborgen ten aanzien van het afnemen van lichaamsmateriaal van de betrokkene. Het eerste lid schrijft voor dat van het afnemen proces-verbaal wordt opgemaakt waarin bepaalde persoons- en zaaksgelateerde informatie wordt opgenomen. Op grond van het tweede lid gelden de vereisten van het eerste lid ook als het lichaamsmateriaal niet is afgenomen van de betrokkene, maar op andere wijze is verkregen (vgl. artikel 2.6.20, vierde lid, van de wet). Het kan dan bijvoorbeeld gaan om een in beslag genomen voorwerp waarop zich lichaamsmateriaal van de betrokkene bevindt.

TITEL 8.4

Aanwijzing van ernstige besmettelijke ziekten

Artikel 8.4.1

Dit artikel is inhoudelijk gelijk aan artikel 2 van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte. In dat artikel zijn vier ernstige besmettelijke ziekten aangewezen in het kader waarvan lichaamsmateriaal kan worden afgenomen ten behoeve van het verrichten van een onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte als bedoeld in artikel 2.6.20, eerste, vierde of zesde lid, 2.6.21, eerste lid, of 2.6.22 van de wet.

TITEL 8.5

Verrichten van onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte

Artikel 8.5.1

Dit artikel komt inhoudelijk in grote lijnen overeen met de artikelen 6, eerste lid, onderdelen b en c, tweede en derde lid, en 7, eerste en derde lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte en voorziet er kort samengevat in dat het afgenomen lichaamsmateriaal of het lichaamsmateriaal dat op een andere wijze is verkregen (het bevindt zich bijvoorbeeld op of in een inbeslaggenomen voorwerp), zo spoedig mogelijk op een fraudebestendige wijze wordt verpakt, van de benodigde gegevens wordt voorzien en daarna zo spoedig mogelijk wordt bezorgd bij het laboratorium waar het onderzoek met behulp van dat materiaal zal worden verricht. Indien het een onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte betreft als bedoeld in artikel 2.6.20, van de wet, is dat het laboratorium van een gemeentelijke gezondheidsdienst of een ziekenhuis (zie het tweede lid van artikel 8.5.3). Als het gaat om een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.22 van de wet, wordt het lichaamsmateriaal, gelet op artikel 8.5.3, derde lid, bezorgd bij het laboratorium van het Amsterdam UMC, locatie AMC, of in een ander laboratorium indien de opdrachtgever daartoe opdracht heeft gegeven.

Op dit moment is – in artikel 6, eerste lid, onderdeel c, en 7, derde lid van het huidige besluit – bepaald dat de opsporingsambtenaar ervoor zorgdraagt dat het afgenomen lichaamsmateriaal wordt bezorgd bij een gemeentelijke gezondheidsdienst. Op grond van artikel 8, tweede lid, moet de gemeentelijke gezondheidsdienst het lichaamsmateriaal doorsturen naar het laboratorium van het ziekenhuis als het onderzoek daar wordt verricht. Achtergrond van deze constructie – geïntroduceerd in de tijd dat het alleen nog ging om bloedonderzoek – is dat de gemeentelijke

gezondheidsdienst fungeert als intermediair tussen de arts die het bloed heeft afgenomen en het laboratorium dat het onderzoek zal verrichten. Het afgenomen bloed wordt bezorgd bij de gemeentelijke gezondheidsdienst en deze dienst zorgt ervoor dat het bloed bij het laboratorium van een ziekenhuis wordt bezorgd als hij het onderzoek niet zelf uitvoert (Stb. 2010, 115). Als echter op voorhand duidelijk is dat het onderzoek moet worden verricht in het laboratorium van het ziekenhuis, zou het ook mogelijk moeten zijn dat het lichaamsmateriaal direct naar dat laboratorium wordt verstuurd. Daarom wordt in artikel 8.5.1 in het midden gelaten of de opsporingsambtenaar het lichaamsmateriaal naar de gemeentelijke gezondheidsdienst of naar het ziekenhuis verstuurt; voorgeschreven wordt dat hij het verstuurt naar het laboratorium dat het onderzoek zal verrichten. Dat kan dus ook – als dat op voorhand duidelijk is – direct het laboratorium van een ziekenhuis zijn. Het blijft mogelijk om het lichaamsmateriaal als uitgangspunt op te sturen naar de gemeentelijke gezondheidsdienst: op grond van artikel 8.5.2, tweede lid, kan het ontvangende laboratorium het lichaamsmateriaal doorsturen naar een ander laboratorium. Maar het onnodig doorsturen van lichaamsmateriaal wordt op deze manier voorkomen.

Artikel 6, tweede en derde lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte keert in het nieuwe besluit niet in dezelfde bewoordingen terug. In deze leden zijn regels opgenomen over de soort verpakking van het lichaamsmateriaal en de sluiting daarvan. Het gaat om zeer specifieke regels, die gelet op technologische ontwikkelingen waarschijnlijk snel zullen zijn achterhaald. Daarom wordt het aan de praktijk overgelaten om invulling te geven aan het – wel in het besluit opgenomen – vereiste dat de verpakking wordt voorzien van een fraudebestendige afsluiting.

Artikel 8.5.2

Eerste lid

Dit lid is nieuw en regelt dat het laboratorium waarvoor de deskundige of onderzoeker werkzaam is die het onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte aan het lichaamsmateriaal zal verrichten, na ontvangst van dat lichaamsmateriaal in een bestand de datum van ontvangst vastlegt, evenals een aantal persoons- en zaaksgelateerde gegevens. Het vastleggen van de genoemde gegevens is onder meer van belang om te voorkomen dat onduidelijkheid over de verblijfplaats van het lichaamsmateriaal kan ontstaan en te kunnen waarborgen dat het lichaamsmateriaal en de daarbij behorende gegevens beschikbaar zijn op het moment dat zij nodig zijn voor een aanvullend onderzoek of tegenonderzoek.

Tweede lid

Voor dit artikellid hebben de artikelen 8, tweede lid, en 12, tweede lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte model gestaan. Dat artikellid voorziet in de procedure voor de situatie dat het onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte in een ander laboratorium zal worden verricht dan het laboratorium dat het lichaamsmateriaal heeft ontvangen. Het ontvangende laboratorium dient in dat geval ervoor te zorgen dat het lichaamsmateriaal zo spoedig mogelijk wordt bezorgd bij het laboratorium dat het onderzoek zal verrichten, en de opdrachtgever van het onderzoek hierover te informeren. Op dat laatste laboratorium rust vervolgens ook de in het eerste lid neergelegde registratieplicht.

Derde lid

Ook dit lid is nieuw en regelt dat als het onderzoek wordt verricht in het laboratorium van het NFI, de Minister van Justitie en Veiligheid verwerkingsverantwoordelijke is.

Artikel 8.5.3

Eerste lid

Overeenkomstig artikel 9, eerste lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte voorziet het onderhavige artikellid erin dat de deskundige of onderzoeker het onderzoek verricht binnen de termijn die de opdrachtgever van dat onderzoek heeft bepaald na overleg met het laboratorium waaraan de deskundige of onderzoeker is verbonden. Er wordt zowel van 'deskundige' als van 'onderzoeker' gesproken, omdat het eerste onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte (artikelen 2.6.20 van de wet) technisch onderzoek is, en het tweede onderzoek (artikel 2.6.22 van de wet) deskundigenonderzoek.

Tweede lid

Dit lid volgt het huidige artikel 8, eerste lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte op. Het gaat hier om het initiële onderzoek naar het bestaan van een ernstige besmettelijke ziekte (artikelen 2.6.20). Het is inhoudelijk vrijwel gelijkloidend. Een verschil is dat niet langer is voorgeschreven dat als het onderzoek wordt verricht in een ziekenhuis, dat ziekenhuis binnen het grondgebied van de gemeentelijke gezondheidsdienst is gevestigd, omdat dat niet altijd uitvoerbaar is. Het zou geen beletsel mogen zijn als in dat geval het onderzoek in een ziekenhuis elders wordt verricht. Daarnaast wordt niet verwezen naar artikel 2.6.21 (voorheen: artikel 151h van de wet), omdat het in die bepaling gaat om het afnemen van lichaamsmateriaal voor (opnieuw een) onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.20 van de wet. Het volstaat dus om hier – waar het gaat om het type onderzoek dat wordt verricht – naar artikel 2.6.20 te wijzen.

Derde lid

In dit lid is voorgeschreven dat het vervolgonderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte (artikel 2.6.22 van de wet) wordt verricht door een deskundige die werkzaam is voor het laboratorium van het Amsterdam UMC, locatie AMC, tenzij het gelet op de opdracht van belang is dat het onderzoek in een ander laboratorium wordt verricht. In het huidige besluit staat niet zo expliciet vermeld dat dit onderzoek in beginsel wordt verricht in het laboratorium van het Amsterdam UMC, locatie AMC, maar dit volgt wel uit de artikelen 10, tweede lid, 12, tweede lid, en 13, eerste lid. Dat wordt nu geëxpliciteerd. Het uitgangspunt is dat het vervolgonderzoek in voornoemd laboratorium wordt verricht, maar het kan ook in een ander laboratorium plaatsvinden.

Vierde en vijfde lid

Het vierde lid schrijft voor dat het laboratorium waaraan de deskundige is verbonden, geaccrediteerd is en deskundig is op het terrein van het verrichten van onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte. Het volgt het huidige artikel 11, eerste lid, op. Ook voor laboratoria die het eerste onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte verrichten (onderzoek als bedoeld in de artikelen 2.6.20 en 2.6.21 van de wet) gelden vergelijkbare accreditatieverplichtingen, maar die volgen uit artikel 3.1.2 van het Besluit deskundigenonderzoek, technisch onderzoek en ander specialistisch onderzoek in strafzaken.

In het vijfde lid is neergelegd dat artikel 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing is op de aanvraag om een accreditatie, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a. Voor meer achtergrond over deze (bestaande bepaling) wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.4.3.

Artikel 11, derde lid, van het huidige besluit, dat regelt dat het laboratorium geen onderzoek meer kan doen als zijn accreditatie is ingetrokken, geschorst of niet verlengd,

keert niet terug. Uit de accreditatieverplichting zelf volgt immers al dat als er geen accreditatie meer is (om welke reden dan ook) het laboratorium geen onderzoek meer mag verrichten naar een ernstige besmettelijke ziekte. Om vergelijkbare redenen keert ook artikel 9, tweede lid, van het huidige besluit niet terug. Dat de deskundige het onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte verricht volgens een van de methoden die bij het verlenen van de accreditatie aan dat laboratorium zijn goedgekeurd, ligt in het verlengde van de accreditatieverplichting en vergt geen explicitering in het besluit. Ten slotte keert niet terug het vereiste dat de onderzoeker die een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.21 van de wet verricht, een andere onderzoeker is dan de onderzoeker die een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.20 van de wet heeft verricht (artikel 9, zesde lid, van het huidige besluit). Het spreekt voor zich dat als – na toepassing van artikel 2.6.21 van de wet – opnieuw onderzoek wordt verricht als bedoeld in artikel 2.6.20 van de wet, een andere onderzoeker dat onderzoek verricht. Dat behoeft geen explicitering in dit besluit.

Artikel 8.5.4

Dit artikel stelt aanvullende eisen aan het verslag van het onderzoek. Voor deskundigen gelden op grond van artikel 1.7.4, tweede lid, van de wet bepaalde eisen waaraan het verslag moet voldoen. Als het gaat om technisch onderzoek moet het verslag voldoen aan de vereisten van artikel 3.1.3 van het Besluit deskundigenonderzoek, technisch onderzoek en ander specialistisch onderzoek in strafzaken. In deze bepalingen staan regels over het verslagleggen van de gebruikte onderzoeksmethoden en de resultaten van het onderzoek, zodat die hier niet worden herhaald. In aanvulling op die regels wordt in het tweede lid voorgeschreven dat ook de gegevens, bedoeld in artikel 8.5.2, eerste lid, in het verslag worden opgenomen. Het in artikel 9, vijfde lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte opgenomen vereiste dat de deskundige het verslag terstond na dagtekening doet toekomen aan de officier van justitie of de rechter-commissaris, keert niet terug in dit besluit. Het spreekt voor zich dat de deskundige de opdrachtgever zo snel mogelijk op de hoogte stelt van de resultaten van zijn onderzoek, dat hoeft niet in het besluit te worden geëxpliciteerd.

Artikel 8.5.5

Indien de uitslag van een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.20 van de wet positief is, is het laboratorium dat het onderzoek heeft verricht, op grond van het onderhavige artikel verplicht het lichaamsmateriaal dat voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.6.22 van de wet, is bestemd, bij het Amsterdam UMC, locatie AMC, te bezorgen. Deze verplichting komt overeen met de verplichting die in artikel 10, tweede lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte is neergelegd.

TITEL 8.6

Tegenonderzoek en de kosten voor dat onderzoek

Artikel 8.6.1

Dit artikel bevat een regeling voor het verrichten van een tegenonderzoek. Het zal hier doorgaans gaan om deskundigenonderzoek (vgl. de artikelen 151f, derde lid, 151h, derde lid, en 151i, tweede lid, van het huidige Wetboek van Strafvordering). Een tegenonderzoek zou (in theorie) ook een technisch onderzoek kunnen zijn (als het enkel gaat om de vaststelling of besmetting heeft plaatsgevonden), zodat die mogelijkheid zekerheidshalve ook is benoemd.

Het eerste lid volgt het huidige artikel 14 op en regelt het betalen van kosten door de verdachte voorafgaand aan het verrichten van het tegenonderzoek. Het door de verdachte te betalen bedrag voor het tegenonderzoek wordt opgenomen in een ministeriële regeling, en niet – zoals nu het geval is – in het besluit zelf, zodat het bedrag sneller kan worden aangepast als dat, gelet op bijvoorbeeld prijsstijgingen, nodig is. Ook wordt in de ministeriële regeling bepaald aan welke organisatie het bedrag moet worden betaald.

Het tweede lid regelt dat het lichaamsmateriaal wordt opgestuurd naar het laboratorium waar het tegenonderzoek zal worden verricht. Het derde lid bepaalt de eerdere genoemde artikelen met daarin de nodige regels en waarborgen voor het verrichten van het onderzoek van overeenkomstige toepassing. En in het vierde lid is opgenomen dat de verdachte het door hem voor tegenonderzoek betaalde geldbedrag terugkrijgt als het tegenonderzoek het resultaat van het eerdere onderzoek niet bevestigt.

Het in artikel 9, zesde lid, tweede zin, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte opgenomen vereiste dat het tegenonderzoek wordt verricht door een deskundige die werkzaam is voor een ander laboratorium dan het laboratorium waar het eerste onderzoek is verricht, keert niet terug. Het is vanzelfsprekend dat dit het geval is, omdat anders de onafhankelijkheid van het tegenonderzoek niet kan worden gewaarborgd. Dat hoeft echter niet in het besluit te worden geregeld.

TITEL 8.7

Bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal

Artikel 8.7.1

Dit artikel is opvolger van artikel 10, eerste, derde en vierde lid, van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte en bevat regels over het bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal. Het komt er iets anders uit te zien, mede als gevolg van de wijzigingen in artikel 8.5.1. In artikel 8.5.1 wordt geregeld dat de opsporingsambtenaar het lichaamsmateriaal opstuurt naar het laboratorium van de gemeentelijke gezondheidsdienst of het ziekenhuis, in plaats van dat de opsporingsambtenaar het lichaamsmateriaal verstuurt naar de gemeentelijke gezondheidsdienst, die het indien nodig weer doorstuurt naar het laboratorium van het ziekenhuis. Als het lichaamsmateriaal in voorkomende gevallen direct naar het laboratorium van het ziekenhuis wordt verstuurd, ligt er geen lichaamsmateriaal meer bij het laboratorium van de gemeentelijke gezondheidsdienst en hoeft dat laboratorium dus ook geen lichaamsmateriaal te vernietigen. Het dan ook niet nodig dat het laboratorium van het ziekenhuis het laboratorium van de gemeentelijke gezondheidsdienst op de hoogte stelt van de vernietigingsplicht (zie artikel 10, derde lid, van het huidige besluit). Gelet daarop, is de nieuwe bepaling als volgt vormgegeven.

Eerste lid

Het eerste lid bepaalt dat het laboratorium na het bekend worden van de resultaten van een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.20 of artikel 2.6.21 van de wet, het na onderzoek resterende lichaamsmateriaal vernietigt. Dat kan dus zowel het laboratorium bij een gemeentelijke gezondheidsdienst zijn, als het laboratorium bij een ziekenhuis. Als het resultaat van dat onderzoek negatief is, vernietigt het laboratorium ook het lichaamsmateriaal dat bestemd is voor een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.22 van de wet.

Tweede lid

Als het resultaat van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.20 of artikel 2.6.21 van de wet negatief is, vernietigt het laboratorium het verslag, bedoeld in artikel 8.5.4, en andere persoonsgegevens van de betrokkene, een half jaar na de datum van dagtekening van dat verslag.

Derde lid

Dit lid is nieuw en bepaalt dat het laboratorium aantekening houdt van iedere vernietiging op grond van het eerste en tweede lid. Zo is controleerbaar of is voldaan aan de verplichting tot vernietiging van het lichaamsmateriaal en de bijbehorende persoonsgegevens van de betrokkene.

Artikel 8.7.2

Dit artikel komt inhoudelijk overeen met artikel 13 van het Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte. Het legt in het eerste lid de verplichting op aan het laboratorium dat het onderzoek, bedoeld in artikel 2.6.22 van de wet, of tegenonderzoek heeft verricht, om het lichaamsmateriaal dat resteert na de uitvoering van dat onderzoek, het verslag, en andere persoonsgegevens van de betrokkene te vernietigen. Dat zal doorgaans het laboratorium van het Amsterdam UMC, locatie AMC, zijn, maar het kan ook een ander laboratorium betreffen (vgl. artikel 8.5.3, vierde lid). Deze vernietigingsplicht bestaat als de strafzaak is geëindigd in een strafbeschikking die volledig ten uitvoer is gelegd, of in een beslissing tot niet-vervolgving, een onherroepelijke buitenvervolginstelling, een onherroepelijke rechterlijke verklaring dat de zaak is geëindigd in de zin van artikel 3.1.3 van de wet of in een onherroepelijke einduitspraak als bedoeld in de artikelen 4.3.4, eerste lid, of 4.3.5 van de wet.

Het openbaar ministerie is op grond van het tweede lid verplicht het desbetreffende laboratorium van adequate informatie te voorzien opdat het aan zijn plicht tot vernietiging kan voldoen. En op het laboratorium zelf rust – net zoals dat in artikel 8.7.1, vierde lid, is bepaald – de verplichting om aantekening te houden van iedere vernietiging op grond van de voorgaande leden.

HOOFDSTUK 9

Onderzoek met betrekking tot het lichaam van een overleden verdachte of slachtoffer

TITEL 9.1

Onderzoek bij overledenen

Artikel 9.1.1

Dit artikel bepaalt welke handelingen een opsporingsambtenaar mag verrichten in geval op grond van artikel 2.6.24, eerste lid, van de wet een bevel is gegeven tot het verrichten van een onderzoek aan het inbeslaggenomen lichaam of lichaamsdeel van een overleden verdachte of slachtoffer. De bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.6.24, derde lid, van de wet. Handelingen waarvoor een medische ingreep bij de overledene nodig is of waarvoor medische deskundigheid is vereist, kunnen alleen door een (forensisch) arts worden verricht. Dit geldt in ieder geval voor de sectie.

Eerste lid

De opsporingsambtenaar is – naast de arts – allereerst bevoegd om een onderzoek aan de kleding en het lichaam en een onderzoek in het lichaam van de overledene te verrichten. De laatstbedoelde bevoegdheid is wel beperkt tot die handelingen waarvoor geen medische deskundigheid is vereist. Het betreft met name het veiligstellen van sporen in de openingen of holten van het bovenlichaam, voor zover dit onderzoek geen onaanvaardbaar risico oplevert voor het verstoren van het sporenbeeld. Enig risico op het verstoren van het sporenbeeld bestaat altijd als men sporen veiligstelt; als de inschatting echter is dat die verstoring zodanig is, dat verder forensisch (medisch) onderzoek daardoor wordt belemmerd, zal de opsporingsambtenaar de komst van de forensisch arts moeten afwachten. Daarnaast is het de opsporingsambtenaar toegestaan de maten van het lichaam of een deel van het lichaam op te meten, het lichaam te wegen en beeldopnamen van het lichaam of de kleding te maken. Ook is de opsporingsambtenaar bevoegd een of meer afdrukken van het lichaam of delen daarvan te nemen, zoals vingerafdrukken. Soms moet voor het verkrijgen van de vingerafdrukken eerst een naald met vloeistof in de vingers van de overledene worden gespoten om de huid los te kunnen weken, waarna de vingerafdrukken kunnen worden genomen. De opsporingsambtenaar verricht deze handeling nu al in de praktijk en mag dat blijven doen. Uiteraard is ook de arts – gelet op het bepaalde in artikel 2.6.24, derde lid, van de wet – daartoe bevoegd. Ten slotte mag de opsporingsambtenaar wangslim of haarwortels afnemen voor de uitvoering van een DNA-onderzoek en verschillende lichaamsmaterialen ten behoeve van de uitvoering van een onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.14, eerste lid, van de wet.

Tweede lid

In dit lid is bepaald dat als het optreden van de arts niet kan worden afgewacht, de opsporingsambtenaar onderzoek mag verrichten dat is gericht op het meten van de temperatuur in de openingen of holten van het onderlichaam van de overledene. Het gaat bij een temperatuurmeting – die rectaal plaatsvindt – om een onderzoek in het onderlichaam, dat primair moet worden belegd bij de arts. Het komt echter voor dat de arts niet tijdig ter plaatse kan zijn. Een temperatuurmeting moet zo snel mogelijk worden gedaan, want hoe langer daarmee wordt gewacht, hoe minder betrouwbaar het postmortaal interval kan worden bepaald. Daarom mag de opsporingsambtenaar de temperatuurmeting ook doen – het opnemen van de temperatuur is immers geen voorbehouden handeling als bedoeld in artikel 36 van de Wet BIG – maar alleen als het optreden van de arts niet kan worden afgewacht. Een vergelijkbare regeling wordt getroffen in de Wet bestemming lichamen overledenen.

Artikel 9.1.2

Eerste lid

Dit lid maakt duidelijk dat als het lichaamsonderzoek dat wordt verricht bij een overledene, onderzoek is als bedoeld in Titels 6.2 tot en met 6.5 van de wet, voor het verrichten van dat onderzoek de regels gelden die in dit besluit zijn neergelegd. Als bijvoorbeeld DNA-onderzoek wordt verricht bij een overledene, gelden de regels uit Hoofdstuk 7 van dit besluit. En als onderzoek wordt verricht op grond van de artikelen 2.6.10 en 2.6.11 van de wet, gelden de regels uit Hoofdstuk 3. De woorden “onverminderd artikel 9.1.1” zijn opgenomen om duidelijk te maken dat, zoals in artikel 9.1.1 is bepaald, sommige onderzoeken bij overledenen mogen worden verricht door opsporingsambtenaren, waar deze bij levenden alleen door een arts of medisch deskundige mogen worden verricht. Gewezen wordt bijvoorbeeld op onderzoek in het bovenlichaam, dat bij levenden alleen door een arts mag worden verricht, maar bij overledenen ook door opsporingsambtenaren. Het gaat in dit lid alleen om het verrichten

van het onderzoek, in het bijzonder de waarborgen waarmee dat onderzoek is omgeven en de verplichting tot verslaglegging. Daarvoor gelden de regels die in de voorgaande hoofdstukken zijn opgenomen. Voor de bewaartermijnen van eventueel voor dat onderzoek afgenomen lichaamsmateriaal wordt een eigenstandige regeling getroffen in artikel 9.2.1, die gedeeltelijk – maar niet geheel – aansluit bij de andere bewaartermijnen.

Tweede lid

In dit lid is een regeling getroffen voor andersoortig onderzoek dan onderzoek als bedoeld in Titels 6.2 tot en met 6.5 van de wet. Omdat het om tal van verschillende onderzoeken kan gaan, en in de praktijk zal worden gewerkt aan de hand van forensische onderzoeksnormen (FO-normen), voert het te ver om voor elk van die onderzoeken een specifieke regeling te treffen. Deze regeling beperkt zich daarom tot het geven van regels over het door de deskundige of onderzoeker (het zal doorgaans gaan om deskundigenonderzoek of technisch onderzoek, maar het is ook niet uitgesloten dat het specialistisch onderzoek betreft dat door een opsporingsambtenaar wordt verricht) op te stellen verslag. Voor deskundigen gelden op grond van artikel 1.7.4, tweede lid, van de wet bepaalde eisen waaraan het verslag moet voldoen. Als het gaat om technisch onderzoek moet het verslag voldoen aan de vereisten van artikel 3.1.3 van het Besluit deskundigenonderzoek, technisch onderzoek en ander specialistisch onderzoek in strafzaken. En als het gaat om specialistisch onderzoek dat door een opsporingsambtenaar wordt verricht, moet artikel 3.2.1 van voornoemd besluit in acht worden genomen bij het opstellen van het verslag. In deze bepalingen staan regels over het verslagleggen van de gebruikte onderzoeksmethoden en de resultaten van het onderzoek, zodat die hier niet worden herhaald. In dit tweede lid worden enkele gegevens toegevoegd die in aanvulling daarop moeten worden vermeld in het verslag.

TITEL 9.2

Bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal

Artikel 9.2.1

In dit artikel worden de bewaartermijnen opgenomen voor lichaamsmateriaal dat is afgenomen op grond van artikel 2.6.24 van de wet. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen lichaamsmateriaal dat niet nodig of geschikt is om te onderwerpen aan aanvullend onderzoek of tegenonderzoek (eerste lid), lichaamsmaterialen die zijn afgenomen voor bepaalde, in Titels 6.2 tot en met 6.5 van de wet genoemde onderzoeken (tweede lid) en andere lichaamsmaterialen (derde en vierde lid). Hierna worden de desbetreffende en de overige leden toegelicht.

Eerste lid

Onderzoek aan het lichaam van overleden verdachte of slachtoffer van een strafbaar feit zal vaak neerkomen op het verrichten van sectie, waarna soms ook andere onderzoeken volgen (zie daarover nader de toelichting bij het tweede en derde lid). Met het oog daarop neemt de arts (patholoog) kleine stukjes of hoeveelheden lichaamsmateriaal af. Soms worden organen of weefsels uitgenomen voor nader onderzoek, terwijl het lichaam al wordt vrijgegeven. Het is niet altijd in het belang van het onderzoek dat al die verschillende lichaamsmaterialen (waaronder organen en weefsels) na afloop van het onderzoek worden bewaard. De praktijk leert dat naar een deel van die materialen in de regel niet wordt teruggegaan voor onderzoek. Er worden namelijk ook bemonsteringen genomen en bewaard van die lichaamsdelen of weefsels, die ook geschikt zijn voor eventueel aanvullend of tegenonderzoek. Gelet daarop, wordt in dit lid bepaald dat het laboratorium waaraan de deskundige of onderzoeker die het onderzoek verricht, is verbonden, afgenomen lichaamsmateriaal dat niet nodig is voor een aanvullend

onderzoek of een tegenonderzoek, zo spoedig mogelijk, in ieder geval na dagtekening van het verslag, bedoeld in artikel 9.1.2, vernietigt. Het zal daarbij vooral gaan om lichaamsdelen (zoals armen, benen, voeten of de romp), grotere organen (waaronder hersenen, hart, lever, nieren, oogbollen) en grotere weefsels (halsorganen en botdelen van de borstwand en ledematen). Het laboratorium bepaalt zelf wanneer de hier opgenomen plicht tot vernietiging geldt en heeft daartoe geen opdracht nodig van de officier van justitie. Het gaat hier immers om materiaal dat niet nodig is voor aanvullend onderzoek of tegenonderzoek. Als het materiaal betreft dat daarvoor wel nodig is of nodig kan zijn, gelden de bewaartermijnen in de hierna volgende leden.

In dit lid is verder geregeld dat als de nabestaanden daar om hebben verzocht, de opdrachtgever van het onderzoek ervoor zorgdraagt dat lichaamsmateriaal dat niet langer hoeft te worden bewaard, aan de nabestaanden wordt overgedragen. Dat is vooral denkbaar bij grotere lichaamsmaterialen, zoals lichaamsdelen en organen, waaraan de nabestaanden nog een bestemming willen geven (begraven of cremen). In de praktijk kan nader invulling worden gegeven aan de procedure volgens welke de nabestaanden – laagdrempelig – kunnen verzoeken om retournering van lichaamsmateriaal.

Tweede lid

In dit lid is neergelegd dat als bepaalde specifieke, in Titels 6.2 tot en met 6.5 van de wet neergelegde onderzoeken worden verricht met (al dan niet in het kader van een sectie) afgenomen lichaamsmateriaal, de bewaartermijnen gelden die zijn gekoppeld aan de desbetreffende onderzoeken. Concreet betekent dit als van de overledene bloed is afgenomen met het oog op het verrichten van onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.11 van de wet, de regels uit artikel 3.5.1 van dit besluit gelden: het bloed moet in beginsel worden vernietigd een half jaar na de datum van dagtekening van het verslag. Als van de overledene lichaamsmateriaal is afgenomen voor DNA-onderzoek, gelden de bewaartermijnen uit Titel 7.8 en voor lichaamsmateriaal dat is afgenomen voor onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte gelden de bewaartermijnen uit Titel 8.7. Ook bij het nemen van vinger- of handpalmafdrukken wordt verwezen naar de regels over het bewaren en vernietigen elders in dit besluit, te weten Titel 4.5. Daarbij verdient het volgende opmerking. Met betrekking tot DNA-profielen en vinger- of handpalmafdrukken – die gedurende een bepaalde tijd worden opgeslagen in een databank – is onderscheid gemaakt tussen DNA-profielen en vinger- of handpalmafdrukken van verdachten en veroordeelden enerzijds en slachtoffers anderzijds. Logischerwijs gelden deze regels steeds voor respectievelijk overleden verdachten en veroordeelden en overleden slachtoffers. Titels 3.5 en 8.7 (over het bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal dat is afgenomen voor onderzoek naar respectievelijk het gebruik van geweldbevorderende middelen en een ernstige besmettelijke ziekte) maken geen onderscheid tussen verdachten en slachtoffers. Het gaat hier ook niet om lichaamsmaterialen die een bepaalde databank ingaan, maar om lichaamsmateriaal dat alleen wordt gebruikt voor onderzoek in de voorliggende strafzaak. Als lichaamsmateriaal voor dergelijk onderzoek wordt afgenomen van een overleden *slachtoffer*, gelden de in deze titels opgenomen regels over het bewaren en vernietigen op gelijke wijze als voor de verdachte, net zoals deze regels gelden als het desbetreffende onderzoek wordt verricht met toestemming van een niet-verdachte derde (zie daarover ook het algemeen deel van deze toelichting).

De regels over het bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal dat wordt afgenomen op grond van artikel 2.6.14 van de wet, worden in dit lid doelbewust niet van toepassing verklaard, maar vallen onder de in het derde lid opgenomen regeling. Dat houdt verband met het feit dat het in artikel 2.6.14 om niet nader gespecificeerd onderzoek gaat,

waaronder dus ook veel soorten onderzoek aan lichaamsmateriaal van overledenen kunnen vallen. Hierna wordt toegelicht waarom voor deze categorie onderzoeken een aparte bewaartermijn wordt gehanteerd.

Derde lid

Dit lid bevat een bewaartermijn voor lichaamsmateriaal dat is afgenomen voor onderzoek bij een overledene en waarvoor niet de in het eerste en tweede lid opgenomen regels over het bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal gelden. Het gaat hier eerst en vooral om lichaamsmateriaal dat is afgenomen in het kader van een sectie en waaraan soms nader onderzoek wordt verricht dat niet valt onder de in het tweede lid genoemde onderzoeken. Vaak zal het gaan om onderzoek dat kan worden geschaard onder artikel 2.6.14 van de wet, omdat de term 'onderzoek' in die wettelijke bepaling niet nader is gespecificeerd en daaronder dus een ruime categorie aan onderzoeken kan vallen. Voor dit lichaamsmateriaal wordt een bewaartermijn van tien jaar gehanteerd, die op bevel van de officier van justitie telkens kan worden verlengd met een periode van ten hoogste vijf jaar. Daarmee wordt afgeweken van de in artikel 5.6.1 opgenomen regels over het bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal dat is afgenomen op grond van artikel 2.6.14, en waarin een bewaartermijn van vijf jaar is opgenomen. Bij een overledene is immers – zeker als het gaat om een slachtoffer – doorgaans sprake van een levensdelict. Dergelijke strafzaken kennen een langere doorlooptijd, waardoor het nodig is om ook een langere bewaartermijn van afgenomen lichaamsmateriaal te hanteren, zodat dat beschikbaar blijft voor aanvullend onderzoek of tegenonderzoek.

Als aanvangsmoment voor de bewaartermijn is in dit lid opgenomen de dagtekening van het verslag van de afname van het lichaamsmateriaal. Het gaat daarbij doorgaans om het definitieve verslag van de patholoog, waarin hij de inbreng heeft verwerkt van eventuele derde-deskundigen die onderzoek hebben verricht aan in het kader van de sectie afgenomen lichaamsmateriaal. Het komt namelijk voor dat bij een overledene sectie wordt verricht, en dat daarna aan de hand van afgenomen lichaamsmateriaal verschillende andere onderzoeken worden verricht. De patholoog verwerkt deze inbreng in zijn verslag; de datum van dat verslag is leidend voor het bepalen van de datum waarop het lichaamsmateriaal moet worden vernietigd. Voor deze aanvangsdatum is gekozen omdat deze praktisch het meest uitvoerbaar is. Het zou onwerkbaar zijn voor de organisaties in de strafrechtketen – met name het openbaar ministerie en de betrokken laboratoria – als na elk nieuw onderzoek dat aan hetzelfde lichaamsmateriaal wordt verricht, en dus na elk nieuw verslag dat op dat onderzoek volgt, een nieuwe bewaartermijn zou aanvangen.

Als in het kader van een sectie lichaamsmateriaal wordt afgenomen om onderzoeken als bedoeld in het tweede lid mee te verrichten, gelden op grond van het tweede lid voor dat lichaamsmateriaal de voor die onderzoeken geldende bewaartermijnen. Dat is niet problematisch, omdat voor toxicologisch onderzoek als bedoeld in artikel 2.6.11 in beginsel apart bloed wordt afgenomen dat niet ook wordt gebruikt voor andere onderzoeken. En bij onderzoek naar een ernstige besmettelijke ziekte geldt dat de bewaartermijn van het afgenomen lichaamsmateriaal pas verstrijkt met de beëindiging van de strafzaak (vgl. artikel 8.7.2). Het kan dus niet zo zijn dat dat lichaamsmateriaal te vroeg – namelijk voordat de zaak is geëindigd – wordt vernietigd.

Vierde lid

In dit lid wordt uitzondering genoemd op de in het derde lid opgenomen bewaartermijn van tien jaar, die gelijk luidt aan artikel 5.6.1, tweede lid, onderdeel a. Het betreft de situatie waarin lichaamsmateriaal redelijkerwijs niet meer geschikt is voor aanvullend

onderzoek of tegenonderzoek. Het gaat om andere lichaamsmaterialen dan de lichaamsmaterialen, bedoeld in het eerste lid. De lichaamsmaterialen, bedoeld in het eerste lid, zijn lichaamsmaterialen die niet meer nodig zijn voor aanvullend of tegenonderzoek, omdat er al voldoende materiaal is afgenomen voor het initiële onderzoek en eventuele vervolgonderzoeken. Het gaat daar doorgaans om lichaamsdelen, organen of weefsels. In onderdeel a van dit vierde lid gaat het om gevallen waarin het lichaamsmateriaal niet geschikt (meer) is voor aanvullend of tegenonderzoek. Gedacht kan worden aan lichaamsmaterialen die voor toxicologisch onderzoek worden afgenomen. Na verloop van tijd kan er geen betrouwbaar onderzoek meer worden verricht naar concentraties van bepaalde stoffen in het lichaamsmateriaal. Het moet dan worden vernietigd. In de toelichting bij artikel 5.6.1, tweede lid, is dat nader toegelicht.

In artikel 5.6.1, tweede lid, onderdeel b, is een andere uitzondering op de bewaartermijn neergelegd. Die betreft de situatie waarin – kort gezegd – de zaak tegen de verdachte is geëindigd en het dus niet meer in het belang van het onderzoek is het lichaamsmateriaal nog langer te bewaren. Deze grond is in artikel 9.2.1 niet overgenomen. Vaak zal het lichaamsmateriaal in deze gevallen namelijk afkomstig zijn van het overleden slachtoffer. En de omstandigheid dat de zaak tegen de verdachte is geëindigd, betekent nog niet dat de zaak daarmee is opgelost. Het is dan ook onwenselijk om in die gevallen het lichaamsmateriaal van het overleden slachtoffer al voor het verstrijken van de bewaartermijn te vernietigen.

Vijfde, zesde en zevende lid

In het vijfde lid is opgenomen dat met het lichaamsmateriaal ook het verslag wordt vernietigd, evenals andere persoonsgegevens die het laboratorium heeft bewaard over de overledene. Dit lid komt inhoudelijk overeen met artikel 5.6.1, vierde lid. Zoals in de toelichting bij dat lid ook is uiteengezet, gaat het erom dat het laboratorium na het verstrijken van de bewaartermijn niet meer mag beschikken over persoonlijke gegevens van de overledene. Eventuele niet-persoons- of zaaksgebonden aantekeningen kunnen wel worden bewaard voor wetenschappelijke doeleinden. In het zesde lid is neergelegd dat het openbaar ministerie het laboratorium de informatie verstrekt, die nodig is om te kunnen voldoen aan de verplichting, bedoeld in het vijfde lid, aanhef en onderdeel b. En in het zevende lid is bepaald dat het laboratorium aantekening houdt van iedere vernietiging op grond van het eerste tot en met vijfde lid. Deze leden stemmen inhoudelijk overeen met artikel 5.6.1, vierde en vijfde lid, en zijn in de artikelsgewijze toelichting bij die bepaling nader toegelicht.

HOOFDSTUK 10

Met toestemming afgenomen lichaamsmateriaal

TITEL 10.1

Bewaren en vernietigen van met toestemming afgenomen lichaamsmateriaal

Artikel 10.1.1

Eerste lid

Dit artikel is nieuw en geeft regels over het bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal dat met toestemming is afgenomen. In dit lid is bepaald dat als op grond van de Titels 6.2 tot en met 6.5 van de wet lichaamsmateriaal is afgenomen met toestemming van de betrokkene, de voor deze onderzoeken gestelde regels over het bewaren en vernietigen van afgenomen lichaamsmateriaal van verdachten van overeenkomstige toepassing zijn. Soms bevatten deze hoofdstukken zelf al regels over

het bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal dat met toestemming is afgenomen. Dat is bijvoorbeeld bij DNA-onderzoek het geval (vgl. artikel 7.8.1, eerste en tweede lid). Dan gelden uiteraard die regels. Als die hoofdstukken geen eigen regels bevatten voor met toestemming afgenomen lichaamsmateriaal, gelden de algemene regels die ook voor verdachten gelden.

Tweede lid

Dit lid bevat een regeling voor het geval gegeven toestemming wordt ingetrokken nadat het lichaamsmateriaal is afgenomen. Het afgenomen lichaamsmateriaal moet in dat geval zo spoedig mogelijk vernietigd indien het lichaamsmateriaal zonder toestemming van de betrokkene niet had kunnen worden afgenomen. Als uitoefening van de bevoegdheid ook mogelijk was geweest – omdat aan alle daarvoor geldende toepassingscriteria is voldaan – bestaat er geen verplichting tot vernietiging. Het materiaal had immers ook kunnen worden bewaard als de bevoegdheid was uitgeoefend. De verplichting tot vernietiging bestaat zodra de opdrachtgever in kennis wordt gesteld van de intrekking. Als de toestemming wordt ingetrokken voordat het daaraan te verrichten onderzoek is uitgevoerd, zal dat onderzoek niet meer kunnen worden verricht. Wordt de toestemming na het verrichten van het onderzoek ingetrokken, dan moet het lichaamsmateriaal worden vernietigd, maar de resultaten van het verrichte onderzoek mogen in het vervolg van de strafprocedure wel worden gebruikt. De intrekking van de toestemming maakt immers het reeds voor die intrekking verrichte onderzoek niet onrechtmatig.

Het intrekken van toestemming vindt plaats door een schriftelijke kennisgeving van de betrokkene aan de opdrachtgever van het onderzoek, dat zal doorgaans de officier van justitie zijn. Aan de praktijk wordt overgelaten nadere invulling te geven aan de procedure rond het intrekken van toestemming. Voorstelbaar is dat de opdrachtgever in gesprek gaat met de betrokkene om de redenen voor intrekking te vernemen, in die gevallen waarin twijfel bestaat of de toestemming uit eigen beweging wordt ingetrokken. Overigens biedt het gegevensbeschermingsrecht ook eigen mogelijkheden voor het laten vernietigen van gegevens (zie bijvoorbeeld artikel 17 AVG en artikel 28 van de Wet politiegegevens). De hier geschetste regel vormt daar een aanvullende route op. In dit lid is een regel opgenomen, “in afwijking van de in voorgaande titels opgenomen bewaartermijnen”. Er wordt met andere woorden alleen afgeweken van de bewaartermijnen die normaliter voor het desbetreffende lichaamsmateriaal gelden als iemand zijn toestemming intrekt. De overige regels die betrekking hebben op het bewaren en vernietigen van lichaamsmateriaal – denk aan de regels over wat er precies moet worden vernietigd, wie het laboratorium op de hoogte stelt van de plicht tot vernietiging en de verplichting voor het laboratorium om aantekening te houden van de vernietiging – gelden wel. Daarnaast verdient opmerking dat voor DNA-onderzoek een specifieke regeling bestaat over het intrekken van toestemming (vgl. artikel 7.8.1, tweede lid) die voorgaat op de hier gegeven algemene regeling, maar hierbij inhoudelijk aansluit.

HOOFDSTUK 11

Intrekking, inwerkingtreding en citeertitel

Artikel 11.1.1

Zoals in het voorgaande toegelicht omvat dit nieuwe besluit de inhoud van vier huidige besluiten, namelijk het Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers (Stb. 2016, 450), het Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek (Stb. 2002, 46), het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken (Stb. 2001, 400) en het Besluit onderzoek in

strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte (Stb. 2010, 115). Deze vier besluiten worden ingetrokken.

In dit besluit is ook een groot deel van de inhoud van het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden (Stb. 2009, 352) overgenomen. Een deel van de inhoud van dat huidige besluit wordt echter ook opgenomen in andere besluiten en daarom wordt het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden nog niet ingetrokken.

Artikel 11.1.2

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van het voorliggende besluit. Het besluit zal gelijktijdig in werking treden met het nieuwe Wetboek van Strafvordering en de andere uitvoeringsregelingen die op het nieuwe Wetboek van Strafvordering zijn gegrond.

Artikel 11.1.3

Dit artikel bevat de citeertitel.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Bijlage: transponeringstabel

Nieuwe regeling	Huidige regeling
Hoofdstuk 1	
1.1.1	1, onderdelen a, b, c, d, g, j en k, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken, 1, onderdelen a en c, Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden, 1, onderdelen a en e, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte; 1, onderdeel c, Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers, nieuw
Hoofdstuk 2	
2.1.1	55b, tweede lid, 56, derde lid, en 195, vierde lid, Wetboek van Strafvordering
2.1.2	Nieuw
2.1.3	Nieuw
2.1.4	Nieuw
Hoofdstuk 3	
3.1.1	3 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers
3.1.2	4 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers
3.2.1	5, eerste lid, 7, eerste lid en 9, eerste lid, Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers
3.2.2	5, tweede en derde lid, 6, 7, tweede en derde lid, 8, 9, tweede en derde lid, en 10 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers
3.3.1	11 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers
3.3.2	12, tweede en derde lid, Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers
3.4.1	13, eerste tot en met derde lid, Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers
3.4.2	55e, vierde lid, huidige Wetboek van Strafvordering, nieuw
3.4.3	14, eerste lid, onderdelen a tot en met c, en tweede lid, Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers
3.4.4	14, eerste lid, onderdeel d, en derde lid, en 15, eerste lid, Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers
3.4.5	16, Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers, nieuw
3.4.6	17 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers
3.4.7	18 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers
3.4.8	12, derde lid, aanhef, en onderdeel b, en 19 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers
3.5.1	20 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers

3.5.2	21 Besluit middelenonderzoek bij geweldplegers
Hoofdstuk 4	
4.1.1	Nieuw
4.2.1, eerste lid	8a, eerste en tweede lid, Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden en 4a, eerste en tweede lid, Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek
4.2.2	Nieuw
4.3.1	Nieuw
4.4.1	9 Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden
4.4.2	4b Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek
4.5.1	9a, eerste lid, Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden, 4c Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek, nieuw
4.5.2	9a, tweede lid, Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden, 4d Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek
4.5.3	9a, derde lid, Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden, 4e Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek
4.5.4	9a, vierde en vijfde lid, Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden, 4f Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek
4.5.5	9a, zesde tot en met het achtste lid, Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden, 4g en 4h Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek; nieuw
Hoofdstuk 5	
5.1.1	Nieuw
5.2.1	Nieuw
5.3.1	Nieuw
5.3.2	Nieuw
5.4.1	Nieuw
5.4.2	Nieuw
5.4.3	Nieuw
5.4.4	Nieuw
5.5.1	Nieuw
5.6.1	Nieuw
5.6.2	Nieuw
Hoofdstuk 6	

6.1.1	1, onderdelen b en c, Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek
6.1.2	6 Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek
6.1.3	7, eerste lid, 8, tweede lid, Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek
6.1.4	8, eerste en derde lid, Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek
6.1.5	9 Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek
6.2.1	Nieuw
Hoofdstuk 7	
7.1.1	151b, derde lid, 195d, derde lid, huidige Wetboek van Strafvordering in verbinding met artikelen 2, derde lid, 3, eerste lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
7.2.1	2, vierde tot en met zesde en achtste lid, 3, eerste lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
7.2.2	2, eerste lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
7.3.1	151b, derde lid, en 195d, derde lid, huidige Wetboek van Strafvordering, 2, zevende en negende lid, en 3, vierde lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
7.3.2	2, zevende lid, en 3, tweede en derde lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
7.3.	4, eerste tot en met derde lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken, nieuw
7.4.1	1b, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
7.5.1	4, eerste lid, onderdeel c, derde en vierde lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
7.5.2	4a, eerste tot en met vierde lid en zesde lid, 5, eerste lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
7.5.3	6 en 6a Besluit DNA-onderzoek in strafzaken Besluit DNA-onderzoek in strafzaken, nieuw
7.5.4	7, eerste, derde en vierde lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
7.5.5	10, tweede, derde en zesde lid, 13, eerste lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken; nieuw
7.5.6	10, achtste en negende lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
7.6.1	6 tot en met 12 Besluit DNA-onderzoek in strafzaken, nieuw
7.7.1	14 Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
7.7.2	15 Besluit DNA-onderzoek in strafzaken

7.8.1	13, tweede en derde lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
7.8.2	16, eerste en derde lid, Besluit DNA-onderzoek in strafzaken; nieuw
7.8.3	18 Besluit DNA-onderzoek in strafzaken; nieuw
7.8.4	17, tweede lid, en 18a Besluit DNA-onderzoek in strafzaken; nieuw
7.8.5	18b Besluit DNA-onderzoek in strafzaken]
7.8.6	13, vierde tot en met zevende lid, 16, vierde en vijfde lid, 17, eerste en derde lid, en 18c Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
7.8.7	nieuw
7.8.8	15a Besluit DNA-onderzoek in strafzaken
Hoofdstuk 8	
8.1.1	3 Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte
8.2.1	4, tweede en derde lid, en 5, eerste lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte
8.3.1	4, vierde lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte, nieuw
8.3.2	6, eerste lid, onderdeel a, en 7, tweede lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte
8.4.1	2 Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte
8.5.1	6, eerste lid, onderdelen b en c, tweede en derde lid en 7, eerste en derde lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte
8.5.2	8, tweede lid, en 12, tweede lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte
8.5.3	8, eerste lid, 9, eerste en zesde lid, en 11, eerste en tweede lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte
8.5.4	9, derde tot en met vijfde lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte
8.5.5	10, tweede lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte
8.6.1	9, zesde lid, 11, 12 en 14, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte
8.7.1	10, eerste, derde en vierde lid, Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte, nieuw

8.7.2	13 Besluit onderzoek in strafzaken naar een ernstige besmettelijke ziekte
Hoofdstuk 9	
9.1.1	Nieuw
9.1.2	Nieuw
9.2.1	Nieuw
9.2.2	Nieuw
Hoofdstuk 10	
10.1.1	Nieuw